

**A KISPESTI DEÁK FERENC
GIMNÁZIUM
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

ÉRVÉNYES: 2016. SZEPTEMBER 1-JÉTŐL

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
1. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM NAPPALI TAGOZATÁNAK NEVELÉSI PROGRAMJA.....	4
INTÉZMÉNYÜNK RÖVID BEMUTATÁSA	4
1.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	5
1.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	11
1.3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	14
1.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	19
1.5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	23
1.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK HELYI RENDJE.....	33
1.7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE....	42
1.8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	44
1.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, VALAMINT A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI, ...	47
1.10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI	52
1.11. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	54
1.12. AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK	56
2. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE	64
2.1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE	64
2.2 A TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS AZ ÓRASZÁMOK.....	65
2.3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI:.....	69
2.4. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI (NAT, PED. PROGRAM).....	69
2.5. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	71
2.6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	71
2.7. A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK MEGNEVEZÉSE.....	73
2.8. AZ EGYES ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAKBÓL A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI.....	74
2.9. A. AZ EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSHEZ AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK	74
2.10. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA	75
2.11. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	82
2.12. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	84
2.13. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK.....	86
2.14. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	90

2.15. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	95
3. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	98
A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK BEMUTATÁSA.....	98
3.1. A TAGOZATON FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI	99
3.2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	100
3.3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	100
3.4. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	101
3.5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	102
3.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	103
3.7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	104
3.8. A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	104
3.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, VALAMINT A FELVÉTEL KÖVETELMÉNYEI, AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE	105
3.10. FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	108
3.11. AZ ESTI TAGOZAT KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	109
4. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK HELYI TANTERVE	114
4.1 AZ ESTI TAGOZATON OSZTÁLYOZÓ VIZSGA NÉLKÜL VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK MEGNEVEZÉSE..	115
MELLÉKLETEK.....	119
ÓRAKERET ÉS IGÉNYEK A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUMBAN.....	119
AZ ESTI TAGOZAT ÉRTÉKELÉSI RENDJE.....	120
A TANTÁRGYAK ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI	121
A TANTÁRGYAK HELYI TANTERVE A NAPPALI TAGOZATON	140
A TANTÁRGYAK HELYI TANTERVE AZ ESTI TAGOZATON	140

1. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM NAPPALI TAGOZATÁNAK NEVELÉSI PROGRAMJA

INTÉZMÉNYÜNK RÖVID BEMUTATÁSA

A Kispesti Deák Ferenc Gimnázium a főváros XIX. kerületében, a kispesti Wekerle-telep központjában található.

Iskolánk 1919-ben a X. kerületi Tisztviselőtelepi Széchenyi Gimnázium fiókinstitúciónak nyitotta meg kapuját, majd 1923-ban vált önálló kispesti reálgimnáziummá. Az intézmény 1953-ig Deák Ferenc nevet viselte. 1953 és 1991 között, Landler Jenő Gimnázium volt, majd 1991-ben lett Kispesti Deák Ferenc Gimnázium. A mai épületébe 1964-ben költözött.

A Gutenberg krt., Murányi u., Zoltán u., és Piac u. által határolt területen fekszik a három emeletes épület, melyhez egy földszintes szárny is tartozik. Az épület maga nem illeszkedik a wekerlei építészeti környezetbe, szépen gondozott parkja, sétáló udvara, jól karbantartott sportpályái (labdarugó, kosárlabda, röplabda, futó és ugrópályák) viszont kellemes kertvárosi hangulatot biztosítanak.

Az épületben 13 tanterem, 1 tanulócsoporthoz alkalmas kisméretű nyelvi laboratórium, két előadóterem (fizika, kémia-biológia), 2 számítástechnika, 1 rajz és 1 ének szaktanterem, 1 testnevelőterem a hozzá kapcsolódó kondicionáló teremmel, öltözőkkel, valamint egy 3 helyiségből álló könyvtár olvasóterem rendszer áll az oktatás szolgálatában. Szertáraink a következők: kémia, fizika, rajz, testnevelés. A földszinti szárnyban található: a tanári szoba, négy irodahelyiség, orvosi szoba és egy kisméretű ebédlő, tálalóval, ételmelegítő helyiséggel, valamint előterében az iskolai büfével.

Az építések modernnek számító épület az iskola funkcióinak, az oktatás szerkezetének átalakulása, bővülése, illetve a megnövekedett igények következtében mára már szűkké és korszerűtlenné vált. Így az elkövetkező évek feladatának kell tekinteni az épület belső elrendezésének a mai kor igényeihez való igazodás jegyében történő átalakítását, illetve az épület bővítését a Wekerle-telepi építészeti környezethez igazítva.

1.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Meghatározásánál figyelembe vettük:

- a helyi adottságokat
- az iskola személyi és tárgyi feltételeit
- a kollégák személyes ambícióit
- a tanulók igényeit
- a helyi társadalom és a szülők elvárásait.

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A tudás és a különböző készségek az egyén életében csak akkor nyerik el végső helyüket, ha mindezt egy határozott értékrend fogja **össze**. Ezért nevelő és oktatómunkánk kiemelt célja az értékközvetítés. Ez magába foglalja a testi, lelki, és szellemi értékeket az individuum szempontjából, ill. a tolerancia és alkalmazkodóképesség értékeit a közösség szempontjából.

Tevékenységünk során mindezen értékek megjelennek, érvényre jutnak, tehát az értékközvetítés fogalma jól összefogja sokszínű, alapvetően gyermek centrikus tevékenységünket. Fontos nevelési célunk, hogy felébresszük diákjainkban az önálló értékrend kialakításának igényét.

A tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket szeretnénk nevelni a ránk bízott gyermekekből. Ennek érdekében:

- tiszteletben tartjuk a tanuló személyiségét,
- figyelembe vesszük az egyéni képességeiket az oktatás során,
- minden diák számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében egymás tiszteletére alapuló emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk,
- az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására törekszünk,

- bevonjuk a tanulókat az iskolai élet szervezésébe,
- rendszeresen kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- lehetőséget teremtünk arra, hogy partnereink minél többet megismerhessenek iskolánk életéből, tevékenységéből, eredményeiből,
- olyan légkört kívánunk teremteni, ahol a tanulók jól érzik magukat.

Azt szeretnénk, hogy iskolánk valamennyi tanulója legyen:

- ✓ humánus, erkölcsös, fegyelmezett,
- ✓ művelt, kötelességtudó,
- ✓ érdeklődő, nyitott, kreatív, alkotó, gyakorlatias,
- ✓ udvarias, kulturált, együttműködő,
- ✓ tisztelettudó,
- ✓ testileg és szellemileg egészséges, edzett.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Pedagógusaink mindennapi munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

A nevelő-oktató munka értékei

A Kispesti Deák Ferenc Gimnázium nevelő és oktató munkájának középpontjában a gyermek, a diák áll. Minden gimnázium feladata kettős: az érettségi vizsgára, valamint a felsőfokú továbbtanulásra és munkavállalásra felkészíteni hallgatóit. Gimnáziumunk folyamatos szakmai munkával igyekszik ezeket a feladatokat korszerűen és gyermekközpontúan teljesíteni. Közös tevékenységünk legfőbb vezérelve tehát a humánus, a klasszikus polgári értékek (tudás, kötelességérzet, szorgalom, rendszeresség, tisztelet, tolerancia) iránti igény felébresztése, bensővé tétele.

Alapvető célunknak tekintjük a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést.

Diákjaink - az öt- és négy évfolyamos gimnáziumi tagozatból fakadóan - 14-20 éves emberek, akik életük jelentős éveit, és napjaik jelentős részét iskolánkban töltik. Számukra kell olyan humánus, stabil értékrend alapján működő közeget teremteni, ahol szorongásmentesen, egészségesen fejlődhetnek, tanulhatnak, élhetnek.

Minden ember "bio-pszicho-szociális" lény, így az egészség fogalma is együttesen testi lelki és szellemi értelemben létezik. Ezen egészség megéléséhez feltétlenül szükséges a harmonikus stabil közösség.

Nevelő-oktató munkánk során szem előtt tartjuk, hogy : A DIÁK NEM AZ ÉLETRE KÉSZÜL, HANEM ÉL.

A nevelő oktató munka céljai

- Célunk olyan belső iskolai légkör, tartalmi munka megteremtése, amelyben jól érzi magát tanuló, tanár egyaránt, ahol a tanuló alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának.
- Célunk korszerű, életkoruknak megfelelő mennyiségű és mélységű szaktárgyi ismeretanyag elsajátíttatása a tanulókkal, az írásbeli és szóbeli kifejezőkészség, a kreativitás fejlesztése, a reális önismereti szint kialakítása, a toleranciára nevelés, a vitakészség fejlesztése.
- Célunk, hogy legyenek képesek a magyar nyelv helyes használata mellett idegen nyelveken is szabatosan kommunikálni és ismerjék az adott nyelvterület legfontosabb kulturális jellemzőit. Legyenek tisztában a számítástechnika - informatika jelentőségével, gyakorlati felhasználásával
- Lényeges pedagógiai elvünk, hogy tekintsék természetesnek a környezettudatos magatartást, amely jövőnk szempontjából nélkülözhetetlen
- Egyaránt fontos számunkra a valamely területen kiemelkedően tehetséges tanulók kibontakozásának segítése, illetve a beilleszkedési vagy tanulási problémákkal küzdő, illetve szociálisan hátrányos helyzetű, tanulók segítése, támogatásuk; szükség esetén szakember által történő segítségük, gyógyításuk megszervezése.
- El szeretnénk érni, hogy tanulóink rendelkezzenek az önálló ismeretszerzés vágyával és eszközeivel, a felelős döntésképeség és tolerancia tulajdonságaival.
- Alakuljon ki a vágyuk a magasabb műveltség megszerzésére, és a folyamatos, igényes "kultúrafogyasztásra" mindennapjainkban.
- Célunk, hogy családcentrikus, a felelősséget minden helyzetben vállalni akaró és tudó, törvénytisztelő állampolgárokat neveljünk.
- Fontosnak tartjuk a nemzeti értékrend, a szélsőségektől mentes hazafiság érzésének kialakítását diákjainkban.

- Lényeges pedagógiai szempontunk, hogy megismertessük tanulóinkkal az Európai Unióhoz kapcsolódó polgári értékrendet.
- El szeretnénk érni, hogy diákjaink határozott - a morális jót minden szempontból figyelembe vevő - értékrenddel felszerelve hagyják el az iskola védett közegét. Reményeink szerint, olyan önfegyelmel, önismerettel, konvertálható magas szintű tudással rendelkező diákokat képzünk, akik megállják majd helyüket az állandóan új kihívásokat hozó világban.
- Fontos számunkra, hogy értékeljük az átfogó közös, globális problémák megoldására irányuló erőfeszítéseket, érintse meg őket, és érzelmileg hasson rájuk az emberiség közösségének ténye, egymásrautaltságának szükségessége.

Céljainkat úgy valósíthatjuk meg, ha a pedagógiai programban rögzített koncepciónkat következetesen és összehangolt nevelő-oktató tevékenység során megvalósítjuk, ill. a programunkat folyamatosan az új, és újabb elvárásoknak megfelelően kiigazítjuk.

A nevelő-oktató munka feladatai

Elsődleges feladatink közé tartozik a *kulcskompetenciák fejlesztése*. A mai társadalmi viszonyok között a fiataloknak életpályájuk sikeressége érdekében olyan tudással és kompetenciákkal kell kikerülniük az iskolából, amelyek birtokában képessé válnak a társadalom és a piacgazdaság jelen és jövőbeli igényeinek megfelelni, azokhoz folyamatosan alkalmazkodni.

Feladatunk, hogy a diákokat olyan versenyképes tudással „ruházzuk fel”, amely a munkaerő-piaci boldogulásukat elősegíti. (Pl. digitális eszközök biztos használata, idegen nyelv ismerete, az egész életen át tartó tanulásra való képesség, az ismeretek kreatív alkalmazása). Ezek birtokában az iskolát befejező fiatalok képesek lesznek önmaguk továbbképzésére, a változó feltételekhez való rugalmasabb alkalmazkodásra.

Ennek érdekében szükségesnek tartjuk a megszokott – többnyire az ismeretátadáson alapuló- ismeretszerzési módok megváltoztatását. A kompetencia alapú oktatás bevezetésével olyan gondolkodási képességek kialakítására törekszünk, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás, stb. Így diákjaink képessé válnak a meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerezhető tudás elsajátításához.

Alapvető feladatunk az ismeretközvetítés, az általános műveltség átadása a hagyományos tantervi oktatási formák mellett a moduláris oktatás, a projektoktatás, a

témahét/hetek, a különböző tantermen kívüli oktatási formák megszervezésével, a kulturális és a társadalmi környezettel való kapcsolatok kiépítése révén.

A nevelő-oktató munka eszközei

A gimnáziumi oktatás alapcéljaiból következik, hogy az ismeret ill. tudásközvetítés kiemelt helyet kap a tantestületünk munkájában. Diákjaink akkor is, ha egyetemen, főiskolán tanulnak tovább, és akkor is, ha a középiskola befejezése után munkába állnak, stabil tudásalapokkal kell rendelkezniük. Ez a tény is a tudásközvetítés fontosságát emeli ki. Ugyanakkor ma már a tudás nem egy lezárt kerek egész, hanem állandóan megújuló folyamat. Ezért szükséges az önálló tudásszerzés képességét fejleszteniük diákjainkban. Ezt a célt segíti könyvtárunk és az Internet hozzáférésünk is. A szaktárgyi keretek között számtalan olyan feladatot kapnak diákjaink, melyek önállóságra nevelnek, pl. kiselőadások, önállóan elsajátítandó anyagrészek, házi dolgozatok stb. Diákjainkban rengeteg olyan képesség rejlik, melyek a szűken vett tantárgyi keretek között nem érvényesülhetnek. Ezeknek a képességeknek a felszínre hozása ill. fejlesztése elengedhetetlen annak érdekében, hogy tanulóink a gimnázium utáni pályafutásuk során megállják a helyüket.

A különböző tanórán kívüli tevékenységek is segítik pedagógusainkat abban, hogy jobban megismerjék diákjaik képességeit. Ezekre a tapasztalatokra alapozva tudunk differenciáltan - az egyén képességeit, érdekét, lehetőségeit figyelembe véve - foglalkozni a ránk bízott tanulókkal.

A képességfejlesztés természetesen nem választható el a tárgyi tudástól, ezért a következőkben felsorolunk néhány alapvető, általunk fejlesztett képességet, ill. elhelyezésüket a tantárgyi struktúránkban:

- magyar nyelv: anyanyelvi tudatosság, írásbeli és szóbeli kommunikációs készség, a hatékony tanulásra való készség.
- magyar irodalom: anyanyelvi tudatosság, írásbeli és szóbeli kommunikációs készség, stílusérzék, beleérző képesség, intuíció, érzelmi tudatosság, elemzőkészség, az igényes olvasás iránti vágy, az önálló információszerzés képessége.
- történelem: térben és időben történő tájékozódás, szélsőségektől mentes magyarságtudat, a másság elfogadása, az európai és magyar történeti folyamatok aktualizálásának képessége, politikai döntésképesség, állampolgári tudatosság.
- matematika: fegyelmezett és rendezett munkavégzés, a kreativitás fejlesztése, logikus gondolkodás, precizitás, az ismeretek produktív alkalmazása.

- biológia, földrajz, fizika, kémia: a manuális készség fejlesztése, a természettel való kapcsolat kiépítésének igénye, a természet tudatos védelme, fegyelmezett és pontos munkavégzés, megfigyelőképesség, természettudományos gondolkodás, a természettudományos tárgyak közötti összefüggések alkalmazása.
- rajz és vizuális kultúra, művészettörténet: a vizuális látásmód tudatosítása, kreativitás, fantázia, vizuális igényesség.
- testnevelés: az egészséges test iránti igény, kulturált mozgásformák.
- idegen nyelvek: az idegen nyelven történő önkifejezés eszközének kialakítása, kommunikációs készség.
- informatika: logikus gondolkodás, kreativitás, konvergens gondolkodás, ismeretlen dolgokban való tájékozódás a meglévő ismeretek felhasználásával.
- média: a tájékozódás igénye és képessége, a vizuális kultúra kínálatából minőségi választás igénye, kritikai érzék, az írott sajtó kritikus olvasásának készsége.

A nevelő-oktató munka eljárásai

Igyekszünk folyamatosan fenntartani a magas színvonalú munka személyi feltételeit. Lehetőségeinkhez mérten megteremtjük a magas színvonalú munka tárgyi feltételeit.

Arra törekszünk, hogy, tanügyi dokumentumaink, adminisztratív munkánk hiánytalan rendezettségükkel és pontosságukkal jól szolgálják a tartalmi munkát.

A pedagógustestület önmagára nézve kötelezőnek tekinti a személyes példaadást az önmagával szembeni szakmai igényesség terén; a munkafegyelem terén; az etikus magatartás terén; az egymás közötti, illetve a gyerekekkel, a szülőkkel, más iskolák minket látogató pedagógusaival való kapcsolatában (türelemre, megértésre törekvés, tisztelet, segítőkészség, kölcsönös bizalom, felelősségvállalás).

Tiszteljük és ápoljuk az intézmény hagyományait.

Minden rendelkezésünkre álló eszközzel segítjük a pályakezdő pedagógusokat.

A fenntartóval, a működtetővel, a szakminisztériummal és intézményeivel korrekt, feszültségmentes kapcsolatra törekszünk.

Távol tartjuk az intézménytől a napi politikát.

Vallási és világnézeti kérdésekben semleges álláspontot képviselünk.

Az alapítványunkkal, civil szervezetekkel, intézményekkel korrekt, kiegyensúlyozott kapcsolatot tartunk.

Arra törekszünk lehetőségeinkhez mérten, hogy az épület és légköre megfeleljen a kiegyensúlyozott, nyugodt, színvonalas munka környezeti követelményeinek.

1.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A céljaink elérése során feladatunk a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása. E feladat megvalósítása során számolunk

- a tanulók eltérő szintű adottságaival
- a tanulók eltérő ütemű, mértékű fejlődésével
- életkori sajátosságaikkal
- iskolai és iskolán kívüli tanulással
- szervezett ismeretközvetítéssel
- szociális és egyéb környezeti tényezőkkel, hatásokkal
- a nevelők személyes példaadására, felelősségtudatára
- az osztály és iskolai közösség pozitív hatására
- a szülői - társadalmi háttér támogatására.

A személyiségfejlesztés folyamatában meg kell valósulnia a következő értékek egyensúlyának:

- a biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke),
- az 'én' harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önbizalom, önművelés, stb.)
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség),
- a humanizált társadalom- és világnézet értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes kultúra értékeinek megbecsülése, stb.).

Az intézmény teljes tevékenységével, az iskolai élet minden megnyilvánulásával nevel. Nevelőmunkánk fő célkitűzése a személyiségformálás, amelyben hangsúlyosnak tartjuk a művelődést (a társadalmi értékrend elsajátítását) és a szocializációt (társadalmi viszonyrendszerbe való beilleszkedést). A személyiség megkülönböztető jegye az, hogy tudatosan viszonyul az őt körülvevő környezethez. Viselkedésében megnyilvánuló jellemvonásai, döntései, cselekedetei, magatartása, megjelenése nyomán összetéveszthetetlen másokkal. A tanulók értékrendje, értékorientációja nagymértékben összefügg a személyiség irányulásával, az érdeklődéssel és a motivációs rendszerrel.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában összegezve tehát a tanulók tehetségének, képességének sokoldalú kibontakoztatása, a felelős gondolkodás, szociális érzékenység áll.

Olyan fiatalok nevelése, akiknek önmegvalósítása számukra pozitív életszemléletet, másokban társadalmi elégedettséget eredményez.

Lelki – erkölcsi nevelés

Nevelőtestületünk alapvető célja a személyiségfejlesztés, hiszen az értékközvetítés csak akkor lehetséges, ha fogékony személyiségre irányul. Iskolánkban valamilyen szempontból "veszélyeztetettnek" (legyen ez anyagi, szociális, egészségügyi, érzelmi ill. tanulási kudarc.) tekinthető tanulók előmenetelét a gyermekvédelmi felelős nyomon követi, és az igazgatóval, osztályfőnökkel együtt dolgozva próbálnak mindig az egészre figyelve megoldást találni.

A lelki nevelés természetesen nemcsak a "veszélyeztetett" tanulókkal való foglalkozást jelenti. Fontosnak tartjuk azt, hogy az iskola milyen differenciált értékeket tud felmutatni, és ezzel hogyan tudja segíteni a tanulókat morális, önfejlesztő, magatartási formáinak, tevékenységeinek a kialakításában.

Hangsúlyt fektetünk a tanárok továbbképzésére, mivel, a tanár személye konstruktív életvezetési és döntési modellként szolgálhat a diákok számára. A konstruktív életvezetés olyan életvitel, amely szociálisan értékes, mert hozzájárul a közösség fejlődéséhez, az egyén szempontjából eredményes, mert hozzájárul más értékek termelésében való részvételhez.

Szellemi nevelés

Iskolánk átlageredménye évek óta a négyest közelíti, ami gimnáziumban jó eredménynek tekinthető. A főiskolán, egyetemen továbbtanulni szándékozó diákjaink jelentős része felvételt nyer. A felsőfokú képzésre nem jelentkező tanítványaink többsége tanfolyami vagy egyéb keretek között tanul, ill. elhelyezkedik. Általában kevés a pályakezdő munkanélküli a végzettjeink között, arányuk nem éri el az országos átlagot. Célunk olyan jól működő felvételi rendszer kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy homogén összetételű osztályokat indíthassunk. Különös vonzerővel bírnak a későbbiekben bemutatandót speciális osztályaink. Iskolánk a képző funkciót az értékközvetítés jegyében teljesíti.

Testi nevelés

Kertvárosi környezetben lévő iskolánk jelentős méretű sportudvarral rendelkezik, ami délután is nyitott diákjaink és tanáraink előtt. Emellett kondicionáló termünk is népszerű a diákság körében. A délutáni órákban testnevelő tanári felügyelet mellett megoldott a

mindennapos testedzés biztosítása, lehetőség van házi bajnokságok szervezésére, illetve a tanulók felkészítésére különböző középiskolai bajnokságokra

A diákok szabadidős tevékenységének jelentős része sport jellegű, pl. a hagyományos sítábor, szabadidős tábor.

Az egészséges életmódra nevelés és egészséges életvitel kialakítása egyre hangsúlyosabb feladata az iskolának.

1.3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Az iskola, mint a szocializáció kitüntetett színtere, az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tud érdemi hatást gyakorolni. Az iskolai egészségfejlesztő munka az iskola egészének mindennapjait alapvetően befolyásolja.

14-19 éves korban olyan érdemi hatást lehet gyakorolni a fiatalok személyiségfejlődésére, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciákat. Ebben az iskola oktatási-nevelési terve mellett szerepet játszik az iskola tárgyi környezete és az emberi kapcsolatok minősége is. E három fő tényező együttese segítségével van mód az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez szükséges, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék. Az ezzel kapcsolatos beállítódások megszilárdulását konkrét tevékenységeken keresztül érhetjük el.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek:

- Az egészséges táplálkozás
- Testi-lelki egészség fejlesztése (A szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, viselkedési függőség)
- A szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- A betegségmegelőzés illetve a gyógyulást segítő magatartás (baleset megelőzés, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia (személyi higiéné)
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (bűnmegelőzés, közrendvédelem, közlekedés-biztonság, rizikóvállalás)
- Bántalmazás, iskolai erőszak megelőzése (biztonságos internet- használat, internet-bántalmazás megelőzése és kezelése.
- a mindennapos testedzés, a mozgás, a helyes testtartás.

E témák az iskola egész tevékenységébe épülnek be. Megjelennek a tanórákon (pl. biológia, fizika, kémia, földrajz és testnevelés) az osztályfőnöki órák témájaként, de a szabadidős programokban, szakköri foglalkozásokon és más rendezvények kapcsán is. Részben szintén szerepelnek környezeti nevelési programunkban.

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek, tevékenységek

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

Az iskolaorvos és a védőnő rendszeresen elvégzi az időszakos szűréseket, és figyel arra, hogy a vizsgálatok során felmerült problémák kapcsán megfelelő intézkedés történjen. A kötelező oltásokról, ezek jelentőségéről is tájékoztatást adnak.

A diákok évente fogászati vizsgálaton vesznek részt.

Az iskolaorvos és a védőnő segítségével rendszeresen tartunk felvilágosító előadásokat, az egészséges életmóddal kapcsolatos tájékoztatókat illetve bemutatókat (pl. egészséges táplálékozás bemutató). Osztályfőnöki órán vagy szakórán a tanár vagy a védőnő, vagy meghívott előadó vezetésével feldolgozzák a tanulók a témához kapcsolódó ismeretterjesztő videofilmeket. A feldolgozás történhet ismeretátadással, interaktív gyakorlattal vagy esetelemzéssel.

Tanórán kívüli iskolai foglalkozások

Tanulóink rendszeresen vesznek részt a KMO által szervezett, a fenti témákhoz kapcsolódó drámapedagógiai foglalkozásokon.

Hagyományosan minden évben szervezünk EGÉSZSÉG,- SPORTNAPOT, ahol a tanulóknak többféle foglalkozáson van módjuk a témában hallottak és tanultak elsajátítására illetve megerősítésére.

Kulturális programok (pl. "Nem középiskolás fokon"), kirándulások, túrák, üzemlátogatások, vetélkedők kapcsán is új ismeretekhez juthatnak diákjaink.

Testnevelés szerepe tanórán és tanórán kívül

A testnevelő tanárok a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon hangsúlyt fektetnek az életmód kialakítására, formálására. Tanácsokkal segíti a diákokat a személynek megfelelő sportág kiválasztásában, a helyes étkezés kialakításában, az egészségmegőrzésben.

Nagy szerepe van a testnevelő-tanároknak az osztályon belüli és osztályok közötti kapcsolatok kialakításában a „közös élmények” által. E célt szolgálják többek között a tanórai játékok, a különböző bajnokságok, sportversenyek stb.

Minden tanuló számára biztosított, hogy naponta legalább 45 percet sportolhasson tanórákon kívül is, testnevelő felügyelete mellett.

A tanórák közötti szünetekben rendszeres lehetőség van pingpongozásra és udvari játékokra is.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Nagyszerű iskolánkban a „KORTÁRS-MENTOR” képzés, amikor diák a diáktól informálódik és legfőképpen – szerencsés esetben – a kortárs személyes példa bizonyítja számukra, hogyan lehet a káros szenvedélyekre, azok használatának elkezdésére is már nemet mondani. Ez különösen akkor hatékony, ha már „érintett” diákokat sikerül a képzésre küldeni. Az ő viselkedése valóban hiteles, példaértékű lehet.

Drog prevenció

A Nemzeti drogstratégiára alapozva egy helyi, adott körülményekre, lehetőségekre szabott ISKOLAI DROGSTRATÉGIÁT alakítottunk ki. Iskolánkban nem jellemző a drog jelenléte, viszont gyerekeink hétvégeken gyakran találkozhatnak vele, így rendszeres preventív munkával próbáljuk elérni, hogy tudjanak nemet mondani erre a tetet-lelket tönkretévő szenvedélyre. Sokkal inkább szembetűnő, az iskola mindennapjaiban jelenlévő dohányzás. Ez ügyben is összefogott, intenzív felvilágosítást végeznek az iskolaorvos, védőnő, tantestület együtt. Természetesen a személyiségfejlesztés terén az egyik legfontosabb pedagógiai feladatnak tekintjük a példamutatást, a diákokkal való okos szabadidő tevékenységet; a kötetlen beszélgetésre egyre több kolléga szakít időt, látva annak nevelő erejét.

Iskolánkban alapelv, hogy a prevenció tevékenységet nem önmagában, hanem az egészségfejlesztés komplex folyamatába helyezzük. A fő cél, hogy diákjainkban az értelmes tevékenységet erősítsük, a „mit IGEN” oldaláról közelítsünk. Egyetért tantestületünk abban, hogy nem a tiltások, büntetések számát kell emelnünk, hanem az értelmes tevékenységek, sportolás, kirándulások, szakkörök, múzeumlátogatás, színház, zene, vetélkedők, klubok, stb. számára érdemes megnyerni a helyét nem találó, önmagukban bizonytalan gyerekeket.

A legális és illegitim drogokat nem különítjük el egymástól, az egészségfejlesztés a lehető legsokoldalúbban végezzük, tudván, hogy a dohányzás előszobája a kábítószerelésnek.

Partnereinket rendszerességgel megpróbáljuk érzékennyé tenni a probléma iránt, a szülőknek fórumot tartunk szakemberek meghívásával.

Fő célkitűzés a drogokkal kapcsolatos negatív attitűd megerősítése: azaz a diákok számára ne legyen kulturálisan elfogadott a droghasználat, tudatosítani kell, hogy a társadalom nagy része szépen megél drog nélkül., az egészséges életstílust tesszük vonzóvá(sportversenyek, vetélkedők, tánctanulás, kreatív műhelyek, párkapcsolatokról és a szexről felvilágosítás, népek kultúrájának megismerése, stb.)

A tanári magatartás szerepe

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szerveztségével.

A tanároknak megfelelően tájékozódniuk kell a tanulók tanulást befolyásoló egészségi és lelki állapotáról, a részképesség-zavarokról.

Ügyelni kell arra, hogy az osztályterem berendezése az egészségügyi szempontoknak megfeleljen (bútorzat, világítás, hőmérséklet stb.) Az ülésrend kialakításakor figyelembe kell venni az egyéni adottságokat.

Gondoskodni kell a megfelelő és rendszeres szellőztetésről, szemetelés mellőzéséről stb.

A segítő kapcsolatok

Szülők

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük sokan szakértelmükkel is növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség hidat jelent a gimnázium és a tanulók szülei között. Ezen szervezetek támogatásának megszerzése garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

Iskolaorvos, védőnő

Feladatuk a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követése és az érzékszervi vizsgálatok elvégzése, Tevékenységük a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányul.

Adott esetben a tanulókat elsősegélyben részesítik.

Közreműködnek közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában.

Az iskolaorvos és a védőnő hagyományos feladata közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel is.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekvédelmi felelőssel és az osztályfőnökökkel együttműködve segítséget nyújtanak a szociálisan hátrányos helyzetű diákok problémáinak megoldásában. Megvizsgálják az igazolatlanul mulasztó tanulók családi hátterét.

Nevelési tanácsadó

A tanulási- magatartási- vagy beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók segítésében vesz részt.

ÁNTSZ

Iskolánkban elsősorban felügyeleti szervként működik.

Rendőrség

A XIX. kerületi rendőrkapitányság ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programokban, a tanári továbbképzések en jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani.

Civil szervezetek

A drog prevenciós tevékenységünket a diákok körében, illetve e témában a tanárok továbbképzését Rendőrség szakembereivel, illetve a „MONDJ NEMET” projekt vezetőinek segítségével biztosítjuk.

1.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az iskola nagy közössége több eltérő szempont alapján működő kisebb közösségből áll. Alapvetően a felnőttek és a diákok közösségei léteznek. A felnőttek között a technikai dolgozók ill. a nevelőtestület közösségeit különíthetjük el.

A technikai dolgozók feladata, annak elősegítése, hogy az iskola nevelési-, oktatási feladatait zökkenőmentesen tudja elvégezni.

A nevelőtestület feladata az oktató-nevelő munka folyamatának megtervezése és megvalósítása. Ez a feladat a szakmai munkaközösségeken keresztül jut el az egyénig. A munkaközösségek a tanév elején elkészítik munkatervüket, amely magában foglalja az esetleges beszámoltatási rendet, az állami, nemzeti, iskolai ünnepek megrendezését, tanulmányi versenyek szervezését, továbbképzéseket stb. A munkaközösségek tagjai a tanév végén összegezik az elvégzett munkát ill. megvitatják az esetleges problémák kiküszöbölésének lehetőségeit. A munkaközösség-vezető feladata, hogy a közösség működését összefogja, az aktuális hírekről tájékoztassa a munkaközösség tagjait, kiossza a feladatokat és az új ill. pályakezdő kollégák beilleszkedését elősegítse, továbbá a szakmai munka megfelelő színvonalát biztosítsa. Ezen szakmai munkaközösségeken kívül egyes nagyobb átfogó oktatási, pedagógiai, közösségi munkára, alkalmi munkacsoportok is létrejöhetnek. Hasonló módon működnek az egyes osztályokat tanító tanárok csoportjai is, akik az osztályfőnök vezetésével a napi kapcsolatokban folyamatosan konzultálnak a követendő stratégiákról.

A diákok közösségeit elsősorban az osztályok adják. Az osztály összetételétől és az osztályfőnöki munkától is függ, hogy valódi közösség vagy közösségek alakulnak ki, vagy széthulló lesz az osztály. Néhány kolléga szociometriai felméréssel is igyekszik képet kapni az osztály struktúrájáról. Amennyiben sok perifériára szorult gyereket észlelünk az egyes osztályokban, az osztályfőnök feladata, hogy esetleg a gyermek és ifjúságvédelem felelős segítségét is kérve feltárja az okokat és preventív módon beavatkozzon. Az osztályfőnök feladata a hiányzások pontos nyilvántartása, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás.

Fontos, hogy az osztályfőnök olyan személyiség legyen, aki a diákok gondjaira érzékeny, fiatalos lendületű, toleráns, következetes. Az osztály sorsa szempontjából meghatározó a jó osztályfőnök, akinek munkája sokrétű, hiszen oktató, nevelő, személyiségfejlesztő, preventív beavatkozó, jutalmazó, büntető és szervező (pl. osztálykirándulás) tevékenységet egyaránt végez. A tantárgyfelosztásban törekedni kell arra,

hogy az osztályfőnököknek minél több szaktárgyi órája legyen osztályával. Az osztályfőnökök jó kapcsolatot kell kiépítenie a szülőkkel is. A fogadónapokon és a szülői értekezleteken kívül ez a telefonbeszélgetéseket, az e-mailben való kapcsolattartást is magába kell hogy foglalja. Főleg a hiányzásokkal összefüggésben fontos az azonnali kapcsolatfelvétel.

Minden iskolánkba járó tanuló részese mind az iskola, a diákság, az osztály, az osztályon belüli szakcsoport, mind az érdeklődésének megfelelő szakkör és egyéb mikrocsoportok közösségének. Az iskola viszonylag alacsony létszáma kedvezően befolyásolja a személyes érintkezések és ismeretségek lehetőségét.

A Diákönkormányzat az érdekérvényesítés mellett az iskolai közösség formálódásának, a tanulók és tanárok közötti kommunikációnak is fontos színtere, és nagy szerepe van a demokratikus, szolidáris, toleráns gondolkodás- és viselkedésmód kialakulásában és gyakorlásában. Az iskolai közélet fóruma a rendszerint a 9. évfolyam kommunikáció tagozatosai által szerkesztett diákújság.

Hogy az iskolai közösség ne csupán személytelen közeget jelentsen, a pedagógusok arra törekednek, hogy az iskolai ünnepek, megemlékezések, rendezvények változatos formában, a diákok elképzeléseire való odafigyelés, a velük való együttműködő szervezés és aktív részvétel eredményeképpen valósuljanak meg.

Az osztálykirándulás, továbbá az osztályok számára szóló délutáni programok alkalmat adnak az osztályközösségek fejlesztésére. Ezért évente egy alkalommal lehetőség van arra, hogy az osztály egy - legfeljebb kétnapos - kiránduláson vegyen részt. Az osztálykirándulás nemcsak a közösségfejlesztés hatékony eszköze, hanem lehetőséget teremt arra is, hogy a diákok megismerkedjenek hazánk történelmi- és kulturális emlékeivel, felfedezzék természeti értékeinket. Ugyanezt a célt szolgálják a múzeum- és színházlátogatások, a múzeumpedagógiai foglalkozások, melyek egyben alkalmasak az egyes tantárgyi ismeretek bővítésére is.

A tanórán kívüli foglalkozások iskolai rendszerét, (szakkörök, klub, kirándulások, táborok, múzeum- és színházlátogatások, szakmai napok stb.) a lehetőségeket úgy alakítottuk ki, hogy azok minden diákunk számára segítsék az iskolai közösségbe való beilleszkedést, mindenki megtalálhassa a személyiségének, érdeklődésének megfelelő helyet és programot az iskolai közösségben, iskolai életben. Ezt tanári odafigyeléssel, személyre szabott feladatok megfogalmazásával, a tanulók között történő szétosztásával, a feladatok teljesítésének következetes ellenőrzésével, a végzett munka elismerésével igyekszünk elérni.

Diákközösségek működnek a szakkörökön, táborokban is, melyeknek összetétele változó. A baráti közösségek is fontos nevelési tényezőt jelentenek. Iskolánk méreteiből

következik, hogy diákjaink zöme legalább látásból ismeri egymást, a sok délutáni és szabadidős program miatt pedig barátságok nemcsak osztálytársak között szövődnek.

A Diákönkormányzat feladata, hogy teret nyújtson a tanulók önérvényesítésének. Ez többé-kevésbé sikerül is. A DÖK működésének hatékonyságához tapasztalataink szerint szükség van lendületes tanári segítségre is.

Sajnos mi is tapasztaljuk, hogy a diákság érdeklődése az iskolai és helyi közélet iránt csekély (ez országos jelenség). Feladatunk, hogy ezen változtassunk, hiszen a Diákönkormányzatban elsajátíthatóak lennének azok a készségek, amelyekre felnőtt korban mindenkinek szüksége lesz.

Egy iskola életében a közösség formálódásában fontos szerepet töltenek be a hagyományok. Részből ezek tesznek ISKOLÁ-vá egy emberekkel telt épületet. Másrészt a hagyományokban való részvétel a diákok számára megmutatja a tradícióban rejlő megtartó erőt és értékeket.

Hagyományaink közé tartoznak az alábbi rendezvények:

a./ Kétnapos tanulmányi kirándulás évente legfeljebb egy alkalommal

b./ Táborok az iskolai szünetekben

c./ Deák-hét rendezvénysorozata (fordított órák vagy nap, "Nem középiskolás fokon" előadások stb.)

d./ Szavalóverseny

e./ Csibe-avató

f./ Szalagavató bál

g./ Ballagás

i./ Iskolánk különösen nagy hangsúlyt fektet a tanórákon kívüli szakmai és szabadidős programok szervezésére, melyek rendkívül széles skálán mozognak (pl. egészség-nap, filmes napok, képzőművészeti szakkör, természettudományos szakkör, Mikulás-túra, Országjáró Diákkör-túra, színjátszó-kör, szavalóverseny, sportversenyek, vízi túra, belföldi és külföldi tanulmányi utak stb.) Ezek az események a diákok számára nem csupán az egyes tudományterületekkel való közelebbi ismeretséget, de a kortárs közösségbe való tartozás és az együttműködő magatartás megtapasztalását, a személyiség kibontakoztatását és reményeink szerint örömteli, maradandó élményeket jelentenek.

A délutáni elfoglaltságok és hagyományos rendezvényeink szervesen kiegészítik oktató-nevelő munkánkat és növelik iskolánk népszerűségét a kerületben. Ezek a foglalkozások a széles körű személyiségfejlesztést teszik lehetővé úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelő vonzó, és értékes szabadidő eltöltésre neveljük diákjainkat. Fontos

az is, hogy minden hagyományosan ismétlődő programunk, megszervezésében lebonyolításában jelentős szerepet vállalnak tanítványaink. Így megtanulják, hogy a tervezés és a pontos, kitartó munka eredményeképpen milyen teljesítményre képesek. Ez a tapasztalat általában visszahat a tanulmányi munkájukra is, ugyanakkor a gyengébb képességű, esetleg tanulmányi problémákkal küzdő tanulók számára is sikerélményt nyújthatnak a fenti programok.

1.5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy ellássa azokat a nevelési—oktatási intézmény működésével összefüggő feladatokat, amelyek igénylik a pedagógus szakértelmét, így különösen:

1. részt vegyen a nevelőtestület munkájában, az iskola kulturális és sportéletének megszervezésében, a tanulók felügyeletének (tanulmányi versenyek, érettségi, osztályozó vizsgák, felvételi, nem szakszerű helyettesítés stb.) ellátásában,
2. nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodjon a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,
3. nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segítse a tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkózását tanuló társaihoz, (szükség esetén korrepetáljon, versenyre készítsen fel, szakköri vagy előkészítő foglalkozást szervezzen)
4. a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön; ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,
5. közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
6. a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására,
7. a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa (írásban, fogadóórán, szülői értekezleten), a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,
8. a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon,
9. a gyermekek, tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,
10. példát mutasson toleráns, empátikus magatartásával a másság elfogadására,

11. a gyermekek, tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja,
12. rendszeresen fejlessze szaktárgyi és módszertani tudását (minimálisan a továbbképzési terv szerint), innovációival járuljon hozzá a tudás hatékony közvetítéséhez és az intézmény jó hírének öregbítéséhez, illetve a referenciantézményként való működés folyamatosságához
13. ossza meg frissen szerzett szakmai tapasztalatait, módszertani tudását kollégáival (bemutató órák, teachmeet-ek tartásával)
14. elvégezze a pedagógiai tevékenységéhez kapcsolódó ügyeleti tevékenységeit (különösen óráközi szünetekben)
15. megtervezze szakmai munkája éves ütemteveit (tanmeneteket készítsen) és azok szerint haladva végezze munkáját, tanítsa meg a kötelező törzsanyagot, illetve egészítse azt ki további anyagokkal
16. felkészüljön a foglalkozásokra, tanítási órákra, előkészítse azokat
17. értékelje a tanulók teljesítményét, törekedjék a tanulók egyenletes terhelésére. A tanulók felkészülését úgy tervezze, hogy otthoni munkájuk (írásbeli, memoriter, tananyag-elsajátítás stb.) ne haladja meg a tanóra időtartamát,
18. minden tanév első óráján a tanulókkal írásban ismertesse saját értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket. A bejövő osztályok első szülői értekezletén ezeket a szülőkkel is közölje
19. naprakészen vezesse a digitális napló haladási és osztályozó részét is, abba a figyelmeztetéseket is jegyezze be
20. biztosítson lehetőséget a tanulónak félévente minimálisan tantárgya(i) heti óraszámánál eggyel több érdemjegy megszerzésére
21. a súlyozott témazáró dolgozatokat megírás előtt legalább egy héttel bejelentse, illetve azt 15 munkanapon belül, ahogy valamennyi írásbeli dolgozatot is, kijavítva kiossza
22. féléves és év végi érdemjegyek odaítélésekor egyeztessen azzal a kollégájával, akivel adott csoportban közösen tanítanak (nyelvi előkészítő osztályok nyelvtanárai)
23. felkérés alapján osztályfőnöki, osztályfőnök-helyettesi, DÖK segítőtanári, mentortanári, munkaközösség-vezetői, vizsgáztató- és javítótanári stb. feladatokat lásson el
24. felkérés alapján részt vegyen a tanulók közösségi munkavégzésének szervezésében
25. részt vállaljon az iskolai dokumentumok aktualizálásában, statisztikák elkészítésében, illetve az iskolai rendezvények szervezésében, lebonyolításban, továbbá munkaközössége vállalt éves feladatainak sikeres megvalósításában

26. közreműködjön az iskola tárgyi felszereléseinek megőrzésében, leltározásában, a szaktantermek rendeltetésszerű használatában,
27. határidőre és a tőle telhető maximális odafigyeléssel végezzen el minden olyan igazgató által kiadott konkrét iskolai vagy azzal összefüggő feladatot, mely munkaköri leírásával nem ellentétes.

Az osztályfőnöki munka általános jellemzői

Az osztályfőnöki munkával az iskola pedagógusát az igazgató bízza meg meghatározott időre. Megbízás időtartama különböző lehet, alkalmazkodik az osztályfőnök tanított szaktárgyához, egyéb objektív, illetve szubjektív körülményeihez. A megbízás időtartamát osztályfőnöksége kezdetén tudatni kell a szülőkkel és a tanulókkal. Kivételes esetben egy osztályban, egy-egy időszakra megbízást kaphat két tanár is. Ezeken, az eseteken kívül az osztályfőnök segítője az osztályfőnök-helyettes, akit az osztályfőnökkel egyeztetve szintén az igazgató bíz meg.

Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan - az iskolai elvárásokhoz igazodó - értékrend kialakítása és elfogadtatása, amely szerint az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.

Megtervezi, és tudatosan alakítja a közösségfejlesztő programokat. Tanórákon kívüli együttléteket is szervezve, évek során fokozatosan egyre több lehetőséget teremt a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kifejlődésére. Ezeken a programokon, valamint az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, az osztályfőnök-helyettes, vagy az igazgatóság által kijelölt tanár segítségével.

Megismerve a tanulók családi és szociális háttérét folyamatosan arra törekszik, hogy a szülőkkel együttműködve, az osztályban tanító tanárokkal összhangban végezze nevelő munkáját. Ennek érdekében, a gyermekekkel egyénileg, differenciáltan is foglalkozik, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a nevelési tanácsadó pszichológusával, illetve a gyermekvédelmi felelőssel. A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat segítve együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi támogatásról.

Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és rendkívüli teljesítményeit. Kiemelten értékeli azokat a tanulókat, akik az iskolai kötelezettségek mellett az önkéntes

munkákban is részt vállalnak. Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről, és azokban elért eredményeiről is, mint például zenetanulás, sport.

A szaktanárokkal együttműködve orientálja a tanulók fakultációs választásait, a tehetséggondozást és a továbbtanulás irányait.

Az osztályfőnöki órákat az iskolában elfogadott tanterv szerint használja fel a pedagógiai és a nevelési kérdések megvitatására. Előfordulhat, hogy egy-egy osztályfőnöki órát „összevontan”, iskolán kívüli program keretében tart meg, melyek során több szinten is érvényesítheti nevelési elveit.

Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai konkrétabban

1. A tanulmányi munka figyelemmel kísérése

- a) Beszámolót készít osztályáról a félévi és az év végi osztályozó értekezletre az iskolai formanyomtatvány elvárásainak megfelelően
- b) Év közben – szükség esetén – él a dicséretnek, illetve az elmarasztalások lehetőségével.
- c) Legkésőbb félév, illetve év vége előtt a fogadóóra előtt az ellenőrző vagy a digitális napló útján értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.

2. A diákönkormányzat segítése

- a) Minden év elején tevékenyen segíti az osztály diákönkormányzati képviselőinek megválasztását, ismerteti a DÖK működési szabályzatát.
- b) Az osztály előtt legalább havonta egyszer, de lehetőleg minden iskolai DÖK-ülés után beszámoltatja a diákönkormányzati képviselőket.
- c) Részt vesz az évenkénti diákparlamenten.

3. Az osztály magatartásának, szorgalmának, az osztály közösségi életének figyelemmel kísérése

- a) Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- b) Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra.

c) Összesen 200 óra hiányzás, illetve igazolatlan hiányzás esetén az első után a szülőt, a tízedik után a gyermekjóléti szolgálatot, a kormányhivatal gyámhatóságát és a szülőt 20 után a szülőt hivatalos levélben értesíti, és felhívja figyelmüket a további hiányzások következményeire.

d.) Folyamatosan figyeli az osztályterem berendezésének állagát, azonnal jelzi az iskolavezetésnek a hiányosságokat, rongálásokat, illetve intézkedik azok megjavításáról, megjavíttatásáról.

4. Adminisztrációs, dokumentációs tevékenység

a) Osztálynapló kitöltése, vezetésének ellenőrzése; az osztályozó naplóból még hónap végén is hiányzó érdemjegyekre felhívja a szaktanárok és az igazgatóhelyettes figyelmét.

b) A hiányzások havonkénti, félév végi, illetve év végi összesítése.

d) Félévi értesítők, év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.

e) A pótvizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.

f) Anyakönyvek kitöltése és vezetése.

g) Érettségivel, felvétellel kapcsolatos adminisztráció elvégzése.

h) Tájékoztatja a tanulókat és szüleiket arról, hogy az intézmény legfontosabb dokumentumai (pedagógiai program, házirend, az éves munkaterv, a DÖK szabályzata) hol hozzáférhetőek számukra.

i) Fegyelmező intézkedések, fegyelmi eljárás kezdeményezése, ill. az arra érdemes tanulók dicsérete.

j) A tanuló kiiratkozása esetén a szülőtől távozási nyilatkozatot kér, 16 éves korig az új iskolából befogadási nyilatkozatot kér, tanulótól átvételi aláírást kér a bizonyítványról, eü lapról. Ellenőrzi, hogy a diáknak könyvtári tartozása nincs.

5. Az osztályfőnöki órák tervezésével, megtartásával kapcsolatos teendők

a) Az osztályfőnöki tanterv alapján összeállítja és elkészíti az osztályfőnöki órák tervezett tematikáját.

b) A tervezett témákról beszélgetést folytat, illetve vitát vezet az osztályfőnöki órákon.

c) Az első osztályfőnöki órán vázolja a tanulóknak az intézmény éves munkatervét, majd a továbbiakban rendszeresen tájékoztatja az osztályt az iskolavezetés, illetve a nevelőtestület őket érintő határozatairól.

d) Az osztály diákönkormányzati képviselői révén az osztályfőnöki órákon tájékoztatja az osztályt a diákönkormányzati határozatokról, tevékenységekről.

e) Elvégzi a szükséges adminisztrációs tevékenységet.

6. Az iskola hagyományrendszeréhez, munkatervéhez kötődő tevékenységek

a) Minden év elején az első osztályfőnöki órán ismerteti az iskola hagyományrendszerét, éves munkatervét.

b) A hagyományos rendezvényeken (tanévnnyitó, csibeavató, szalagavató, osztálykarácsony, ünnepek, ballagás, tanévzáró) felügyeli saját osztályát.

7. Osztályfőnök-helyettese segítségével megtervezi és megszervezi, valamint felelősséggel vezeti az osztálykirándulásokat.

8. Szülőkkel való kapcsolattartás

a) Egy évben legalább két szülői értekezletet tart.

b) Szükség esetén családlátogatást végez.

c) A digitális naplón vagy telefonon keresztül szükség esetén személyes esetelemző beszélgetést kezdeményez a szülőkkel

9. Kapcsolatot tart az iskolaorvossal, illetve a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel.

Az osztályfőnökök évente ismétlődő tennivalói

Az osztályfőnök és helyettese, kölcsönös megegyezés alapján meghatározzák a tanévre szóló feladatok elosztását.

Adott tanév elején:

Az osztályfőnök

- aktualizálja a digitális osztálynaplót és felveszi az ellenőrzőket, gondoskodik azok kitöltéséről, (órarend, a tanárok névsora)
- ismerteti a tanév rendjét a tanulókkal

- ismerteti a szakkörök, énekkar, sportkörök, könyvtár, számítógépterem működési rendjét, iskolaorvos rendelési idejét, gyermekvédelmi felelős munkarendjét
- tudatosítja a házirendet és kifüggeszti azt a tanterem falára
- ismerteti a szekrények használati rendjét, ellenőrzi a kulcsokat
- kitölteti az adatlapokat
- ellenőrzi az osztályterem berendezését, a hiányok pótlására benyújtja igényét a gazdasági ügyintézőnél
- megbeszéli a tanulókkal az osztályterem dekorációját (a házirend alapján)
- biztosítja a DÖK képviselők megválasztását.

Adott tanév folyamán:

- részt vesz az osztályfőnökök értekezletén, tanévenként két alkalommal, (szükség esetén rendkívüli értekezlet is előfordulhat)
- szeptemberben és az első félév után szülői értekezletet tart (szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható)
- megszervezi az évi egy osztálykirándulást, amely legfeljebb két napos lehet.
- az igazgatóság által kitűzött időpontban nevelési értekezletet tart az osztályával kapcsolatban
- rendszeresen kitölti a haladási naplót
- értesíti az osztályában tanító tanárokat a tanulók iskolai szervezésű programokon való részvételéről (fogászati vizsgálat, osztály orvosi vizsgálat, sportversenyek, diákcserek, sítáborok, külföldi tanulmányi kirándulások stb.)
- rendszeresen igazolja a tanulók mulasztásait, késéseit, a házirendben foglaltak alapján
- a törvényi előírás szerint írásban tájékoztatja a szülőket a tanulók igazolatlan hiányzásáról és késéseiről
- írásban (digitális napló, ellenőrző útján) tájékoztatja a szülőket a dicséretekről, illetve a fegyelmezési eljárásokról, (a haladási napló jegyzet rovatában is rögzíteni kell)
- előzetesen tájékoztatja a szülőket írásban az esetleges bukás lehetőségéről, a házirendben leírt szabályok szerint

- az iskola környezeti nevelés programjában aktívan részt vesz, ezek szervezését és lebonyolítását segíti
- A diákok önkéntes munkáját folyamatosan nyilvántartja
- Az egészség-nevelés program keretében együttműködik a testnevelő tanárokkal, az iskolaorvossal és a gyermekvédelmi felelőssel
- Osztályfőnöki órákra a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve meghívott előadásokat szervez

Tennivalók a belépő osztályok esetén

Az indulást megelőző tanévben:

az osztályfőnök

- részt vesz a felvételiztetésben szaktanárként
- a felvételi eredmények alapján, az igazgatói döntés után elkészíti osztálya végleges névsorát
- rendkívüli hátrányos helyzetű (például valamilyen fogyatékkal élő) tanuló esetén a szülőkkel és a megfelelő szakemberekkel konzultálva, megismeri a különleges bánásmódot igényelő pedagógiai módszereket, eszközöket
- az igazgatóval egyeztetve, meghatározott időre felkéri az osztályfőnök-helyettest
- felméri a számára kijelölt tanterem állapotát, a szükséges beszerzéseket, egyezteti azt az igazgatóval és gazdasági ügyintézővel,
- átveszi a tanulói szekrényeket és azok kulcsait a kimenő osztályoktól
- beiratkozáskor kiosztja az adatlapot és a szülői tájékoztatót, az adatlapot a szülők lehetőleg ott helyben kitöltik.
- június elején az iskola igazgatójával közösen szülői értekezletet tart, amelyen ismertetik az iskola pedagógiai programját

A tanév elején:

- a tanévnyitó utáni első osztályfőnöki órákon beszedi az esetlegesen még hiányzó dokumentumokat

- bemutatja az iskolát, annak rendszerét, helyiségeit, szolgáltatásait, (szakkörök, könyvtár, számítástechnika-terem, énekkar, filmklub, sportkör stb.)
- tájékoztatja a tanulókat az iskolában dolgozó iskolaorvos, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi felelős segítő munkájáról
- ismerteti a tanulói kötelességeket és jogokat (a házirendet)
- felhívja a tanulók figyelmét az ellenőrző szerepére és annak vezetésére
- az igazgatóság által megadott határidőre kitölti a tanulók hivatalos nyilvántartási íveit, az anyakönyvet, a születési anyakönyvi kivonat fénymásolata és a tanulói adatlapok alapján a digitális naplóban
- tanulmányi kirándulást szervez.

(Lásd még: évente ismétlődő tennivalók)

A tanév folyamán:

- Fogadóórákat megelőzően, összevont konzultációt szervez az osztályban tanító tanárok részvételével
- felméri a szociális, vagy egyéb okokból segítségre szoruló tanulókat, és gondoskodik számukra a lehetséges támogatásokról, szükség esetén érdekükben együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel

Az egyes évfolyamokhoz tartozó további speciális feladatok

9. évfolyam:

- a belépő osztályokban, (9. évfolyamon) a megismerkedés és a közösség alakítása érdekében közös programok szervezése (karácsonyi, anyáknapi műsorok, farsang, nyílt napok, bemutató órák stb.)
- közreműködik a 12-es évfolyam búcsúztatásának megszervezésében

10. évfolyam:

- segítségnyújtás a fakultáció, illetve az emelt szintű érettségire felkészítő szakórák választásához
  - az igazgatói kínálat eljuttatása a tanulókhöz (február)
  - az előzetes jelentkezési lapok begyűjtése (február)

- összevont fogadóóra szervezése szaktanárok, szülők, diákok részvételével (március)
  - a végleges kínálati űrlap kiosztása és begyűjtése (március)
  - a végleges névsor elkészítése (március)
- a 12. évi várható kiadásokra gondolva az előtakarékoság megtervezése

11. évfolyam:

- a patronáló mentori rendszer megszervezése az osztályt tanító tanárok körében ott, ahol az osztályfőnök már nem tanítja az osztályt, vagy annak egy részét
- a fakultációs tantárgyak leadási és felvételi dokumentumainak kiosztása és begyűjtése (csak tanév végén lehetséges, írásbeli szülői kérelem alapján, az adott szaktanárokkal egyeztetve)
- a ballagók búcsúztatásának megszervezése:
  - műsor összeállítása
  - búcsúbeszédok korrektúrázása
  - rendezői feladatok ellátása a ballagás idején
- a 12. évi várható kiadásokra gondolva az előtakarékoság megtervezése

12. évfolyam:

- szalagavatói előkészületek segítése: osztálytánc, meghívók, ruhák stb.
- az éves költségvetés megtervezése (lásd 10.11-ben is):
  - szalagavatói költségek
  - tábló
  - érettségi büfé költségei
  - bankett költségei
  - búcsú a tanároktól, az iskolától
- az egyetemek, főiskolák nyitott napjain való részvétel megszervezése
- beiskolázás, a felvételi lapok kitöltésének segítése
- tájékoztatás az érettségi utáni munkavállalás lehetőségeiről
- az érettségire történő jelentkezési lapok kiosztása, begyűjtése

1.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK HELYI RENDJE

A pedagógia tevékenységünk során figyelembe vesszük és alkalmazzuk a 2011. évi, CXCV. , a nemzeti köznevelésről szóló törvény új fogalomhasználatát, mely szerint:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókat a tanév elején és a tanév során is folyamatosan, a különböző veszélyeztetettségi módszerekkel szűrjük és nyilvántartjuk.

Iskolánkban - gimnáziumi jellegéből fakadóan – sajátos nevelési igényű és súlyosabb magatartási, beilleszkedési nehézségek ritkán fordulnak elő.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal a hatályos gyermekvédelmi törvénynek megfelelően a gyermekvédelmi felelős foglalkozik a munkája során, szorosan és rendszeresen együttműködve az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal. Részletesen a következő fejezetben említjük.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókra legfőképpen az osztályfőnökök és a szaktanárok tudnak felfigyelni. A gyermekvédelmi felelőssel konzultálva és a szülő véleményét is figyelembe véve, a megfelelő szakértői bizottságnál kezdeményezzük a vizsgálatot a tanulási nehézségének mértékére és tartalmára vonatkozóan.

Iskolánkban eddig a tanulási nehézséggel, ún. részképeség-zavarral (dysgraphia, dyslexia, dyscalculia) találkoztunk a szakértői bizottság szakvéleményei alapján.

A szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott és a szülője kérésére, az igazgató engedélye alapján a következő kedvezményeket alkalmazzuk:

A felelet és vizsga alkalmával, számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel megnöveljük,

Az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát számára lehetővé tesszük, az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

Adott esetben a tanuló a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a tanulmányait magántanulóként folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint gondoskodunk.

Mivel az iskolában nem foglalkoztatunk a fejlesztéshez, rehabilitációhoz szükséges szakembereket, így ebben a nevelési tanácsadást ellátó intézmény segítségét kérjük.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség elkötelezettség, belső hajtóerő, érzék, állhatatosság. A tehetséges fiatalok gondozása, a tehetségek felismerése és fejlesztése éppen ezért fontos iskolai feladatunk. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következőket tartjuk szem előtt:

1. Ösztönözzük a múzeumlátogatásokat osztályfőnöki, szakóra, illetve tanulmányi kirándulás keretein belül.
2. A közismereti tárgyakban, illetve a sportban vagy bármely művészeti ágban tehetséges tanulóink képességének fejlesztése érdekében keressük a lehetőségeket más külső szervezeteknél, Tehetségpontoknál
3. A tehetségsegítő munkában eredményes kollégákat – lehetőségeinkhez mérten – elismerésben részesítjük
4. Sokoldalúan segítjük tanulóinkat a sikeres pályaeorientációban, továbbtanulási esélyeik növelésében, pályaválasztási döntéseikben

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

1. Differenciált tanórai munka
2. Tehetséggondozó szakkörök működtetése

Működő szakköreink:

- Matematika, magyar szakkör
- Informatika
- Rajz

- Természettudományos
- Énekkar
- Idegen nyelvi
- Kézműves
- Sportkörök
- Színjátszó kör
- Filmklub

3. Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre

4. Felkészítés a közép és a felsőfokú tanulmányokra (felvételi-, nyelvvizsga- és érettségi előkészítő foglalkozások tartása)

Előkészítőink:

- magyar nyelvtan és irodalom
- matematika
- idegen-nyelv
- középfokú idegen nyelvi vizsgára való felkészítés
- szaktárgyi érettségi előkészítő foglalkozások közép és emelt szinten

5. Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése

6. Lehetőséget biztosítunk a nyelvvizsgára való felkészülésre

7. Az országos, regionális és fővárosai versenyekre rendszeresen felkészítjük tanulóinkat, emellett rendszeresen kiírunk iskolai versenyeket is (idegen nyelvi szavalóverseny, képzőművészeti verseny stb.) Az iskolai versenyek tartalmát a szakmai munkaközösségek határozzák meg és ők felelősek azok lebonyolításáért is.

8. Rendszeres sportolási és versenyzési lehetőséget biztosítunk a labdarúgást, a kézilabdát, az úszást és a röplabdát szerető fiataloknak.

9. Az iskolai könyvtár irodalmi jellegű versenyeket és pályázatokat szervez a téma iránt érdeklődők számára.

10. A diákönkormányzat egészen széles témakörben ír ki pályázatokat és szervez versenyeket.

11. Valamennyi iskolai ünnepségen, rendezvényen diákjaink működnek közre szavalataikkal, énekeikkel, táncukkal vagy hangszeres produkcióikkal.

12. Rendszeresen szervezünk kiállításokat tanulóink képzőművészeti munkáiból

13. Törekszünk arra, hogy megteremtjük a feltételeit egy komplex tehetséggondozó program kidolgozásának és megvalósításának.(pályázatokban való részvétel)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A középiskolába érkező gyerekek már rendelkeznek bizonyos tanulási szokásokkal, attitűddel, önértékelésük, de főleg addigi jegyeik meghatározzák megítélésüket. ez az előzetes, jórészt mások által, illetve hatására kialakított vélemény függhet valós adottságoktól, családi és szociális környezettől, képességektől, motivációtól, tanulási szokásoktól stb. Míg az előző két tényezőt az iskola aligha alakíthat, az utóbbiak fejlesztése a pedagógiai munka állandó feladata. A tanulás módszertanának megtanulása ezért minden diák számára elengedhetetlen.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkozhatnak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, de még a személyi higiénia terén is. Az esélyegyenlőtlenség csökkentése e szempontokból is fontos feladatunk. Formái speciális felzárkóztató programok, személyes törődés, beszélgetések kezdeményezése.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

A felzárkóztatás során végzett tevékenységek:

- a lemaradás valódi okának feltárása, feloldása
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- az egyéni foglalkozások szervezése;
- a felzárkóztató foglalkozások tartása;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fontos feladat számunkra a tanulási kudarcokkal küzdő gyerekek felismerése felzárkóztatása, segítése. Ezen tanulók egyedül, önerőből nem képesek megfelelő teljesítményt nyújtani, így elvesztik önbizalmukat és motivációjukat, személyiségük negatívan változik, érvényesülési kilátásaik csökkennek. Az igazolatlan hiányzások, a bukások, az évismétlések, az iskolából való kimaradás – olyan tünetek, amelyekre a nevelőtestületnek fel kell figyelnie és keresnie kell az egyéni megoldásokat.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerésének módszerei:

- képességek felmérése iskolába lépéskor
- képességek változásának mérése az iskoláztatás folyamán
- megfigyelés
- dokumentumelemzés – a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése
- beszélgetés – tanulókkal, szülőkkal
- a tanulók tanulási szokásainak felmérése

A leghatásosabb megoldás az egyéni foglalkozás, a szülőkkal való összefogás, igaz ez magas létszámú osztályok esetén sokszor nem könnyű. Ezért érdemes a megelőzésre helyezni a hangsúlyt. A legfontosabb a tantestülettel elfogadtatni azt a meggyőződést, hogy a tanulásmódszertan alkalmazása az egész nevelőtestület feladata, ugyanis a különböző tantárgyak különböző képességeket és módszereket igényelnek. Ezért a tanároknak a szakórákon nem csak tárgyi ismereteket kell közvetíteniük, hanem azokat a gyakorlati módszereket, fogásokat is érdemes megosztani a gyerekekkel, amelyek segítségével sikeresen elsajátíthatják az adott óra anyagát. Ehhez társul még az érthető, logikus felépítésű óravezetés, a következetes számonkérés, a pozitív pedagógus személyiség. Ezért állandóan szükségszerű pedagógiai módszereinken alakítani.

A leggyakrabban alkalmazott tanulást fejlesztő módszerek:

- egyéni képességfejlesztés (fejlesztési terv alapján) – főleg sajátos nevelési igényű tanulók esetén
- sikerélmény nyújtására iskolai versenyek szervezése
- differenciált tanórávezetés
- korrepetálások, felkészítő foglalkozások tartása
- tanulásmódszertan, tanulás tanítása oktatása
- IKT technológiák bevonása az oktatásba

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

Intézményünk mindennapos feladata a tanulók beilleszkedésének hatékony segítése, a tanulók magatartási nehézségeinek felismerése, deviáns magatartásának kezelése, enyhítése, hiszen a tanulóknak joga van az állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátáshoz.

A nehézségek megoldására az alábbi eszközeink vannak:

1. Bizalomra épülő viszony kialakítása a tanulókkal közösségi megbízatások adásával
2. A kortárs segítők, osztálytársak, diákönkormányzat támogató segítségére építés

3. Szoros kapcsolat tartása a gyermekjóléti szolgálattal, nevelési tanácsadóval a gyermekvédelmi felelős segítségével
4. A sajátos nevelési igényű, részképesség-zavarral küzdő tanulók egyes tantárgyak értékelése és minősítése alóli mentesítésének lehetősége, speciális érettségi vizsgáztatás biztosítása
5. Elméleti órák alóli felmentés engedélyezése a megfelelő szabályok betartásával
6. A sajátos nevelési igényű tanulókkal való fejlesztő foglalkozások szervezése a Nevelési Tanácsadóban illetve az iskolában dolgozó fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógus bevonásával

Tanulási zavarok típusai:

- a) Részképesség-zavarok – kognitív funkciók (a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás zavarai)
  - motorikus zavarok (nagymozgás, finommozgás)
- b) Komplex tanulási zavarok
  - diszlexia (olvasászavar)
  - diszgráfia (írászavar)
  - diszkalkulia (számolási zavar)
- c) Viselkedés, énkép, önértékelés területén mutatkozó zavarok
  - beilleszkedési zavarok
  - hiperaktivitás

A fejlesztő pedagógusokra feladatai:

- a probléma felismerése
- a probléma tartósságának megítélése
- a probléma megítélése megoldhatóság szempontjából (házon belül vagy külső szakember bevonása megoldható)
- az iskolát megsegítő intézmények tevékenységének ismerete, megfelelő kommunikáció ezen szakszolgálatokkal.

7. A beilleszkedési zavarral, beilleszkedési rendellenességgel küzdő tanuló osztályában tanító pedagógusok konzultációja a megfelelő tanári attitűd, az egységes pedagógiai ráhatás kialakítása, alkalmazása érdekében

8. A szülők és családok nevelési gondjainak megismerése, segítése

9. A gyermek- és ifjúsági felelős bevonásával családlátogatás megvalósítása

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Iskolánkban – mint minden más iskolában – fokozatosan nő a munkanélküli szülők, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma: ezért már az intézményi mikro-és makro-környezetbe bekerülve felfigyelhetünk e jelenségre, és különböző programokkal igyekeznünk és segítenünk kell a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

Az iskolai fejlesztő tevékenységek célja segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik a törvény szerint nem, de valójában szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek: családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,, otthoni körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek, csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek) munkanélküli szülők gyermekei, átmenetileg hátrányos helyzetűek, áttelepült, beköltözött (új) tanulók, vagy tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

Ennek érdekében:

1. A 9. évfolyamra beiratkozó tanulók egységcsomagban kapják meg a tájékoztatást és a formanyomtatványokat az ingyenes tankönyvigénylésről, amit ha időben visszaküldenek, megfelelően elő tudunk készíteni és gördülékenyen ki tudjuk osztani. Igaz, hogy a törvény nem kötelezi az iskolát a késedelemmel benyújtott igénylések figyelembe vételére, de iskolánk ezt rugalmasan igyekszik kezelni.

2. Felsőbb évfolyamok esetén az igényfelmérés előző tanév januárjában történik, de a folyamatosan beérkező igényléseket is figyelembe vesszük. Ez többek között tájékoztatást nyújt az iskola számára a hátrányos helyzetű tanulók számáról is.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók támogatási formái:

1. Ingyenes tankönyv biztosítása
2. Lehetőség szerint az étkezési díj mérséklése
3. Ösztöndíjprogramok felkutatása
4. Gyermekek- és ifjúságvédelmi felelős alkalmazása
5. Napi kapcsolat tartása Szociális és Gyermekekjóléti Szolgálattal, akik a tanulók hiányzásáról havi rendszerességgel tájékoztatást kapnak a gyermekvédelmi felelősön keresztül.

6. Az igazolatlan hiányzások központi nyilvántartása; a törvényben előírtak szerint érintett szerveknek (családsegítő szolgálat, jegyzői gyámhatóság) kiküldött értesítéseket, illetve az azokra történő válaszoknak nyilvántartásba vétele
7. az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
8. felzárkóztató órák tartása
9. a magántanulók számára konzultációs lehetőség biztosítása
10. biztosítani az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát
11. a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
12. a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
13. a családlátogatások szervezése
14. a továbbtanulás irányítása, segítése

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A pedagógus a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (GYvt.) 17.§-ban meghatározott gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. A jelzőrendszer tagjai a gyermekek veszélyeztettségének észlelésekor kötelesek jelzést tenni, illetve a gyermek veszélyeztettségének megelőzése, problémáinak megoldása érdekében egymással együttműködni.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 14.§ szerint:

„(1) A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek

- a. Életkörülményeit és szociális helyzetét,*
- b. Gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét,*
- c. Gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.*

(3.) A gyermekjóléti szolgálat

- a. Kezdeményezi, szervezi és összehangolja a GYvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben,*

- b. Felhívja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott személyeket és szerveket jelzési kötelezettségük teljesítésére,
- c. Nyilvántartja és a külön jogszabályban meghatározott módon felhasználja az általa kezelt adatokat.

(4) A gyermekjóléti szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer részét képező, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellát – így különösen (3) bekezdés a) pontjában meghatározott – személyek és intézmények bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzését fogadja és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.”

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök szerepe a gyermekvédelmi jelzőrendszeren belül:

- Szakmai tevékenysége során a gyermekvédelmi teendők felismerése és jelzése.
- Szakmai tevékenységével részt vesz a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, illetve közreműködik a gyermeket veszélyeztető helyzet, körülmény megszüntetésére irányuló szociális munkában.

Az ifjúságvédelmi feladatokat pedagógus látja el, aki rendszeres munkakapcsolatban áll:

- Az iskolai pedagógusközösséggel,
- Szülői és tanulói érdekképviseléssel,
- A területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálattal,
- A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival.

Szükség szerint kapcsolatot tart:

- Pedagógia szakszolgáltatókkal,
- Társintézményekkel,
- Családsegítő szolgálattal,
- Mentálhigiénés intézettel,
- Karitatív és társadalmi szervezetekkel,
- Gyermekvédelmi szakellátás intézményeivel, TEGYESZ munkatársaival

1.7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

AZ ISKOLAHASZNÁLÓKKAL, ISKOLAFENNTARTÓVAL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI

Diákönkormányzat

Az iskolában működik Diákönkormányzat (továbbiakban DÖK), amely évente iskolai diákközgyűlést rendez. Ekkor kerül sor többek között a feladatok számba vételére, tervezésére, a már elvégzett munka értékelésére, a problémák feltárására, lehetséges megoldásaira. Diákönkormányzatunk a Szervezeti és Működési Szabályzatának megfelelően működik, illetve a mai kor szellemének megfelelően maximálisan kihasználva a közösségi portálok által nyújtott előnyöket, a gyors információáramlást, a tájékoztatás és tájékozottság érdekében. Az iskolai honlapon havi rendszerességgel új információk és adatok kerülnek fel a DÖK tevékenységével és az iskolai élettel kapcsolatosan. A DÖK minden évben előzetes közös megállapodást követően segítő tanárt kér fel. A DÖK tevékenysége a következő területekre osztható:

Érdekképviselés

A jogok és kötelességek ismeretében a DÖK párbeszédet folytat a tantestülettel, igazgatóval, kapcsolatot tart más iskolák diákönkormányzatával, országos szervezetekkel, szükség esetén az intézmény fenntartójának képviselőjével.

Rendezvényszervezés

Az iskolai hagyományos programok, rendezvények (esetenként kerületi nyitottsággal) szervezése, lebonyolítása, szponzorok felkutatása, neves előadók meghívása is a DÖK feladatai közé tartoznak. Az utóbbi években új hagyományokat is teremtett diákönkormányzatunk. Ilyen például a "Fordított nap", DÖK-nap, „Nem középiskolás fokon”, Mikulás túra, és a "Nyílt Nap" megszervezése és lebonyolítása. Ezen felül segítséget nyújt a Szalagavató bál és a ballagás megvalósításában.

Továbbképzés

Minden évben hangsúlyt kap a DÖK munkájában az aktívan közreműködő diákok továbbképzése.

Pályázatok

Az előző években több iskolai pályázatot is kiírt a DÖK (pl. rajzpályázat, "Készítsd magad" pályázat, "Diákigazgató" pályázat).

A diákjogok és érvényesülésük iskolánkban

A diákjogokat különböző dokumentumok rögzítik (Köznevelési Törvény, Diákjogi Charta). Iskolánkban - mint a korábbi fejezetben írtuk - működik a diákönkormányzat (továbbiakban DÖK). A felnőtt segítő javaslattételére, a munka koordinálására mindig szükség lehet, hiszen a diákokban nem minden esetben él még az önkormányzatiság vágya. Fontosnak tartjuk, hogy a DÖK tevékenysége valóban a diákoktól induljon ki, hiszen az iskola más (felnőtt) tagjának beleszólása megszünteti az önkormányzatiság lényegét. Ezért a segítő tanár munkája is főleg a tevékenységek koordinálására szorítkozik. Az új társadalmi elvárások (pl. az európai integráció) és a NAT szelleme is fontossá teszi az állampolgári tudatosság, a törvénytisztelő polgári attitűd kialakítását, fejlesztését iskolánkban. Ennek az attitűdnek a kialakításában akkor bízhatunk, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

- a./ Az iskola egészének demokratikus, jogtisztelő légköre
- b./ Szaktárgyi ismeretek
- c./ A diákönkormányzat folyamatos és valódi (nem pótcselekvéses) működése.

Természetesen a jogokkal kötelességek is járnak, ezért szükséges ezeknek a tudatosítása is. Így - rendszeres munkával - elérhető a magunk elé tűzött, az előzőekben elvárásaként megfogalmazott cél. Az iskola légkörét jellemzi a diákok problémáinak kezelése. Ez leggyakrabban szaktanári, osztályfőnöki szinten megoldást nyer, ritka az, hogy a megoldatlan gondok miatt a vezetőségnek más fórumok segítségét kelljen kérnie. Ezért iskolánkban továbbra is fontosnak tartja a DÖK a Gyermekvédelem jelenlétét és működését. Iskolánk fontosnak tartja, hogy a diákokat is érintő tantestületi, illetve vezetőségi döntések, az okok logikus következményeként, magyarázattal együtt jussanak el a diákokhoz, ne pedig tekintélyelvű, "csak" döntésként. Tudatosan figyelniük kell arra is, hogy a diákságot érintő döntések előkészítésébe a Köznevelési törvény és a hatályos rendeletek szerint a Diákönkormányzatot is bevonjuk.

A felvetett kérdésekben véleményezési joga van a DÖK-nek, mellyel kinyilváníthatja egyetértését vagy egyet nem értését az adott kérdésről. A DÖK azokról a kérdésekről, amelyekről véleményezési joga van, egyszerű többségben dönt. Véleményét írásban, vagy e-mailben juttathatja el az iskola vezetőségéhez.

A véleménynyilvánítás előtt 15 nappal a kérdésekről írásos tájékoztatást kap a DÖK vezetője, aki a tagoknak továbbítja, a döntést 7 munkanapon belül kell eljuttatnia a DÖK-nek írásban, vagy e-mailben az iskola vezetőségéhez. A szavazás eredménye nyilvános adat.

1.8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

A szülőkkel való kapcsolattartás, az együttműködés formái, továbbfejlesztési lehetőségek

Az iskola és a szülői ház között sokrétű kapcsolat alakul ki. A legfőbb iskolahasználó a gyerek, akinek az érdekeit képviselni, értékeit kialakítani a család hivatott. Ebben az iskola csupán társ, segítség lehet. A szülők felelőssége, hogy vegyenek részt saját gyermekük életében, még akkor is, ha erre látszólag nincs idejük, még akkor is, ha a gyerek ezt látszólag nem akarja. Ennek az életkornak sajátos jellemzője a leválás és a kötődés egyaránt. A család szerepét az iskola nem kívánja és nem is tudja átvenni, ezzel együtt nem hárítjuk a szülőkre az iskolai problémák megoldását sem.

A hozzánk 9. évfolyamra felvett és beiratkozott diákok szüleinek közvetlenül a felvételt követő időszakban - tehát még a tanév kezdete előtt - szülői értekezletet tartunk. Ekkor tájékoztatjuk őket a Kispesti Deák Ferenc Gimnázium oktatási-, nevelési céljairól, és bemutatjuk iskolánkat. Természetesen a tanévet előkészítő adminisztratív, beszerzési és egyéb feladatokról is ekkor adjuk meg a szükséges információkat. Célunk, hogy sokrétű, pontos tájékoztatással segítsük elő a tanulók zökkenőmentes beilleszkedését az iskolai közösségbe.

A szülők figyelemmel kísérhetik a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. Tájékoztatást kérhetnek, illetve tanácskozási joggal részt vehetnek a nevelőtestület értekezletein, a tankönyvek választásában, taneszközök és felszerelések beszerzésére vonatkozó döntésekben és a nem ingyenes szolgáltatásokkal kapcsolatosan egyetértésüket kell kérni. Azért, hogy a szülők ezekkel a jogaikkal minél szélesebb körben élhessenek, továbbá a folyamatos és rendszeres tájékoztatás érdekében a szülőket elvárjuk az iskola által meghirdetett, szervezett formában tartandó – az alábbiakban felsorolt – értekezletekre és megbeszélésekre.

Szülői értekezlet: Tanév elején az iskola vezetősége határozza meg a szülői értekezlet időpontját. Tanévenként legalább kettő betervezett szülői értekezletet kell tartani (tanév elején, félévkor, tanév végén). Az igazgató, az osztályfőnök vagy a szülők kezdeményezésére indokolt esetben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is van lehetőség.

Fogadóóra: Tanév elején az iskola vezetősége határozza meg a fogadó órák időpontját. Tanévenként legalább kettő betervezett fogadóórát kell tartani. Ennek célja, hogy a szülőknél

alkalma legyen valamennyi érintett tanárral a tanuló iskolai munkájáról, eredményeiről, fejlődéséről, sikereiről, problémáiról konzultálni.

Szülői munkaközösség: Tanév folyamán legalább két alkalommal az osztályok által megválasztott szülői képviselők előtt az iskola vezetősége beszámol az iskolában folyó munkáról, az eredményekről, a további feladatokról. A szülőknek lehetőségük van az iskolai élettel kapcsolatos kérdéseik feltevésére.

Szülői fórum: Szakmai előadások, szülőprogramok, az aktuális nevelési kérdések megvitatása, a serdülőkor sajátosságait, tipikus nevelési helyzeteket bemutatva a témában jártas előadó segítségével. Erre az eseményre valamennyi szülő meghívót kap.

Tájékoztató füzet (ellenőrző könyv): A szülői tájékoztatás eszköze. A tanuló köteles magánál hordani az ellenőrző könyvét. A szülő felelőssége, hogy rendszeresen tájékozódjon az ellenőrzőbe írtakról. Ezen keresztül kapnak tájékoztatást a szülők:

- a tanuló magatartásával (dicséret, intő), szorgalmával, tanulmányi előmenetelével, hiányzásával kapcsolatos információkról,
- az esetlegesen felmerülő problémákról.

E-napló (digitális napló): A szülői tájékoztatás eszköze. A szülő felelőssége, hogy rendszeresen tájékozódjon az e-naplóból. Ezen keresztül kapnak információt a szülők:

- a tanulók érdemjegyeiről.
- hiányzásairól
- dicséretekről, figyelmeztetésekről, megrovásokról
- aktuális információkról

Személyes tájékoztatás e-mailben: A szülői tájékoztatás eszköze. A szülő felelőssége, hogy az általa megadott e-mail-címre küldött iskolai leveleket figyelemmel kíséresse. Ezen keresztül kapnak tájékoztatást a szülők:

- az iskolai élettel, eseményekkel, elfoglaltságokkal kapcsolatos információkról,
- az iskola elvárásairól,
- a tanulóval kapcsolatos esetlegesen felmerülő problémákról.

Szülői hírlevél: A szülőket év elején szülői hírlevélben tájékoztatja az iskola a szülői értekezletek és fogadóórák időpontjáról, a tanév folyamán várható iskolai rendezvények időpontjáról, a tanítási szünetek, a bizonyítvány osztás időpontjáról, az iskola alapítványába befolyt összegek felhasználásáról stb.

A fentiekben említett alkalmakon és lehetőségeken kívül a szülők telefonon egyeztetett időpontban találkozhatnak az iskola vezetésével, az osztályfőnökkel, vagy a

szaktanárokkal. A szülőkkel való betervezett időponton kívüli megbeszélést az iskola vezetősége, az osztályfőnök illetve a szaktanár is kezdeményezhet. Erről a szülőt telefonon, ha ez eredménytelen, akkor írásban kell értesíteni. Szükség esetén összevont igazgatói, osztályfőnöki, szülői, szaktanári megbeszéléseket tartunk.

A tanulókkal az osztályfőnökök és a szaktanárok napi kapcsolatban állnak, és a lehetőségeken belül minden segítséget és együttműködést megadnak

A kollégiumi tanárokkal az osztályfőnökök tartják a kapcsolatot. Szükség esetén az iskola vezetősége illetve szaktanárok is kezdeményezhetik a kapcsolat felvételét. Tanév elején személyesen találkozik az osztályfőnök a kollégiumi tanárral, majd havi rendszerességgel telefonon, írásban vagy személyesen tájékozik a tanuló kollégiumi életéről

Az iskolafenntartó tankerülettel és a működtető önkormányzattal való kapcsolattartás

A napi ügyekben a XIX. kerületi tankerülettel mint iskolafenntartóval, és a XIX. kerületi önkormányzattal, mint működtetővel tartja intézményünk a kapcsolatot.

Az intézmény feladatából következik, hogy partnereink egy része évről évre változik, ezért a kapcsolattartás minősége, folyamata döntően befolyásolhatja működésünket.

Célunk az informálás és informálódás. Célunkat akkor érjük el, ha biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók, a szülők, a fenntartó tankerület, a működtető önkormányzat, a munkatársak, az őket érintő területekről tájékozódhatnak.

Iskolánk éves munkaterve a kapcsolattartás mikéntjét, gyakoriságát szabályozza.

Rendszeres kapcsolattartás

- az iskolaorvossal és a védőnővel.
- a kerület általános iskoláival
- az ELTE Pedagógikummal

Esetenkénti kapcsolattartás

- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Nevelési tanácsadó
- ÁNTSZ
- Rendőrség,
- Civil szervezetek
- Kispesti sajtóorgánumok
- Kispest TV
- Kerületi Gyámhivatalok
- Kollégiumok
- Önkormányzat szociális irodája

1.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, VALAMINT A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI,

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérések rendje

Irányadónak tekintjük a Nemzeti Köznevelési Törvény vonatkozó előírásait.

Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és
- empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott. A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése. Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás, képesség, teljesítmény egységében kell értékelni. Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze. A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

A szaktanárok az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének formáit, rendjét minden tanév elején ismertetik a tanulókkal és a szülőkkel.

Az írásbeli feleletekben a megvizsgált teljesítményhez számszerű értéket rendelünk (kvantitatív értékelés), amivel kifejezzük a teljesítmény színvonalát.

Egy csoportban egy nap alatt legfeljebb egy témazáró dolgozatot lehet íratni. Témazáró dolgozatnak tekinthető a tanmenetben tervezett, egy témakört lezáró dolgozat. A dolgozatok időpontjait az adott csoportban tanító tanároknak kell egyeztetniük. A teljes tanórát igénybevevő írásbeli számonkérések mennyisége naponta nem lehet kettőnél több. Ezekről a korlátozásoktól csak a tanulók beleegyezésével lehet eltérni.

A tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése folyamatosan, naponta történik. A tanulók munkáját mindig értékelni kell, ügyelve a pozitív előre mutató, biztató hangra.

Az írásbeli méréseken kívül nagy hangsúlyt kell fektetnünk a szóbeli számonkérésekre is, arra, hogy a tanulók önállóan fejthessék ki gondolataikat egy-egy témáról. Arra ösztönözzük őket, hogy tudásukat egészítsék ki egyéni élményeikkel, gyakorlati tapasztalataikkal, ismereteikkel és önálló véleményeikkel, és gyakorolják a szóbeli megnyilatkozásokat is. A tanár minden tanítási óráján bármely tanítványát feleltetheti. Önként vállalt feladat esetén a tanuló dönthet, hogy a pedagógus által megajánlott érdemjegyet elfogadja-e.

A tanuló szóbeli feleleteinek, írásbeli munkáinak értékelése nyilvános és indokolandó. A tanuló kulturált ellenvéleménye büntető érdemjeggyel nem torolható meg. A szóbeli feleletek és az írásos tanulói teljesítmények érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni. Nem kerülhet olyan érdemjegy az osztálynaplóba, amelyről a tanuló nem tud, a tanuló tartós hiányzása kivételével.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból félévente legalább három jeggyel kell rendelkeznie ahhoz, hogy félévkor és tanév végén osztályozható legyen. A heti 1 órában oktatott tantárgyak esetén kívánatos legalább 2 érdemjegy.

Beszámolók rendszere idegen nyelvből a NYEK évfolyamon

		1. félév vége	2. félév vége
9NY. osztály	angol	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
	német	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
9. osztály	angol	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
	német	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
10. osztály	angol	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
	német	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
11. osztály	angol	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
	német	Szóbeli és írásbeli beszámoló	Szóbeli és írásbeli beszámoló
12. osztály	angol	Szóbeli és írásbeli beszámoló	érettségi
	német	Szóbeli és írásbeli beszámoló	érettségi

Amennyiben a nyelvi előkészítő évfolyamon (9NY) a tanuló félévi vizsgája az első idegen nyelvből nem éri el a 2-es osztályzatot, a második félévtől a tanuló eggyel alacsonyabb szintű nyelvi csoportban (amennyiben van ilyen) folytatja tanulmányait.

Próba érettségi idegen nyelvből

Idegen nyelvből próba érettségit írnak azok a tanulók – évfolyamtól, osztálytól függetlenül -, akik az adott tanév végén közép vagy emelt szintű érettségi vizsgát kívánnak tenni. A próba érettségi megírására a második félévben kerül sor.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsga letételére lehet szükség:

- Az iskolával magántanulói jogviszonyban álló tanuló év végi osztályzatának megszerzéséhez
- Előre hozott érettségi vizsga letételéhez szükséges év végi osztályzat megszerzéséhez
- Iskolaváltoztatással (más középiskolából átvétellel) tanulói jogviszonyt létesítő tanuló hiányzó év végi osztályzatának megszerzéséhez
- A kötelező tanórai foglalkozáson való részvétel alól történő felmentés esetén a félévi és az év végi osztályzat megszerzéséhez.
- Igazgatói engedéllyel egyszerre több év tantervi követelményeinek teljesítése esetén év végi osztályzat megszerzéséhez.
- Nevelőtestületi engedéllyel - mulasztásai miatt nem osztályozható - tanuló év végi osztályzatának megszerzéséhez.

Az osztályozó vizsgát a kötelező érettségi vizsgatárgyakból írásban és szóban kell letenni, a választható érettségi tárgyakból – az informatika, a készségtárgyak (testnevelés, ének-zene, rajz, dráma és tánc) kivételével – szóban kell letenni, informatikából gyakorlati, a készségtárgyakból gyakorlati és szóbeli vizsgát kell teljesíteni.

Az írásbeli vizsgák időtartama legfeljebb 60 perc lehet, a szóbeli vizsgákhoz az idegen nyelveket leszámítva 30 perces felkészülési időt kell biztosítani. Egy felelet hossza legfeljebb 15 perc.

Amennyiben a tanuló informatikából vagy idegen nyelvből előre hozott érettségi vizsgát kíván tenni, az osztályozó vizsgát legkésőbb az írásbeli vizsga megkezdése előtt 7 nappal le kell tenni.

A tanulót – a mulasztások miatt nem osztályozható tanuló osztályozó vizsgáját kivéve – az osztályozó vizsga időpontját megelőző 30. napig értesíteni kell a vizsga követelményeiről és időpontjáról.

A mulasztások miatt nem osztályozható tanulót legkésőbb a vizsga előtt 7 munkanappal értesíteni kell a vizsga követelményeiről és időpontjáról.

A szaktanár köteles egy alkalommal konzultációs lehetőséget biztosítani, melynek időpontját a tanulóval egyeztetni. A vizsgát legkésőbb az osztályozó konferenciát megelőző munkanapon kell megtartani.

Az osztályozó vizsgát háromtagú bizottság előtt kell letenni. A vizsga vizsgabizottságának tagjait, az elnökét az igazgató jelöli ki. Az elnök felelős a vizsga jogszerű lebonyolításáért.

Az eredmény kihirdetése a vizsga napján történik.

A vizsgával kapcsolatosan a tanuló fellebbezéssel élhet, a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően.

Az osztályozó vizsgán elért eredmény félévi vagy év végi osztályzatnak számít.

A *magántanuló* magatartásból és szorgalomból nem kap osztályzatot, a készségtárgyakból – testnevelés, ének-zene, rajz – felmentést kérhet. A kérelmet az iskola igazgatójának kell benyújtani.

A helyi tantervben nem szereplő tantárgyból a tanuló vendégtanulóként olyan intézményben teljesítheti a követelményeket, ahol az adott tantárgy az iskola helyi tantervében szerepel.

A 11. osztályos tanuló akkor jelentkezhet idegen nyelvből 12. évfolyamos osztályozó vizsgára, ha bemutatja B2 szintű komplex nyelvvizsga bizonyítványát, vagy ha az idegen nyelvi munkaközösség által, az adott tanévben március 15. és április 1. között szervezett komplex felmérésen legalább 80%-os teljesítményt ért el.

10. osztályos tanuló akkor jelentkezhet osztályozó vizsgára informatika tantárgyból, ha az informatika tanárok által, az adott tanévben március 1. és március 15. között szervezett felmérésen legalább 80%-os teljesítményt ért el.

Javítóvizsga

Ha a tanuló egy, kettő vagy három tantárgyból sikertelenül zárta a tanévet, azaz teljesítményét a szaktanár elégtelennel (1) értékelte, az adott tantárgy(ak)ból javítóvizsgát tehet, melyet augusztus 20. és szeptember 1-je között kell lebonyolítani. A sikertelen

javítóvizsgát nem lehet megismételni, ebben az esetben a tanuló csak az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.

Háromnál több tantárgyból szerzett év végi elégtelen (1) eredmény esetén a tanulmányok csak az évfolyam megismétlésével folytathatóak

A javítóvizsga eljárásrendje

Amennyiben egy tanuló egy, kettő vagy három tantárgyból elégtelen osztályzatot szerzett, a bizonyítványosztás napján értesíteni kell a javítóvizsga időpontjáról, és követelményeiről.

Az érintett szaktanár(ok) a vizsga előtt legalább egy alkalommal tartanak konzultációt. Ennek időpontjáról szintén a bizonyítványosztás napján kell értesíteni a tanulót.

A **javítóvizsgákat** háromtagú bizottság előtt kell letenni. A javítóvizsga vizsgabizottságának tagjait, az elnökét az igazgató jelöli ki. Az elnök felelős a vizsga jogszerű lebonyolításáért.

A javítóvizsga a kötelező érettségi tantárgyak esetében írásbeli és szóbeli részből áll, a többi tantárgy esetében csak szóbeliből áll. Az írásbeli (legfeljebb egy óra) és szóbeli (30 perc felkészülési idő után kb. 15 perces felelet) részből áll.

A vizsga után a bizottság tájékoztatja a tantestületet döntéséről. Az eredmény kihirdetése a vizsga napján történik.

A vizsgával kapcsolatosan a tanuló fellebbezéssel élhet, a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően.

A továbbhaladás feltételei és különböző módjai

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt szaktárgyi, tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette, azaz legalább elégséges (2) osztályzatot szerzett valamennyi kötelező és választott tantárgyból egyaránt, valamint minden tantárgyból teljesítette az adott évfolyamra esetlegesen előírt beszámolási kötelezettségét. A beszámolási kötelezettségek az adott tantárgy leírásánál vannak részletezve és minden tanév elején a szaktanár kötelessége ezt a tanulók tudomására hozni.

Ha a tanév végén a tanulót javítóvizsgára kötelezték, a továbbhaladás feltétele, hogy valamennyi érintett tantárgyból sikeres javítóvizsgát tegyen.

1.10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI

Felvétel

A felvétel kilencedik évfolyamra a törvény által a tanév rendjében meghatározott módon történik. A jelentkezési lapokat az általános iskola továbbítja intézményünkhöz, illetve a Felvételi Központba. A beérkezett jelentkezések rangsorolása után kerül sor azon határ megjelölésére, ameddig a jelentkezést az adott osztályba, az intézmény elfogadja. A rangsor kialakítása a jelentkező felvételi pontszámai alapján történik. A felvételi pontok számításának módját, az egyes felvételi részek (írásbeli, szóbeli, általános iskolai eredmények) arányának mértékét a felvételi tájékoztató tartalmazza.

Az iskolánkba jelentkező tanulók felvétele, eredményes központi szervezésű magyar nyelvi és matematika **írásbeli** vizsga, helyi **szóbeli** vizsga és az **általános iskolai eredmények** alapján történik. Az általános iskolai eredmények esetében a hetedik évfolyam év végi és nyolcadik félévi átlagot vesszük figyelembe a készség tárgyak beszámítása nélkül.

A szóbeli felvételi vizsga követelményeit, a felvételi vizsgán nyújtott teljesítmény értékelését és a felvétel kritériumait az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelyével megegyezően a kerületben található, vagy akinek különleges helyzete ezt indokolja.

Különleges helyzetnek tekintjük,

- ha egy jelentkező tanulónak testvére, testvérei járnak vagy jártak intézményünkbe,
- ha a jelentkező tanuló szülője korábban tanítványunk volt.

A **felvételtől** a megadott rangsor, keretszám, határ, valamint a tanuló igénye ismeretében a Felvételi Központ **dönt**.

A **beiratkozás időpontját** a tanév rendje és az intézmény munkarendje határozza meg.

Átvétel

Iskolaváltás esetében a törvénynek megfelelően vállaljuk az átjárhatóság biztosítását. Befogadó iskolaként az igazgató dönt az átvételről. Az átvételt iskolánk **különbözeti vizsgához** vagy **meghallgatáshoz** köti. A tanulónak legfeljebb három tantárgy hiányzó év végi osztályzata esetében különözeti vizsgát kell tennie. Ha a tanított tantárgyak esetében nincs eltérés, a leendő tanulót egy háromtagú bizottság hallgatja meg matematikából,

magyarból, történelemből, idegen nyelvből vagy egyéb közismereti tantárgyból, ha a továbbhaladáshoz vagy érettségi vizsga letételéhez szükséges. A bizottság egyik tagja annak az osztálynak az osztályfőnöke ahová a tanuló kerülne. A diákkal, a szülővel és az érintett szaktanárokkal egyeztetve a vizsgára és a meghallgatásra határidőt tűznek ki.

A jelentkező a sikeres különözeti vizsga vagy meghallgatás után az adott évfolyam tanulója lesz. A különözeti vizsga sikertelensége esetén tanulmányait a megfelelő alsóbb évfolyamon folytathatja. Amennyiben nincs mód különözeti vizsga letételére, az új tanuló, tanulmányait az alsóbb évfolyamon illetve szükség esetén az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az emelt szintű csoportok között belső átjárhatóságot kívánunk biztosítani különözeti vizsgával.

1.11. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

1. Elsősegélynyújtó hely és személy kijelölése

Az intézményben az orvosi szoba az elsősegély nyújtására szolgáló helyiség. A helyiségre kihelyezésre kerül az „Elsősegélynyújtó hely” figyelmeztető tábla és mellette szerepel az elsősegélynyújtó neve. Az első számú elsősegélynyújtó személy az iskolaorvos, illetve a védőnő, de mivel ők nem minden nap vannak jelen az intézményben így az iskolaigazgató egy fő elsősegélynyújtó személyt nevez ki az intézményen belül. Elsősegélynyújtónak olyan munkavállalót kell kijelölni, aki a munkaidő nagy részében az adott munkaterületen tartózkodik, továbbá alkalmas a feladat ellátására.

2. Az elsősegélynyújtó felszerelés

Az intézményünkben elsősegélynyújtó doboz található a gazdasági irodában, az orvosi szobában, az iskolatitkári helyiségben, és a kémia szertárban. Az elsősegélynyújtó felszerelés beszerzéséről, karbantartásáról, valamint az elhasznált, lejárt vagy használhatatlanná vált eszközök azonnali pótlásáról a megbízott jelzése alapján a gazdasági vezető gondoskodik. A felszerelés beszerzését úgy kell megtervezni, illetve végrehajtani, hogy a munkaterület még átmenetileg se legyen ellátatlan.

3. Elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtásra szoruló személyt lehetőleg a kijelölt elsősegélyhelyen kell ellátásban részesíteni. Ha az ellátásra szoruló személyt az állapota miatt nem lehet az elsősegélyhelyre juttatni, az elsősegélynyújtót alkalmas módon (pl. telefonon, személyesen) értesíteni kell a szükséges beavatkozásról.

Gondoskodni kell a veszélyforrás megszüntetéséről (pl. az elektromos berendezés feszültségmentesítése, gázömlésnél a gáz elzárása, ajtók és ablakok kinyitása, mérgező anyaggal szennyezett ruházat levétele).

A mentők segélyhívószáma – 104 – a helyiségben kifüggesztésre kerül.

A balesetet a balesetvédelmi felelősnek jelenteni kell.

4. Elsősegély-nyújtási alapismeretek átadása a tanulóknak

Az elsősegélynyújtás alapismeretei integráltan jelennek meg az egyes tantárgyak tananyagaiban, illetve az osztályfőnöki órák keretében kerül feldolgozásra.

Osztályfőnöki órák keretében érintett témák	1. Tűz-és balesetvédelem 2. Elsősegélynyújtás alapjai (segélyhívószámok, helyszínleírás, biztosítás)
Testnevelés órák	3. Sérülések, ellátásuk (csont, ízületi és izomsérülések) 4. Stabil oldalfekvés
Kémia órák	5. Vegyi anyag okozta égések, vegyszer okozta sérülések a szemén és ellátásuk
Biológia órák	6. Égési sérülések és ellátásuk 7. Vérzések (visszeres, ütőeres, külső, belső vérzés), sebzés, nyomókötés, nyomópontok 8. Újraélesztés lépéssora hirtelen szívhalál 9. Idegen test a légutakban 10. Cukorbetegség, epilepsziás rohamok
Fizika órák	11. Elektromos balesetek és ellátásuk

1.12. AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

A gondolkodás, ítéletalkotás képességeinek fejlesztése érdekében elsősorban a tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és -készségek: szövegértési-szövegalkotási, matematikai-logikai, info-kommunikációs technológia (IKT), stb. fejlesztését helyezzük előtérbe. Eközben fokozottan építünk a tanulók együttműködési készségére és akaratára. Középpontba helyezzük a tanulók tudásának, képességének és személyiségének harmonikus fejlesztését. Egyúttal lehetőség nyílik a társadalmi különbségekből eredő, tanulási sikerekben megnyilvánuló különbségek mérséklésére is.

Céljaink megvalósításához a kompetencia alapú oktatásba bekapcsolódó pedagógusaink olyan modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra módszerek és eljárások elsajátítására és alkalmazására törekednek, melyek segítségével hatékonyabban, könnyebben, testre szabottan tudnak a diákokkal eredményeket elérni. Ezek a módszerek - a kooperatív tanulás, témahetek szervezése, projektpedagógia, moduláris oktatás, differenciálás, IKT eszközök használata nemcsak számítástechnika órán, drámapedagógia, élménypedagógia, kalandpedagógia, múzeumpedagógia - a lexikális tudást preferáló, főként frontális foglalkoztatást feltételező ismeretátadást szorítják háttérbe.

Kooperatív tanulás

A kompetencia alapú oktatás során a tanulás folyamatában a készségek, képességek nagyobb szerepet kapnak, mint az ismeretek. A cselekvésközpontúság érvényesül.

Az óra sikeressége a hagyományos keretek között a pedagógus felkészültségén múlt, a kooperatív tanulás során a tanulók tevékenysége megszervezésének sikerességén múlik.

A tanulók magatartása megváltozott. Régebben kisebb energia befektetéssel lehetett a 'csendben figyelő' gyerekeket tanítani. Ma nagy energiát kell befektetni, mert már a tanulóknak nem elég az 'aktív figyelés' tevékenysége.

A megváltozott viszonyok a pedagógussal szemben új elvárásokat támasztanak.

A pedagógus nem szervező és irányító, hanem segítő és koordinátor (háttérvezető). Az elvárások teljesítése érdekében új módszerekre, munkaformákra van szükség.

Hatékony munkaforma lehet a kooperatív csoportmunka.

A kompetenciaalapú iskola elvárásai

- a tanulótól - nagyfokú aktivitás
- magas megértési szint

- erős motiváltság

- meggyőződés

a pedagógustól

- intenzív együttműködés
- intenzív innováció
- szakítás az individualizmussal
- szakítás a rutinnal

A csoportmunka során fejlődik az együttműködési készség, a kommunikációs készség, a rugalmasság képessége, az alkalmazkodóképesség

Mindezek a viselkedésben nyilvánulnak meg, nincs produktumuk (dolgozat)

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyam szintű tanulásszervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz, s így az egyéni fejlesztés szempontjából hatékonyan épülnek egymásra az alapkövetelményekhez kapcsolódó kötelező foglalkozások és az egyes részterületekhez kötődő, kutatást és alkotó tevékenységet biztosító választható programok.

Intézményünk tanévenként egy témahetet szervez.

Projektoktatás, pedagógiai projekt

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása. A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik. Minden projekt végtelen és egyedi, hiszen a problémák nem elvontan jelennek meg, hanem a gazdag valóságukban. Nincs két egyforma projekt, hiszen más környezetben, más gyerekek, más tanárok dolgoznak rajta. A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli.

A tervezés két fő szinten kell történjen: Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik

szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges. Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában.

Kooperativitása a tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanár irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül. A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot. A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít.

Gimnáziumunk minden tanévben egy minimum három hetes projektet valósít meg valamint az éves munkatervben meghatározottak szerint további projektnapokat szervezünk.

Moduláris oktatás, moduláris taneszköz

A tananyag kisebb, önmagában koherens részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek. A modulok önmagukban koherensek, vagyis egy témakört, témát tartalmaznak, azonban a témakörök, a témák szerveződésének logikája eltérő modultípusokat hozhat létre.. A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthetők a hagyományos tanulási-tanítási folyamatokba is. A választható modulok rendszere azt jelenti, hogy mind a tanár, mind a diák számára váltási lehetőségeket biztosít: egyes modulok szabadon változtathatók a tanulási-tanítási folyamatok aktuális és távlatos szükségletei szerint. A modulrendszerű képzés jól felszerelt tanulási környezetet kíván (iskolai könyvtár, információ források, informatikai eszközök aktív használata stb.).

Differenciálás

Differenciáláson, a tanulók egyéni sajátosságát figyelembe vevő fejlesztést és/vagy a tanulók egyéni sajátosságához igazított tanulási környezetet értjük. Hiszen a tanulók személyi jellemzői különbözők, ebből adódóan más a személyiségük

A gyerekek közti különbségeket nagyon sok dimenzió mentén, a teljes személyiség figyelembevételével igyekszünk figyelembe venni. Nem a teljesítményszintek szerinti differenciálást tartjuk az egyedül követendőnek, hanem

- a gyerek előzetes tudásának komplex ismérveit
- a gyerek érdeklődési területeit
- vágyaikat, törekvéseiket
- saját helyzetüket, korlátaikat
- kifejezetten fejlett képességeiket stb.

Információs és kommunikációs technológiák alkalmazása

IKT eszközöket nem csak számítástechnika órán használnak tanulóink, hanem más tanórákon is (pl. történelem, idegen nyelvek, biológia, fizika stb.)

Ilyen eszközök:

- ✓ Asztali és hordozható számítógépek
- ✓ Telekommunikációs eszközök: mobiltelefon, GPS
- ✓ Szavazógép
- ✓ Tágabb értelemben véve: projektor, interaktív tábla, televízió, videó, DVD, CD stb.
- ✓ valamint ezek kombinált használata.

Drámapedagógia

A kreatív dráma kísérlet a tudás személyessé tételére.

A különböző szituációs gyakorlatok eltérő mélységben veszik igénybe a tanulók átélő, beleérző képességét. Pl.:egyszerű empátiagyakorlatok, dilemmák, döntési helyzetek, közös döntések, ismert történetek dramatizálása, szituációs játékok, disputa stb.

Abban az esetben, ha a tanulók eljártsszák az adott szituációt, személyes tapasztalatokat szerezhetnek, így lesz mihez kötni az új tantárgyi tartalmat.

Erre felkészült pedagógusaink több tantárgy tanításában is alkalmazzák ezt a módszert.

Élménypedagógia

Az élménypedagógia a cselekvés általi tanulást és fejlődést szolgálja. Alapja a tapasztalat. Az élménypedagógiai foglalkozásokon elsősorban játékos, szórakoztató tevékenységeket, gyakorlatokat végeznek a tanulóink. Az ismerkedési játékok, a bizalom- és csapatépítő feladatok, a kommunikációs, problémamegoldó és konfliktuskezelési gyakorlatok

szinte észrevétlenül hozzák felszínre a résztvevők rejtett képességeit. Mivel a tanulás akkor a leghatékonyabb, ha multiszenzoros módon, különböző érzékelésen (hallás, látás, tapintás és mozgás) keresztül történik, nagy jelentőséggel bír a foglalkozásokon a mozgás és a testi aktivitás, de hasonlóan fontos a művészi, a zenei, a kulturális és technikai területek bevonása. Az élménypedagógia kerete lehet az ismeretszerzésnek, a személyiség fejlesztésének. Az élménypedagógia eszköze lehet valamennyi kompetencia fejlesztésének, ezért szinte valamennyi tantárgy oktatásában szerepelnek élménypedagógiai elemek.

Kalandpedagógia

Iskolán kívüli, outdoor élménypedagógia, amely keretében a tapasztalati tanulást a szabadban, természetes környezetben végzett fizikai jellegű gyakorlatokon keresztül alkalmazzuk. Az outdoor gyakorlatok „megérintik” a résztvevőket, erősebben hatnak az érzelmekre, maradandó élményt nyújtanak. Mivel a tevékenységek közben a komfortzónánkból átlépünk a pánikzónánkba, ezért a tanulási zónánk maradandóbb tanulást és változást biztosít. A kalandpedagógia legoptimálisabb színterei a kalandtúrák, kalandparkok: barlangászat, kötélpályák, kötéldidak, sziklamászás, ereszkedés sziklafalról, zuhanás (kötélbiztosítással), játékos (túlélő) feladatok, rafting, canyoning. Körültekintő szervezést igényel, és csak az erre vállalkozó tanulók és pedagógusok számára szervezzük.

Múzeumpedagógia

A múzeumpedagógiának az a célja, hogy a múzeumot közelebb hozza az oktatási intézményekhez. Azt szeretnénk elérni, hogy a múzeum mindennapos tanulási környezetté váljon, hogy gazdag kínálatával egy másféle tanulási módra is megtanítsuk a fiatalokat. A múzeumpedagógiai foglalkozások kedveznek a konstruktív pedagógiai szemléleteknek. A múzeumpedagógiai foglalkozások résztvevői – diákok és pedagógusok egyaránt – a múzeumi tárgyak között átélik az adott kor, helyszín, régió történetét, mindennapjait. A múltból építkező jelen, a globális ismeretek szerzése egyaránt lehetőség számukra. A múzeum és az iskola együttgondolkodása a nevelésben játszik fontos szerepet, a kultúra és a művészet eszközével irányíthatjuk a fiatalokat.

Mentoráló intézményi működés

A TÁMOP-3.1.4.B-13/1-2013-0001, „KÖZNEVELÉS AZ ISKOLÁBAN” kiemelt projekt keretében nevelési-oktatási és pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények számára

MENTORÁLÓ INTÉZMÉNYI MŰKÖDÉS KIALAKÍTÁSÁRA kiírt pályázat keretében a *Hatékony és eredményes nyelvtanulásért* és *Együttműködés a jövő tanáraiért* modulokat valósítjuk meg.

Hatékony és eredményes nyelvtanulásért modul

A módszertani modell azt mutatja be, hogy hogyan használják a nyelvtanárok az informatikai eszközöket arra, hogy a tanulás kooperatív, innovatív, ötletes, a tanulók érdeklődését felkeltő tevékenységek során történjen.

A tanulás gyakorlatának rugalmasnak, játékosnak és élvezetesnek kell lennie, ki kell elégítenie a tanulók egyéni tanulási szükségleteit és elvárásait, és rá kell vezetnie a tanulókat az önszabályozó tanulásra. A tanár mentor szerepben vesz részt a folyamatban. Ennek megfelelően a kreativitás és az innováció a szerepmodellje, pedagógiai szakértelemmel, folyamatos önképzéssel megvalósítva. A tanulást úgy kell szervezni, hogy megfeleljen a helyi körülményeknek és szükségleteknek.

A kreatív tanulási környezet értelmezéskor nem csak az informatikával támogatott tanári magyarázatról vagy egyszerű feladatmegoldásról, vagyis a nem a hagyományos pedagógia informatikai eszközökkel felfrissített változatáról van szó. A tanulók lehetőséget kapnak a 21. századi kompetenciák, például a problémamegoldás, a kutatás, az együttműködés fejlesztésére. A tanulás rugalmas és vonzó, úgy tervezzük meg, hogy szolgálja a tanulók egyéni szükségleteit és elvárásait.

Meg kell határozni, hogy az adott tevékenység mennyire kívánja meg, hogy a diákok IKT eszközöket használjanak a tudásépítéshez és az IKT eszközök milyen mértékben játszanak szerepet a valódi tudásépítésben. A diákok tudást építenek IKT eszközökkel, amikor közösen, kooperatív munkában létrehoznak egy közös produktumot.

A tudásépítés ebből a szempontból az adott célnyelvre és nem az IKT ismeretekre vonatkozik. Az adaptált modellben nem a hagyományos pedagógia informatikai eszközökkel felfrissített változatáról van szó, hanem arról, hogy a diákok lehetőséget kapnak a problémamegoldás, kutatás, együttműködés fejlesztésére.

Ennek során a tanulás újfajta, kooperatív, motiváló, érdekes és értelmes tevékenységek során történik.

Együttműködés a jövő tanáraiért modul

A Kispesti Deák Ferenc Gimnáziumba már évek óta érkeznek felsőoktatási intézményekből tanárjelöltek. Több kolléga elvégezte a mentor – vezetőtanár szakirányú képzést, mely lehetőséget teremtett egy összefüggő, közös munkaterv kidolgozására, több gyakorlathoz

fogadására, egységes mentorálás megteremtésére. A kollégák támogatni tudják egymás munkáját, átadhatják tapasztalataikat. Az általános feladatok mellett a szakokhoz kapcsolódó speciális problémák megbeszélésére is lehetőség van.

A mentorálás két nagy területre épül iskolánkban. Egyrészt az ide érkező tanárjelöltek összefüggő, vizsgatanítással záródó gyakorlaton vehetnek részt a megfelelő szaktanárok vezetésével. Ennek a gyakorlatnak fontos részét képezi az iskola szervezeti egységének a bemutatása, a választott osztály vagy csoport alapos megismerése, a szaktanárokkal való állandó konzultáció. A jelölt folyamatos jelenléte az iskolában fontos, az iskolai rendezvényeken, tantestületi és munkaközösségi értekezleteken mindig részt kell vennie. Kiemelt feladatnak tartjuk a pedagógiai hatékonyság növelésének segítését, az önértékelés, önfejlesztés, helyes kialakítását.

A mentorálás második nagy területe a végzett tanárjelöltek pályakezdésének támogatása, a gyakornoki időszak megszervezése. Az iskolánkban kezdő pedagógusok folyamatos segítséget kapnak egy kijelölt mentortól, mindennapi munkájukat a többi szakos tanár, és az osztályfőnökök is támogatják és figyelemmel kísérik. A gyakornoki időszak végén a minősítő eljárás és portfólió létrehozása a kiemelt feladat. Ennek kidolgozásában, létrehozásában is segíteni tudjuk a jelöltet.

A pályázat keretében vállaljuk, hogy a két területen eddig összegyűjtött tapasztalatainkat rendszerezve, összefoglalva kínáljuk érdeklődő iskolák és pedagógusok számára, betekintést engedünk folyamatosan a mentorálási munkánkban, lehetőséget kínálunk gyakorlatokon, konzultációkon való részvételre

Mentoráló intézményként lehetőséget biztosítunk arra, hogy az érdeklődő intézmények megismerhessék a modulokat. Igény esetén segítséget nyújtunk abban, hogy az általunk alkalmazott módszereket a saját pedagógiai programjukba beépítsék.

Modell adaptálása:

A TÁMOP-3.1.4.B-13/1-2013-0001, „KÖZNEVELÉS AZ ISKOLÁBAN” kiemelt projekt keretében nevelési-oktatási és pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények számára MENTORÁLÓ INTÉZMÉNYI MŰKÖDÉS KIALAKÍTÁSÁRA kiírt pályázat keretében „Az értől az óceánig” című módszertani modellt adaptáltuk a Kispesti Vass Lajos Általános Iskolától.

Módszertani modell által megvalósítandó projekt: Tematikus iskolai gála színpadra állítása.

Célunk: iskolai közösségi program (pl. szalagavató, Deák-napok) tervszerű, átgondolt, tematikus megvalósítása a módszertani modell segítségével.

Modell megvalósításához kapcsolódó feladatok:

- aktuális projekt témáinak, feladatainak rögzítése
- felelősök kijelölése
- aktuális projekt ütemtervének összeállítása, tehetségazonosítás (feladatok elosztásának előkészítése)
- műveltségi területek, társművészetek alkalmazásának átgondolása
- kapcsolódó háttér információk gyűjtése, beillesztése a megvalósítás folyamatába
- aktuális tematikához kapcsolódó szabadidős foglalkozások tartása (táncház)
- díszletek, kellékek, jelmezek tervezése és készítése
- projektek próbájának megalapozása, előkészítése
- projektek próbája
- esemény szervezése
- utómunkálatok
- projekt vizsgálata hatékonyság szempontjából, új projektötletek

2. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE

2.1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE

A Kispesti Deák Ferenc Gimnáziumban a választott kerettanterv az oktatásért felelős miniszter által **Iskolatípusok és pedagógiai szakaszok szerint** kiadott kerettantervek közül a **gimnázium 9-12. évfolyam kerettanterve középfokú nevelés-oktatás szakaszra kiadott**

Magyar nyelv és irodalom

I. idegen nyelv

II. idegen nyelv

Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek

Etika

Biológia B változat

Fizika B változat

Kémia B változat

Földrajz

Ének-zene A változat

Dráma és tánc

Vizuális kultúra

Mozgóképkultúra és médiaismeret

Művészetek

Ének –zene A változat

Vizuális kultúra

Mozgóképkultúra és médiaismeret

Informatika

Technika, életvitel és gyakorlat

Testnevelés és sport

Matematika emelt óraszámú B változat kerettantervet és a **miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek közül az idegen nyelvek kerettanterve a nyelvi előkészítő évfolyam számára 9NY évfolyamon.**

2.2 A TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS AZ ÓRASZÁMOK

A tantárgyi struktúra és az óraszámok a választott kerettanterv óraterve, a nyelvi előkészítő évfolyam számára készült idegen nyelvi kerettantervben megadott óraszámok és a Kispesti Deák Ferenc Gimnázium 2010 óta alkalmazott helyi tantervében meghatározott, a nyelvi előkészítő évfolyamon alkalmazott óraterv alapján készült. Figyelembe vettük a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagához szükséges kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanórai foglalkozásokhoz szükséges, óraszámokat. Az óraterv tartalmazza a csoportbontásokat.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát a *4 számú melléklet* tartalmazza tantárgyanként. A kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások tantárgyi struktúráját és óraszámait továbbá az alkalmazott csoportbontásokat az alábbi óratervek szemléltetik. (A finanszírozott órakeret iskolai szintű felhasználását az *1 számú melléklet* mutatja.)

Óraterv a 9–12. évfolyam számára (9.A-12.A osztály)

tantárgy	9		10		11		12	
	osztály	bontás	osztály	bontás	osztály	bontás	osztály	bontás
magyar	4	4	4	4	4		4	
1. nyelv (angol)	4	4	3	3	4,5	4,5	4	4
2. nyelv (francia vagy német vagy orosz)	3	6	3	6	3	6	3	6
matematika	4	4	3	3	3	3	4	4
etika					1	1		
történelem, társadalom és állampolgári ism.	2	2	3	3	3		4	
fizika	2		2		2			
kémia	2		2					
biológia-egészségtan			2		2		2	
földrajz	2		2					
éneke-zene	1		1					
vizuális kultúra	1		1					
mozgókép és médiaismeret	2	2	3	3				
művészetek					2,5	2,5	3	3
informatika	2	2	1	1				
életvitel és gyakorlat							1	
testnevelés és sport	5		5		5		5	
osztályfőnöki	1		1		1		1	
szabadon tervezhető (faktok)					4	8	4	10
összesen	35	24	36	23	35	25	35	27

Kötelezően választott tantárgy 9 és 10 évfolyamon a mozgókép- és médiaismeret. 11. és 12. évfolyamon a művészetek tantárgy keretében két lehetőségből kötelezően választanak a tanulók: vagy a mozgókép- és médiaismeret (2,5 és 3 órában) vagy az éneke-zene és vizuális kultúra tantárgycsoport a következő óraszámok alkalmazásával: 11. évfolyamon éneke-zene 1,5 óra és vizuális kultúra 1 óra; 12. évfolyamon éneke-zene 1 óra és vizuális kultúra 2 óra.

A szabadon tervezhető órakeretben a kötelező és választható érettségi tantárgyak emelt szintű és középszintű vizsgára való felkészítése történik évfolyamszinten. Az emelt szintű felkészítés helyett a tanuló választhatja a művészettörténet tantárgyat.

Óraterv a nyelvi előkészítő évfolyam és az ezt követő 9–12. évfolyam számára (9NY B – 12.B és 9NY C – 12. C osztályok)

tantárgy	9 Ny		9		10		11		12	
	osztály	bontás	osztály	bontás	osztály	bontás	osztály	bontás	osztály	bontás
magyar	2	2	4		4		4		4	
1. nyelv	13	13	5	5	5	5	5*	5*	5*	5*
2. nyelv	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3
matematika	2	2	4	4	3	3	3		4	
etika							1	1		
történelem, társadalom és állampolgári ism			2		3		3		4	
fizika			2	2	2	2	2			
kémia			2	2	2					
biológia-egészségtan					2		2		2	
földrajz			2		2					
ének-zene			1		1					
vizuális kultúra			1		1					
dráma és tánc			1	1						
művészetek							2		2	
informatika	3	3	2	2	2	2				
életvitel és gyakorlat									1	
testnevelés és sport	5		5		5		5		5	
osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
szabadon tervezhető (faktok)							4	15	4	18
összesen	31	25	35	19	36	15	35	24	35	26

* Az első nyelvből a B2 szintet teljesített tanulók esetén két óra a második idegen nyelv óraszámára csoportosítható át.

Az egyik angol nyelvi előkészítő csoport természettudományos irányultságú. A nyelvi előkészítő évfolyamon ennek a csoportnak heti egy órában logika-matematika szakkört és laborhasználati ismeretek foglalkozást szervezünk. A 11. és 12. évfolyamon a

természettudományos csoport tanulóinak a biológia, fizika és kémia emelt szintű érettségire való felkészítő foglalkozások közül legalább egyet választaniuk kell.

A művészetek tantárgy keretében 11. évfolyamon ének-zene (1óra) és vizuális kultúra (1 óra); 12. évfolyamon mozgókép és médiaismeretek (1óra) és vizuális kultúra (1 óra) tantárgy oktatása folyik.

A szabadon tervezhető órakeretben a kötelező és választható érettségi tantárgyak emelt szintű és középszintű vizsgára való felkészítése történik évfolyamszinten. . Az emelt szintű felkészítés helyett a tanuló választhatja a művészettörténet tantárgyat.

2.3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI:

A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény szerint a tankönyvek hivatalos jegyzékén található tankönyvek közül kell választani. Ettől csak abban az esetben lehet eltérni, ha a jegyzéken az adott tantárgyhoz nem található tankönyv. A szülői munkaközösség korlátozásokat állapíthat meg a szülőkre háruló kiadások tekintetében.

A fentiek messzemenő figyelembe vétele mellett a tankönyvválasztás a szaktanár joga. A kiválasztásnál a következő szempontoknak kell érvényesülni:

- alap vagy emelt szinten tanulja a diák a tantárgyat
- a program megkívánta speciális szempontok
- modern, tudományos szemlélet
- az adott életkornak megfelelő érthető nyelvezet
- a tankönyv didaktikai módszereinek egyeztetése a szaktanár módszereivel
- több éven át szükséges tankönyv vagy segédkönyv esetében a tartósság
- a szülő által fizetendő ár (törekszünk a szakmai optimum figyelembevételével a lehető legkevesebbé drága tankönyvet beszereztetni)
- induló osztály esetében korábbi - a használhatóságra vonatkozó - tapasztalataink
- felmenő osztályok esetében az adott közösség ismerete

2.4. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI (NAT, PED. PROGRAM)

A NAT szerint „A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez (...) szükséges kompetenciák”

A kulcskompetenciák illetve a hozzájuk tartozó fejlesztési feladatok összetett rendszert alkotnak. Ezek mindegyike egyformán fontos ahhoz, hogy diákjaink képesek legyenek saját sorsukat, személyes boldogulásukat irányítani és befolyásolni. A fejlesztendő kulcskompetenciák: anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai kompetencia, természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, a hatékony, önálló tanulás, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

A kulcskompetenciák kialakításához kiemelt fejlesztési feladataink az énkép, önismeret kialakítása, nemzeti kultúránk értékeinek, és az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeinek megismertetése, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, gazdasági nevelés, környezettudatosságra nevelés, a diákok felkészítése az „élethosszig tartó tanulásra”, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletének és magatartásának fejlesztése. A munka világába való beilleszkedés érdekében olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. A kulcskompetenciák fejlesztésén keresztül fejlesztjük a tanulók kritikus gondolkodását, kreativitását, a kezdeményezőképeségét, a problémamegoldását.

Iskolánkban a HEFOP pályázat keretében több osztályban bevezettük a kompetencia alapú oktatást, melyet a TÁMOP 3.1.4 pályázat segítségével fejlesztettünk tovább és terjesztettünk ki. A szerzett tapasztalatokat is felhasználva alakítottuk ki helyi tantervünket. Tekintettel voltunk arra, hogy különböző érdeklődésű, képességű, motivációjú és szocializáltságú gyermekeket nevelünk. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához az iskola tantárgyi rendszerét úgy alakítottuk ki, hogy mindenki megtalálhassa az érdeklődési körének és képességeinek megfelelő lehetőségeket. Elsősorban az utolsó két évben biztosítunk a diákoknak számos választási irányt, elősegítve a tanulás belső motivációjának, önszabályozó mechanizmusainak kialakulását illetve fejlődését. A csoportbontásokkal elősegítjük, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt a tanulási folyamatban. Előtérbe helyezzük tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket.

A kompetencia alapú oktatás és módszertani megújulás, és annak fenntarthatóságának biztosítására hatékony és újszerű tanulási módszereket, technikákat, eljárásokat alkalmazunk:

- a tanórákon és tantermi kereteket meghaladó oktató munkában jelentős szerepet kapnak a multikulturális tartalmak
- megőrizzük a heterogén tanulói csoportokat, de törekszünk a tanórai differenciálásra
- kooperatív tanulási technikák széleskörű alkalmazása
- a drámapedagógia eszközei
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei
- projektmunka (egyéni és csoportos)
- prezentációs technikák
- tanulói portfóliók

- tanulói értékelési formák gazdagítása
- tanórák IKT támogatottságának biztosítása az órák 25%-ában

Az alapszervezők változatos alkalmazásával javítjuk a nevelő-oktató munka hatékonyságát:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

A következő módszerekkel törekszünk diákjaink motiválására:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- e-learning.

2.5. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

A mindennapos testnevelés tanórai keretben valósul meg. Mivel az iskola tornatermének kapacitása nem elegendő minden testnevelési óra lebonyolítására, az órarend megfelelő kialakításával lehetőséget teremtünk arra, hogy iskolán kívüli helyszínen (pl. uszoda, sporttelep, korcsolyapálya stb.) lehessen megtartani a testnevelés órát.

2.6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

a) Kötelezően választandó tantárgyak

A második nyelv francia, német vagy orosz lehet, a német nyelvi előkészítő csoportnak angol francia vagy orosz. A tanulók a felsorolt nyelvek közül beiratkozáskor választanak. A választás alapján a négy évfolyamos osztályban három, a két nyelvi előkészítő osztályban összesen négy csoport szervezhető. A tantárgyfelosztás határozza meg az egyes csoportokat tanító tanár személyét.

A négy évfolyamos osztályban a 10. évfolyam befejezésekor a tanulók választhatnak, hogy a művészetek tantárgy keretében folytatják-e a mozgókép- és médiaismeret tantárgy tanulását vagy az ének- rajz és vizuális kultúra tantárgycsoportot választják. Lehetőség szerint a választás előtt ki kell jelölni az egyes csoportokat tanító tanárok személyét.

11. és 12. évfolyamon a szabadon tervezhető órák keretében választhatnak a tanulók érettségi felkészítő órákat. A választási lehetőségeket a bj.) pont táblázata mutatja. Lehetőség szerint a választás előtt ki kell jelölni az egyes csoportokat tanító tanárok személyét.

A 11. és 12. évfolyamon a szabadon tervezhető órák keretében lehetőség van Etikus vállalkozói ismeretek vagy Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek tantárgy választására.

b) Nem kötelezően választható foglalkozások

b.1. Korrepetálások, érettségi felkészítő foglalkozások

Az egyes tantárgyakból nehézségekkel küzdő tanulók számára délutánonként szaktanárok nyújtanak segítséget korrepetálás keretében

Az érettségi vizsgára készülő diákok nem mindegyikének elegendő a tanórai foglalkozás a zökkenőmentes felkészüléshez. Ezért számukra részben 0. órában, részben a tanítás után tartanak a szaktanárok külön foglalkozásokat. Azoknak a diákoknak az emelt szintű érettségire történő felkészítését, akik számára a kevés jelentkező miatt nem indítottunk emelt szintű csoportot, egyéni foglalkozás keretében oldjuk meg.

b.2. Délutáni testedzés és sportolás

A testnevelő tanárok felügyelete mellett minden délután lehetőséget kapnak tanulóink a tornaterem, konditerem és a sportpályák használatára. Ebben az időszakban részt vehetnek a meghirdetett sportkörü foglalkozásokon (kosárlabda, röplabda, kondicionáló edzés stb.) Szervezhetőek iskolai bajnokságok is.

b.3. Szakkörök

A tanulók oktatása, nevelése az iskolában nem csak a tanítási órákon történhet. Iskolánk feladatának tartja a tanulók részére olyan szabadidős programok szervezését is, amely a tanulóink életkori sajátosságainak megfelelő formában ismereteket is közöl, szórakoztat is, kellemes és jó közérzetet biztosít. Meggyőződésünk, hogy ha a tanulók jól érzik magukat az iskolájukban, akkor az jó hatással van a délelőtti tanítási órákra is, a szakmai ismeretek átadására, és annak befogadására is.

A szakkörök lehetnek szaktárgyakhoz kapcsolódóak, illetve művészetekhez kapcsolódóak (énekkar, színjátszó-kör, alkotó szakkör stb.)

b.4. Informatika terem használata

A diákok gyakran kapnak olyan feladatot a különböző szakórákon, melyek megoldásához szükség van az internetre. Ezért lehetővé tesszük, hogy délutánonként szaktanár segítségét is igénybe vehessék a tanulók, és használhassák az informatika termet.

A nem kötelező foglalkozásokat vezető pedagógusokat a tanulók véleményének kikérésével jelöljük ki.

2.7. A VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK MEGNEVEZÉSE

Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Közép-és emelt szinten készülhetnek fel a tanulók az érettségi vizsgára a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelv (angol, francia, német orosz), a matematika és a történelem kötelező vizsgatárgyak mellet fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika, társadalomismeret és testnevelés tantárgyakból. Közép szintű vizsgára készülhetnek fel a tanulók ének-zene, vizuális kultúra, mozgókép- és médiaismeret, művészettörténet és társadalomismeret tárgyakból.

A négy évfolyamos képzésben résztvevő tanulók közül az jelentkezhet informatikából érettségi vizsgára aki legalább a 11. évfolyamon részt vett informatika érettségi előkészítő foglalkozáson.

Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyból az érettségi vizsgára az jelentkezhet, aki négy éven keresztül tanulta a tantárgyat.

Művészettörténet vizsgára az a tanuló jelentkezhet, aki a szabadon tervezhető órakeretben két évig tanulta. Társadalomismeret vizsgára az a tanuló jelentkezhet, aki a szabadon tervezhető órakeretben egy évig tanulta.

A 100/1997 (VI. 13) kormányrendelet értelmében a tanuló minden olyan vizsgatantárgyat választhat, amelyből teljesítette az iskola helyi tantervében meghatározott követelményeket. A magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelv (angol, francia, német orosz), a matematika, a történelem, a fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika, társadalomismeret, testnevelés, vizuális kultúra, mozgókép- és médiaismeret és

művészettörténet tárgyakból az jelentkezhet rendes érettségi vizsgára, aki a jelentkezés évében befejezi középiskolai tanulmányait.

Az etika, ének-zene illetve dráma és tánc tantárgyakból a helyi tanterv nem tartalmazza a 40/2002 OM rendeletben meghatározott követelményeket. A tanuló etika, ének-zene illetve dráma és tánc tantárgyból akkor jelentkezhet rendes érettségi vizsgára abban az évben, amikor középiskolai tanulmányai befejezi, ha vállalja, hogy önállóan készül fel a vizsgára.

Idegen nyelvből 10. évfolyamon közép szintű előrehozott érettségi vizsgára jelentkezhet a tanuló, ha a 10., 11. és 12. évfolyam tananyagából osztályozó vizsgát tesz. 11 évfolyamon közép szintű előrehozott érettségi vizsgára jelentkezhet a tanuló, ha a 11. és 12. évfolyam tananyagából osztályozó vizsgát tesz.

Idegen nyelvből 11. évfolyamon emelt szintű előrehozott érettségi vizsgára jelentkezhet a tanuló, ha a 10. évfolyamon középszintű érettségi vizsgát tett, vagy ha a 11. és 12. évfolyam tananyagából osztályozó vizsgát tesz.

Informatika tantárgyból 10. évfolyamon középszintű előrehozott érettségi vizsgára jelentkezhet az a tanuló, aki a 10. évfolyam tananyagából osztályozó vizsgát tesz. 11. évfolyamon minden tanuló jelentkezhet előrehozott közép szintű érettségi vizsgára informatika tantárgyból.

Informatika tantárgyból 11. évfolyamon emelt szintű érettségi vizsgára jelentkezhet az a tanuló, aki 10. évfolyamon középszintű érettségi vizsgát tett és 11. évfolyamon informatika tantárgyból emelt szintű érettségi felkészítőn vesz részt.

2.8. AZ EGYES ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAKBÓL A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

A középszintű érettségi vizsga 17 tantárgyának részletes leírását és az egyes tantárgyakhoz tartozó részletes vizsgakövetelményeket a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza. Ez, továbbá a többi vizsgatárgy részletes követelményei az OM honlapján (<http://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/vizsgatargyak/>) található. Ezért helyi tantervünkben csak a tantárgyak témaköreit szerepeltetjük a *3. számú mellékletben*.

2.9. A. AZ EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGIRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSHEZ AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN ALKALMAZOTT FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

Az emelt szintű érettségre történő felkészítés a szabadon tervezhető órák keretében történik a 11. és a 12. évfolyamon. A felkészítés fejlesztési feladatai:

- a tanulói érdeklődésnek leginkább megfelelő képzés nyújtása
- az átfogóbb tanulói teljesítmények elérése,
- minél magasabb felsőfokú felvételi pontszám elérési lehetőségének biztosítása
- eredményes továbbtanulás a felsőoktatási intézményekben.

Az egyes tantárgyak fejlesztési követelményeit a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet és a 4. számú mellékletben található emelt szintű csoport (fakultációs csoport) tanterve együttesen tartalmazza.

2.10. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

a. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A szaktanárok az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének formáit, rendjét minden tanév elején ismertetik a tanulókkal és a szülőkkel. Az írásbeli feleletekben a megvizsgált teljesítményhez számszerű értéket rendelünk (kvantitatív értékelés), amivel kifejezzük a teljesítmény színvonalát.

A feladatlapokat nem kizárólag a tankönyvben leírtak alapján állítjuk össze, hanem messzemenően figyelembe vesszük a kerettantervet, a helyi tantervet és a kompetenciamérések követelményeket is.

Egy csoportban egy nap alatt legfeljebb egy témazáró dolgozatot lehet írni. Témazáró dolgozatnak tekinthető a tanmenetben tervezett, egy témakört lezáró dolgozat. A dolgozatok időpontjait az adott csoportban tanító tanároknak kell egyeztetniük. A teljes tanórát igénybevevő írásbeli számonkérések mennyisége naponta nem lehet kettőnél több. Ezekről a korlátozásokról csak a tanulók beleegyezésével lehet eltérni.

Szummatív (lezáró, összegző) típusú teszttel összegző, lezáró értékelést végzünk adott témakör végén, kisebb tanítási-tanulási szakasz lezárásaként vagy félévi illetve tanév végi méréskor.

A tanulókat előzetesen felkészítjük arra, hogy mikor kerül sor a feladatlap megoldására. Közvetlenül a mérés megkezdése előtt nyugodt, kellemes légkört biztosítunk, hogy a tanuló csak a teszt megoldására koncentrálhasson. Biztosítjuk a megfelelő megoldási időt és ügyelünk a csendes egyéni munkavégzésre.

A tanulók által megírt tesztek a szaktanár előre elkészített pontozási útmutató alapján könnyen értékeli, érdemjeggyel látja el. A kapott pontok lehetővé teszik a különböző matematikai statisztikák elkészítését és ezáltal a visszajelzéseket a tanulóknak, tanárnak és a szülőknek. A tanulók számára a visszajelzés nem csak a megoldott százalékok és az érdemjegyek ismertetéséből áll, hanem személyre szólóan kiemeljük azokat a feladatokat, amelyeket jól oldottak meg illetve külön megbeszéljük a kevésbé sikeresen megoldott feladatokat.

Fontos megjegyeznünk, hogy mint minden értékelési módszerrel, a szummatív értékeléssel sem csak a tanulói teljesítményt mérjük, hanem a tanári munka sikerét is. Az alacsony tanulói teljesítményszintnek mindig maga után kell vonnia a pedagógiai magatartás korrigálását.

Formatív (formáló, segítő) tesztek konkrét megtanított anyagra irányulnak, célokra és követelményekre viszonyítottak. A formatív feladatlap elkészítésére akkor van szükség, ha egy tananyagrésről pontosan szeretnénk tudni, hogy annak elsajátításával milyen szinten állnak a tanulók. Tehát a mérés célja annak a tananyagtartalomnak a meghatározását jelenti, amelyre szeretnénk rákérdezni. A tanítási-tanulási folyamat közben íratjuk, így jelzi az elért tudásszintet és felhívja a figyelmet a lassúbb haladásra, a lemaradásra. Segíti a tanulási-tanítási folyamat alakítását, beavatkozást a tanuló és a tanár részéről. A formatív mérés a tanórából csak 5-10 percet vesz igénybe, hiszen a tananyagtartalomból csupán nagyon kis egységekre kérdezzük rá. A jól elkészített pontozási útmutató alapján nagyon pontosan kimutatható, mit tud a tanuló a tananyagból az adott pillanatban. Az eredmények alapján megtervezhetjük a differenciált, egyénre szabott fejlesztést.

A formatív értékelés osztályozással jár, mégsem az a lényege. Sokkal fontosabb a vele járó személyes figyelem és irányítás. Célja a pozitívumok megerősítése, valamint a szükséges fejlődéshez vezető lépések meghatározása. A formatív értékelés az egész életen át tartó tanulás képességének fejlesztését szolgálja azzal, hogy hozzájárul a tanulói felelősség kialakulásához és a tanulási módszerek fontosságának tudatosításához. A formatív értékelés eredményei a szülőket is tájékoztatják arról, hogy gyermeke teljesítménye az elvárásunknak mennyire felel meg.

Diagnosztikus (innovatív) teszt használatával pontos információt kaphatunk az osztályn belüli csoportba sorolásról, meghatározóvá válik a csoportra szabott tantervek, tanítási stratégiák és módszerek kiválasztása. Alkalmazása tehát elősegíti az innovációt. A formatív és szummatív értékelés elemeinek egyesítésével kimutathatóvá válik, hogy milyen szinten tesz

eleget a tanuló az elvárásoknak, vagyis egy tanítási szakaszba való belépés feltételeinek. A diagnosztikus tesztekre érdemjegyet nem adunk.

Az **esszé típusú számonkérés** minden feladatkör és értelmi művelet vizsgálatára alkalmas. Vannak olyan esetek, amikor a tanulói tudást teszteken keresztül nem tudjuk számon kérni, például fogalmazás, véleménynyilvánítás egy adott dologról, összehasonlító elemzés. Ilyenkor a tanulók szabad megfogalmazásban írják le gondolataikat. Minden egyes esszé típusú feladat vagy feladatsor értékelési rendjét egyedileg dolgozzuk ki. A szubjektív értékelést azzal igyekszünk csökkenteni, hogy növeljük az értékelési szempontokat és a szempontokhoz pontértékeket rendelünk.

b. További értékelési módszerek lehetnek:

Portfólió: a tanulói munkák meghatározott, közösen kialakított elvek szerinti gyűjteménye. Egy-egy tanulási szakaszban általában előre meghatározott darabszámú és jellegű (pl. műfajú) munkát tartalmaz, összeállításában a tanárnak és a diáknak is van szerepe. Tárolható valóságos vagy digitális mappában. Bármikor áttekinthető, a tanulási folyamat egészéről ad képet, megbízhatóbb, mint a szummatív értékelés, növeli a tanulói felelősséget.

Egy tanuló értékeli a csoport munkáját: Előre megadott szempontok alapján, mindig más végzi az értékelést, és általában egy-egy óra sikere, eredményessége mérhető vele. Fontos, hogy módot adjunk a többiek hozzászólására is.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges

Kommentár (tanári vélemény): visszajelzést kap a tanuló, - érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül. Az értékelés kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeli jövőben reálisan képes megoldani.

A társak értékelése

A tanulók párban vagy csoportban, előre (általában közösen) megállapított szempontok alapján értékelik a tanulási folyamatot akár a csoport, akár a tanulópár szintjén. Erősen megnöveli a felelősséget, tudatosítja a tanulási folyamat egyes elemeinek szerepét. A folyamatra koncentrálnak, nem a végeredményre. Tárgya lehet egyetlen tevékenység, egy tanóra vagy egy teljes modul.

Csoportmegbeszélés: A nyelvtanulói csoportnál kisebb, az adott feladatot együtt végző diákok megbeszélése ez, különösen szükséges a hosszabb, projekt jellegű tevékenységek során az addig elért eredmények megbeszélésére és a további lépések meghatározására. Növeli az önismeretet, önbizalmat, önbecsülést.

Önértékelés:

Ennek az értékelési módszernek az az alapfeltétele, hogy megtörténjék az egyéni (esetleg páros vagy csoportos) tanulási célok kitűzése, és ez illeszkedjék az egyéni fejlődési szükségletekhez, valamint mérhető legyen.

Pl. a tanuló a modul kompetencia-listájának segítségével a modul elvégzése után megállapítja, hogy mit tanult.

Dicséret, jutalmazás:

A tanuló pl. „Oklevelet” kap, ha valamit megtanult vagy pozitívan alakított, ünneplik, ha valamit sikerrel megoldott. A tanár összegyűjti az órán hallott jó nyelvi megoldásokat, felírja őket a táblára, dicsér, megtapsol.

Kommentár: A tanuló írásos munkájának tartalmára a tanár írásban válaszol, miközben helyes példákat ad azokra a nyelvi elemekre, amiket a tanuló helytelenül használt.

Legyen fontos része az önértékelés és a társak értékelése

Az önértékelés további módjai:

Mielőtt a tanár saját maga értékelné a tanuló teljesítményét, önértékelést kér a tanulótól. Ennek szempontjai megegyeznek a tanár által használt szempontokkal (ezeket közösen dolgozták ki, de legalább előre megismerték) A tanuló a feladatok megoldása után kap időt, hogy saját munkájáról, hozzájárulásáról reflektáljon, azt lerögzítse.

Csoportos értékelés

Konferencia: A tanulócsoport és a tanár közösen nézik meg és értékelik az elkészült feladatokat, műveket, gyűjteményt (portfólió). A tanár a csoport egy tagja, egy szavazat.

Tanulói napló vagy a kompetenciákat felsoroló eredménylista:

A naplónak sablont kell tartalmaznia, amely alkalmas az elért eredmények rögzítésére, a hiányosságok feltárására és a követendő lépések meghatározására. Egyszerű formája a követelményeket tartalmazó részletes lista, amelyet a tanulási folyamat (szakasz), elején állít össze a tanár, a diák pedig bármikor kipipálhatja azt az elemet, amelyet elért.

Kritériumok:

A tanulási célok és a sikerkritériumokat közösen és előzetesen megállapítja a tanár és a csoport. Előre egyeztetett időpontban a tanuló pl. előadást tart. Az értékelés szempontjait előre kézbe kapja. Az érdemjegyek tartalmi követelményeit előre közöljük / alakítjuk a tanulókkal (pl. Ötöst érdemel az, aki... típusú leírásokban).

Közös csoportértékelés:

A csoportmunka után a csoport összes tagja ugyanazt az értékelést kapja (szövegeset, ill. érdemjegyet). Utána a csoport értékelő lappal irányított módon elemzi, hogy ki mivel járult

ehhez hozzá. Egymásnak üzeneteket írnak, amiben megfogalmazzák, hogy kitől mit várnak a következő együttes munka során.

Szintezett feladatok értékelése:

Olyan feladatok keretében értékel a tanár, melyeknek több megoldása is létezik (pl. igen/nem választás helyett többfokozatú skálát ad meg). Olyan feladatok keretében értékel a tanár, melyek több nyelvi szinten is megoldhatók (pl. egy szerepjáték két szerepe nem azonos szintű interakciót kíván: az egyik szerep inkább rutinszerű elemekből áll, a másikban több az improvizatív elem).

A tanárok által értékelt produktumok lehetnek: pl: dolgozat, röpdolgozat, szóbeli felelet, teszt, gyakorlati produktum(művészeti vagy egyéb alkotás), projektmunka produktuma, számítógépes online vagy offline feladatok és egyéb a szakmai munkaközösségek által meghatározottak.

c. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátjai

A feladott szóbeli vagy írásbeli házi feladatnak szorosan kötődnie kell az órán megtanított tananyaghoz, annak elmélyítését, bevéését kell szolgálnia. Nagyságrendje időkorlátok illetve feladatok mennyiségében nehezen meghatározható. Döntően egy-egy tantárgy jellegétől, az adott tananyag típusától függ. Minden pedagógus felelőssége, hogy az otthoni felkészülésre szánt írásbeli és szóbeli feladatok mennyiségét és időbeli korlátját úgy határozza meg - tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve -, hogy annak elkészítése a tanulókra motiváló hatással legyen, és ne jelentsen túlzott megerőltetést. *A kötelezően* megoldandó írásbeli lecke egy-egy tantárgyból legfeljebb annyi feladat lehet, amennyit a tanulóknak egy 45 percesre tervezett dolgozatban fel lehet adni.

Az őszi-, téli- és tavaszi szünetre kötelező házi feladat nem adható.

d. A tanuló teljesítményének, minősítésének formái

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A tanulókat minden kötelező és választott órarendi tantárgyból az ötfokú osztályozóskála alapján értékeljük. Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) A tanév során kapott érdemjegyeknek átlagától a félévi és az év végi osztályzat jelentősen nem térhet el. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó

értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az átlagtól felfelé való esetleges eltérés a szaktanár döntési kompetenciájába tartozik. Ez a lépés indokolható, ha a diák egész éves teljesítménye folyamatos javulást mutat. Figyelembe vesszük, hogy a jutalmazás - a gyermeklélektani illetve motivációs kutatások szerint - hatékonyabb ösztönzést jelent, mint a büntetés és az alulértékelés.

Az érdemjegyekről a tanulót és szülőjét az elektronikus naplón keresztül rendszeresen értesíteni kell.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell megállapítani.

Az érdemjegy illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegy a tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A tantárgy jellege, a tantárgy tanítására fordított heti óraszám jelentős mértékben meghatározza, hogy mit kell érteni a tanuló teljesítményének rendszeres értékelése alatt.

Minden tantárgy esetében rendszeres értékelésnek minősül, ha a tanuló egy félévben legalább eggyel több osztályzattal rendelkezik, mint a tantárgy heti óraszám.

A tanulói teljesítmények értékelésének rendszerét iskolai szinten határozzuk meg, de le kell szögezni, hogy az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel.

Az értékelés célja a szűken vett tantárgyi célkitűzéseken túl a legátfogóbb, az iskoláztatás egész időtartamára kiterjedően, a személyiség fejlesztése, az önértékelési képesség kialakítása, amely nélkülözhetetlen az önálló tanulásra való képesség és igény kialakításához.

e. Az értékelési rendszerünk alapelvei:

- objektív, érvényes és megbízható értékelés
- sokoldalú, változatos értékelési formák (rendszeres szóbeli és írásbeli értékelés)

- az értékelés feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének
- a tanulóval szemben támasztott követelményként az értékelés céljának és funkciójának (diagnosztizáló, formatív, szummatív) megjelenítése és összehangolása
- az értékelés céljának és funkciójának a tanítás-tanulás folyamatában történő világos elkülönítése úgy, hogy ez a tanuló számára is egyértelmű legyen
- tantárgytól függetlenül minden pedagógusnak figyelmet kell fordítani a szép, helyes magyar beszéd tanítására, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztésére.

Az iskolai értékelés szempontrendszere:

- Törekedni kell az osztályzatok iskolán belüli összehasonlíthatóságának megvalósítására:
- Vizsgálni kell az értékeléshez használt mérőeszközök validitását (érvényességét) és reliabilitását (megbízhatóságát).
- A tantárgyanként kidolgozott pontos követelményrendszert kell követni, a tanárok követelményszintjét ehhez kell igazítani.
- Az értékelési funkciókat (diagnosztizáló, formatív, szummatív) és szerepüket tantárgyanként pontosan meg kell határozni.
- - A tanulói teljesítményeket az e-napló tartalmazza, illetve a kompetencia mérés eredményeit az iskola honlapján elérhetővé tesszük.
- Törekszünk a rendszeres szóbeli számonkérésre – figyelembe véve az egyes szaktantárgyak sajátosságait.

Az értékelés formáiban - az egyes tantárgyak sajátosságait figyelembe véve – az írásbeli és szóbeli értékelésnek (dicséret, biztatás, figyelmeztetés) megfelelő arányban kell előfordulni. A százalékban mérhető teljesítmények érdemjeggyel történő értékelésének szabályait a szakmai munkaközösségek állapítják meg. A tanulók egyes érdemjegyeinek, osztályzatainak kialakításakor a következőket kell figyelembe venni:

Jeles:

- A tantervi követelményeknek megbízhatóan eleget tesz.
- Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni képes.
- Pontosan fogalmaz.
- Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt.

- Tud szabadon, önállóan beszélni, fogalmazni az adott témáról.

Jó:

- A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.
- Apróbb bizonytalanságai vannak.
- Önállóan tud beszélni, fogalmazni az adott témáról, kevés hibát vét.

Közepes:

- A tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tesz eleget, tanári segítségre (javításra, kiegészítésre) szorul.
- Ismeretei felszínesek.
- Kevésbé tud önállóan szóban és írásban fogalmazni.
- Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát.

Elégséges:

- A tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik.
- Fogalmakat nem ért, illetve nem tud.
- Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen:

- A tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem képes eleget tenni.
- A minimumot sem tudja.

Ezekon a meghatározásokon kívül figyelembe kell venni az érdemjegyek kialakításakor:

- a tanuló egyéni képességét, tehetségét, haladásának ütemét
- szociokulturális helyzetét és fejlettségét.

2.11. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A csoportbontásokat a 2.2. pontban megadott táblázatok tartalmazzák. Az első idegen nyelvből a csoportok kialakítása a felvételi vizsga és egy szintfelmérő dolgozat eredménye alapján történik. A második idegen nyelvet a tanulók választják, ami meghatározza a csoportot.

A 9. NYEK, a 9. és 10. évfolyamon lehetőség szerint az idegen nyelvi csoportbontástól eltérően szervezzük a csoportokat a többi tantárgyból. Az osztályközösség kialakítása

szempontjából nélkülözhetetlen, hogy a tanulók minél jobban ismerjék egymást. Ez csak változatos csoportbeosztással lehetséges tekintettel arra, hogy kevés órán van együtt az egész osztály. Csoportszervezési elv lehet mind a homogén, mind a heterogén csoport létrehozása egy adott tantárgyból. Az órarend elkészíthetősége miatt osztályonként legfeljebb három féle csoportbeosztás alkalmazható.

11. és 12. évfolyamon a szabadon tervezhető órák keretében szervezzük az emelt szintű érettségire való felkészítést. Így lehetőséget teremtünk arra, hogy a reál illetve a humán érdeklődésű diákok jobban koncentrálhassanak az általuk választott műveltségi területre, ami biztosítja az emelt szintű érettségi vizsgán való jó megfelelést. Egyúttal megőrizzük a korábban jól működtetett természettudományos és humán képzések pozitív hatásait, amelyek diákjainkat jól felkészítették arra, hogy a felsőoktatási intézményekben is megállják helyüket.

A tanulók az alábbi táblázat alapján választanak két tantárgyat, az egy-egy oszlopban elhelyezkedők közül azonban legfeljebb egyet.

1. oszlop	2. oszlop	3. oszlop
Magyar	Történelem	Második idegen nyelv
Matematika	kémia	Művészettörténet
Földrajz	fizika	Mozgóképkultúra és médiaismeret
Biológia.	Informatika	fizika (csak 12. évfolyamon)
	Testnevelés	társadalomismeret (12. évfolyamon)
		közgazdasági és pénzügyi alapismeretek (11. évfolyamon); etikus vállalkozói ismeretek (12. évfolyamon)

A tantárgyak csoportosítása az érintett évfolyamon történő igényfelmérés alapján változtatható.

A tantárgyválasztás alapján a tantárgyi csoportok az egész évfolyamról szerveződnek. A 11. évfolyamtól kezdődően a korábbi osztálykeretek fellazulhatnak, az emelt szintű csoportok miatt átstrukturálódnak. A tanítási órák, a tanulócsoporthoz szervezése az érettségi vizsgára való felkészüléshez kell, hogy igazodjon. A matematika, a magyar és a történelem emelt szintű érettségire készülők az alap órákon is külön csoportot képeznek az évfolyamon. Az emelt szintű érettségire készülők „kiemelése” a korábbi csoportok átszervezésével oldható

meg. A csoportok száma matematikából 5, magyarból és történelemből 4-4 a 11. és 12. évfolyamon.

A középszintű érettségire a felkészülést érettségi előkészítő foglalkozások szervezésével segítjük.

2.12. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

Az iskola egyik fontos feladata a diákok egészséges életvitelének kialakítása. Ennek egyik alappillére az, hogy a tanulók megfelelő fizikai kondícióval bírjanak. A tanulók szellemi teljesítményét nagymértékben befolyásolhatja fizikai állapotuk, általános teherbíró-képességük. Ezek mérésére és változásának nyomon követésére szolgálnak a teljesítménypróbák.

Teljesítmény próbák

A teljesítménypróbák célja nem más, mint a tanulók általános fizikai teherbíró-képességének felmérése. Ezek a próbák anyagi ráfordítás nélkül a testnevelési óra keretében elvégezhető, így az is elérhető, hogy minden diák, aki nincs felmentve testnevelésből részt vegyen a felmérésen.

Az egészséges életvitel kialakításakor nagy segítséget jelenthet néhány életvitelre jellemző adat felvétele (pl. dohányzási-, alkoholfogyasztási-, táplálkozási- és sportolási szokások). Természetesen ezeknek az adatoknak a megadása csak önkéntesen történhet.

A próbák másodlagos célja az, hogy a testnevelő tanár munkáját segítse. A próbák többszöri elvégzésével nyomon lehet követni a tanuló állapotának változását, és meghatározható, hogy egészséges fejlődéséhez mely területeken szorul fejlesztésre. Ennek érdekében iskolánkban egy tanítási évben kétszer végzünk méréseket, egyszer az őszi időszakban, egyszer pedig a tavasziban. A tanulókat az őszi felmérés előtt alaposan elő kell készíteni, hiszen nem tudhatjuk, hogy a nyári pihenés alatt milyen sporttevékenységet végeztek diákjaink.

A próbák kiválasztásának szempontjai a következők voltak:

- Sokoldalú legyen.
- Aerob állóképességet is mérjünk.
- A törzs tartóizomzatának erejét megmutassa

Motorikus próbák az általános fizikai teherbíró-képesség mérésére:

Az aerob állóképesség mérése:

- Cooper teszt
- 4 ütemű fekvőtámasz

A mindennapi tevékenység során leggyakrabban használt izomsorok erő, erő-állóképességének mérése:

- A váll- és törzsizmok gyorsasági erejének mérése
  - kétkezes dobás hátra, fej felett (m)
- A vállöv és a kar erejének, erő-állóképességének mérése
  - fekvőtámaszban karhajlítás - nyújtás
- A csípőhajlító- és a hasizom erő, erő-állóképességének mérése
  - Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel
- A gyorsaság, a láb gyorserejének mérése
  - 60 m futás

A vizsgálat elvégzéséhez szükséges paraméterek:

Személyes adatok:

- Név
- Születési év, hó, nap

Antropológiai adatok: az egészséges testsúly meghatározásához:

- Testmagasság (m)
- Testtömeg (kg)

A vizsgálatok elvégzéséhez szükséges eszközök:

Az egészséges testsúly megállapításához:

- Orvosi személymérleg, magasságmérővel,
- 1,5 méteres, a test vonalát követni tudó mérőszalag.

A Cooper-teszt méréséhez:

- ismert hosszúságú sík területen kimért futópálya,
- stopper óra, a tanulóknak másodperceket is mérő karóra,
- rajtszám vagy számozott trikók.

Az általános testi erőt-, erő-állóképességet mérő próbákhoz:

- mérőszalag 20 vagy 50 méteres,
- öntapadós szigetelőszalag, kréta

- 2 illetve 3 kg-os tömött labda
- tornaszőnyeg, filc, vékony szivacs.

Az általános vizsgálati szempontok a következők:

- A motorikus próbákat a mérési útmutatóval kell elvégezni.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása az alább ismertetett táblázatok alapján történik.
- A motorikus próbákat lehetőség szerint szabadtéren kell végrehajtani.
- Az általános fizikai teherbíró-képességet mérő próbákat lehetőleg egy héten belül végezzük el.
- A próbák elvégzését a testnevelő tanár irányítja, bemelegítés után, minimum három kísérlet alapján elért teljesítményt a tanulók írják be az egyéni lapokra.
- A gyerekek figyelmét külön fel kell hívni arra, hogy futás közben ne beszélgessenek.
- A próbák elvégzése után az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez szükséges pontértékek kiszámítását a tanár segítségével a tanulók végzik.

2.13. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az iskola, mint a szocializáció kitüntetett színtere, az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tud érdemi hatást gyakorolni. Az iskolai egészségfejlesztő munka az iskola egészének mindennapjait alapvetően befolyásolja.

12-19 éves korban olyan érdemi hatást lehet gyakorolni a fiatalok személyiségfejlődésére, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciákat. Ebben az iskola oktatási-nevelési terve mellett szerepet játszik az iskola tárgyi környezete és az emberi kapcsolatok minősége is. E három fő tényező együttese segítségével van mód az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez szükséges, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék. Az ezzel kapcsolatos beállítódások megszilárdulását konkrét tevékenységeken keresztül érhetjük el.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek

- Az egészséges táplálkozás

- Testi-lelki egészség fejlesztése (A szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, viselkedési függőség)
- A szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- A betegségmegelőzés illetve a gyógyulást segítő magatartás (baleset megelőzés, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia (személyi higiéné)
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (bűnmegelőzés, közrendvédelem, közlekedés-biztonság, rizikóvállalás)
- Bántalmazás, iskolai erőszak megelőzése (biztonságos internet- használat, internet-bántalmazás megelőzése és kezelése.
- a mindennapos testedzés, a mozgás, a helyes testtartás.

E témák az iskola egész tevékenységébe épülnek be. Megjelennek a tanórákon (pl biológia, fizika, kémia, földrajz és testnevelés) az osztályfőnöki órák témájaként, de a szabadidős programokban, szakköri foglalkozásokon és más rendezvények kapcsán is. Részben szintén szerepelnek környezeti nevelési programunkban.

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek, tevékenységek

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

Az iskolaorvos és a védőnő rendszeresen elvégzi az időszakos szűréseket, és figyel arra, hogy a vizsgálatok során felmerült problémák kapcsán megfelelő intézkedés történjen. A kötelező oltásokról, ezek jelentőségéről is tájékoztatást adnak.

A diákok évente fogászati vizsgálaton vesznek részt.

Az iskolaorvos és a védőnő segítségével rendszeresen tartunk felvilágosító előadásokat, az egészséges életmóddal kapcsolatos tájékoztatókat illetve bemutatókat (pl. egészséges táplálékozás bemutató). Osztályfőnöki órán vagy szakórán a tanár vagy a védőnő, vagy meghívott előadó vezetésével feldolgozzák a tanulók a témához kapcsolódó ismeretterjesztő videofilmeket. A feldolgozás történhet ismeretátadással, interaktív gyakorlattal vagy esetelemzéssel.

Tanórán kívüli iskolai foglalkozások

Tanulóink rendszeresen vesznek részt a KMO által szervezett, a fenti témákhoz kapcsolódó drámapedagógiai foglalkozásokon.

Hagyományosan minden évben szervezünk EGÉSZSÉG,- SPORTNAPOT, ahol a tanulóknak többféle foglalkozáson van módjuk a témában hallottak és tanultak elsajátítására illetve megerősítésére.

Kulturális programok (pl. "Nem középiskolás fokon"), kirándulások, túrák, üzemlátogatások, vetélkedők kapcsán is új ismeretekhez juthatnak diákjaink.

Testnevelés szerepe tanórán és tanórán kívül

A testnevelő tanárok a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon hangsúlyt fektetnek az életmód kialakítására, formálására. Tanácsokkal segíti a diákokat a személynek megfelelő sportág kiválasztásában, a helyes étkezés kialakításában, az egészségmegőrzésben.

Nagy szerepe van a testnevelő-tanároknak az osztályon belüli és osztályok közötti kapcsolatok kialakításában a „közös élmények” által. E célt szolgálják többek között a tanórai játékok, a különböző bajnokságok, sportversenyek stb.

Minden tanuló számára biztosított, hogy naponta legalább 45 percet sportolhasson tanórákon kívül is, testnevelő felügyelete mellett.

A tanórák közötti szünetekben rendszeres lehetőség van ping-pongozásra és udvari játékra is.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Nagyszerű iskolánkban a „KORTÁRS-MENTOR”-képzés, amikor diák a diáktól informálódik és legfőképpen – szerencsés esetben – a kortárs személyes példa bizonyítja számukra, hogyan lehet a káros szenvedélyekre, azok használatának elkezdésére is már nemet mondani. Ez különösen akkor hatékony, ha már „érintett” diákot sikerül a képzésre küldeni. Az ő viselkedése valóban hiteles, példaértékű lehet.

Drogprevenció

A Nemzeti drogstratégiára alapozva egy helyi, adott körülményekre, lehetőségekre szabott ISKOLAI DROGSTRATÉGIÁT alakítottunk ki. Iskolánkban nem jellemző a drog jelenléte, viszont gyerekeink hétvégeken gyakran találkozhatnak vele, így rendszeres preventív munkával próbáljuk elérni, hogy tudjanak nemet mondani erre a tetet-lelket tönkretévő szenvedélyre. Sokkal inkább szembetűnő, az iskola mindennapjaiban jelenlévő dohányzás. Ez ügyben is összefogott, intenzív felvilágosítást végeznek az iskolaorvos, védőnő, tantestület együtt. Természetesen a személyiségfejlesztés terén az egyik legfontosabb pedagógiai feladatnak tekintjük a példamutatást, a diákokkal való okos szabadidő tevékenységet; a kötetlen beszélgetésre egyre több kolléga szakít időt, látva annak nevelő erejét.

Iskolánkban alapelv, hogy a prevenció tevékenységet nem önmagában, hanem az egészségfejlesztés komplex folyamatába helyezzük. A fő cél, hogy diákjainkban az értelmes

tevékenységet erősítsük, a „mit IGEN” oldaláról közelítsünk. Egyetért tantestületünk abban, hogy nem a tiltások, büntetések számát kell emelnünk, hanem az értelmes tevékenységek, sportolás, kirándulások, szakkörök, múzeumlátogatás, színház, zene, vetélkedők, klubok, stb. számára érdemes megnyerni a helyét nem találó, önmagukban bizonytalan gyerekeket.

A legális és illegitim drogokat nem különítjük el egymástól, az egészségfejlesztés a lehető legsokoldalúbban végezzük, tudván, hogy a dohányzás előszobája a kábítószeresnek. Partnereinket rendszerességgel megpróbáljuk érzékennyé tenni a probléma iránt, a szülőknek fórumot tartunk szakemberek meghívásával.

Fő célkitűzés a drogokkal kapcsolatos negatív attitűd megerősítése: azaz a diákok számára ne legyen kulturálisan elfogadott a droghasználat, tudatosítani kell, hogy a társadalom nagy része szépen megél drog nélkül., az egészséges életstílust tesszük vonzóvá(sportversenyek, vetélkedők, tánctanulás, kreatív műhelyek, párkapcsolatokról és a szexről felvilágosítás, népek kultúrájának megismerése, stb.)

A tanári magatartás szerepe

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szerveztségével.

A tanároknak megfelelően tájékozódniuk kell a tanulók tanulást befolyásoló egészségi és lelki állapotáról, a részképesség-zavarokról.

Ügyelni kell arra, hogy az osztályterem berendezése az egészségügyi szempontoknak megfelelően (bútorzat, világítás, hőmérséklet stb.) Az ülésrend kialakításakor figyelembe kell venni az egyéni adottságokat.

Gondoskodni kell a megfelelő és rendszeres szellőztetésről, szemetelés mellőzéséről stb.

A segítő kapcsolatok

Szülők

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük sokan szakértelmükkel is növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Iskolaszék, szülői munkaközösségek

Az iskolaszék és a szülői munkaközösség hidat jelent a gimnázium és a tanulók szülei között. Ezen szervezetek támogatásának megszerzése garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

Iskolaorvos, védőnő

Feladatuk a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követése és az érzékszervi vizsgálatok elvégzése, Tevékenységük a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányul. Adott esetben a tanulókat elsősorban részesítik. Közreműködnek közegészségügyi-járványügyi, környezetegészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában. Az iskolaorvos és a védőnő hagyományos feladata közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel is.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekvédelmi felelőssel és az osztályfőnökökkel együttműködve segítséget nyújtanak a szociálisan hátrányos helyzetű diákok problémáinak megoldásában. Megvizsgálják az igazolatlanul mulasztó tanulók családi hátterét.

Nevelési tanácsadó

A tanulási- magatartási- vagy beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók segítségével vesz részt.

ÁNTSZ

Iskolánkban elsősorban felügyeleti szervként működik.

Rendőrség

A XIX. kerületi rendőrkapitányság ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programokban, a tanári továbbképzések en jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani.

Civil szervezetek

A drogreprevenációs tevékenységünket a diákok körében, illetve e témában a tanárok továbbképzését Rendőrség szakembereivel, illetve a „MONDJ NEMET” projekt vezetőinek segítségével biztosítjuk.

2.14. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünkben hangsúlyt fektetünk az egyenlő bánásmódra, az emberi méltóság tiszteletben tartására. Nem alkalmazunk semmilyen megkülönböztetést a diákok között, nem alakult ki olyan gyakorlat, amely sértené az esélyegyenlőség elvét. Minden tanuló számára egyenlő hozzáférés biztosított az intézmény nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, tanórán kívüli foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök). Törekszünk arra, hogy a tanulók fogékonyak legyenek a társadalmi szolidaritásra.

Intézkedések a tehetség, képesség kibontakoztatására

Iskolánk különösen fontosnak tartja, hogy a tehetséges gyerekek lehetőséget kapjanak arra, hogy fejlődjenek, illetve bizonyíthassák képességeiket.

A tehetség kibontakozását serkenti: a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a tanár ösztönző attitűdje, a bizalom, a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékoság, az értékelés késleltetése, gátolja: az érdektelenség, a kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás módszerei:

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Csoportbontás
- Emeltszintű oktatás
- Szakkörök, érdeklődési körök szervezése
- Választható tanórai foglalkozások, emelt szintű érettségi felkészítők
- Tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások
- Felvételi előkészítők
- Kulturális rendezvények látogatása
- Sportversenyek
- Iskolai könyvtár
- Egyéb szabadidős tevékenységek

A tehetséggondozást a tanítási órákon differenciált foglalkozások, csoportbontás, az egyéni és csoportos versenyek, az igény szerint szervezett érettségire, felvételire előkészítő foglalkozások szolgálják.

Harmonikus személyiség fejlődéséhez feltétlenül szüksége van egy gyerekeknek sikerekre, önbecsülésre, elismerésre. Ennek érdekében a tanárnak törekednie kell tanítványai személyiségének minél mélyebb megismerésére, tanulási módszereinek alakítására. Minden gyerek számára biztosítani szeretnénk a benne lévő értelmi, érzelmi és testi adottságok kibontakozását, elismerését. Ezt segítik elő a kis létszámú tanulócsoportok. Ezek kialakításánál a hozzánk felvételiző diákok érdeklődését, motiváltságát vesszük figyelembe.

A tehetség kiválasztásának egyik legfontosabb területe a versenyeken való szereplés. Megfelelő felkészítő munka után a tanulók levelezős, iskolai, kerületi, fővárosi ill. országos versenyeken vehetnek részt.

A szakkörök, emelt szintű érettségi felkészítők feladata, hogy keretet, lehetőséget adjanak a legkiválóbbaknak arra, hogy egy-egy tantárgyhoz kapcsolódóan a tananyagon túlmenően magasabb szintű ismeretanyag birtokába jussanak.

A tanulók a 11. – 12. évfolyamon emeltszintű érettségire, továbbtanulásra felkészítő szabadon választott tanórai foglalkozásokon vehetnek részt.

A könyvtár, a nyelvi laboratórium és az informatika terem állandó Internet kapcsolatával jó színtere a tehetséggondozó foglalkozásoknak.

Olyan esetben, amikor a tehetség magatartási, vagy alkalmazkodási problémákkal társul (ún. öntörvényű gyerek) a szaktanár, az osztályfőnök és az ifjúságvédelemmel foglalkozó kolléga közös fellépésére van szükség. A közös munka hasonló esetekben korábban is eredményes volt.

Fontosnak tartjuk a készségtárgyakban is a tehetség felfedezését (testnevelés, rajz, ének). A sportkör, énekkar, képzőművészeti szakkör lehetőséget nyújt a tehetséggondozásra.

A DÖK-ön belül kiválogatódnak a szervezési, irányítási tehetséggel bíró diákok. A DÖK-öt segítő tanár a munkamegosztás kialakítására adott tanácsaival, a szervezés esetleg szükséges koordinálásával hozzájárul, hogy a tehetséges szervező diák képességeit kibontakoztassa. Tantestületünk törekszik a szervezési tehetség valóban tehetségként történő elismerésére.

Összegezve: Iskolánkban a tehetséggondozás részben szervezett keretek között (szakkör, szaktábor, verseny, DÖK stb.) zajlik, részben pedig a napi munka során, szünetekben, órák előtt és után.

Intézkedések a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása érdekében

1. Diagnosztizálás

Az iskola fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Az igazgató, a helyettesek, a munkaközösség-vezetők és a gyermekvédelmi felelős irányításával az iskola minden pedagógusa felelős e feladat végrehajtásáért. Minden évfolyamon figyelemmel kísérjük a tanulók tanulmányi előmenetelében előforduló problémákat.

Az alkalmazott módszerek:

- Naplók rendszeres ellenőrzése

- Az osztályfőnökök és szaktanárok jelzései
- Problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetések
- Felmérések készítése

2. A tanulók felzárkóztatását segítő programok, eljárások, módszerek

A felzárkóztató programok, eljárások és módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.

- Szülő írásbeli értesítése személyes elbeszélgetés formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban
- Tanórai differenciálás
- A felzárkóztatásra biztosított korrepetálások lehetőségeinek optimális kihasználása
Leggyakoribb probléma a hozzánk érkező diákok eltérő tudásszintje. A szaktanári munka része, hogy év elején ezt a különbséget felmérje és az első tanév során ezt igyekezzon korrigálni. Néhányszor ez nem kivitelezhető, ilyenkor a diák általában a tanévet megismétli, majd ezután már komolyabb probléma nélkül jut el az érettségiig. Az anyanyelvi kommunikációs ill. a matematikai készségek azonos szintre hozása teszi szükségessé a bontott csoportos ill. az emelt óraszámú oktatást ezekből a tantárgyakból. Ezen túl szükség van a jól bevált korrepetálási rendszer további finomítására is.
- A személyiség-megismerés módszereinek tudatos megválasztása, a hatékonyabb korrekció és felzárkóztató eljárások alkalmazása
- A tanulás segítése érdekében a felszínre került problémák megoldásának az erős motiváció, a szemléltetés, a személyes fejlődést segítő beszélgetések alkalmazása.
- A személyre szabott tudatos korrekcióhoz a szülőkkel és társintézményekkel való folyamatos együttműködés
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe véve a gátlások feloldásának segítése és a reális önismeret és önértékelés alakítása, fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel a nevelési tanácsadó szolgálattal ill. a családsegítő szolgálattal, amennyiben az okok a családi körülményekre, magatartási rendellenességre vezethetők vissza.
- A tanuló mentesítése bizonyos tantárgyak tanulása, illetve e tantárgyaknál az értékelés alól, amennyiben ezt a tanuló egyéni adottsága, továbbá sajátos helyzete indokolja.

(Szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján)

- Amennyiben a tanuló képességeire vezethető vissza a kudarc, javaslatként és segítségnyújtás, hogy más típusú nevelési- oktatási intézményben folytathassa tanulmányait a tanuló.
- Ha a sajátos nevelési igényű tanuló a tanulmányait magántanulóként folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint gondoskodunk.
- Mivel az iskolában nem foglalkoztatunk a fejlesztéshez, rehabilitációhoz szükséges szakembereket, így ebben a nevelési tanácsadást ellátó intézmény segítségét kérjük

Intézkedések a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése érdekében

Iskolánkban - gimnáziumi jellegéből fakadóan - súlyosabb magatartási, beilleszkedési nehézségek ritkán fordulnak elő.

14 éves korban ugrásszerűen megnő az önismereti érzékenység, kialakul a felnőttektől hangsúlyosan függetlenedni kívánó erkölcsi felfogás, erősödik a kritikai hajlam, viszont ebben a korban a fiatalok hajlamosak a túlzásokra, a felületességre, a társaik előtti gyors és látványos sikerkeresésre. Vitakedvük fékezhetetlenül nő, alakul szexuális kíváncsiságuk. Elkezdődik a szülőktől való "leválás" hosszú, de nem fájdalommentes folyamata, mely sokszor az érettségiző koron túl ér véget. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység első és legfőbb szereplője az osztályfőnök, aki összefogja, és mindennapi rálátással irányítja a rábízott diákközösség iskolán belüli életét, figyeli személyiségfejlődésük alakulását, rendszeresen kapcsolatot tart a szülői házzal, rögtön lép, ha akár tanulmányi, akár magatartási téren jelentkezik valamilyen zavar. Általában ő az, aki jelzi a gyermekvédelmi felelős tanárnak, ha valamelyik gyereknél szociális ill. anyagi gondokat tapasztal. Óriási a felelőssége az osztályfőnöknek a továbbtanulás elősegítésében is, sokszor személyes utánjárása segíti a tájékozatlanabb családokat.

A szaktanároktól kapott megfigyelések, információk is nála, illetve az iskola gyermekvédelmi felelősénél kerülnek regisztrálásra, majd ezt követi az egyénre szabott - lehetőség szerint - legmegfelelőbb pedagógiai lépés kidolgozása.

2.15. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

1. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái

A tanuló továbbfejlődése szempontjából kiemelkedő jelentőségű a **magatartás és szorgalom** értékelése és osztályozása. Ezt az osztályban tanító pedagógusok, és az osztály tanulói véleményének kikérésével az osztályfőnök végzi.

A **magatartásra** kapott osztályzat azt mutatja meg a tanulónak és a szülőnek, hogy a tanuló mennyiben tesz eleget az iskola pedagógiai elvárásainak, a pedagógiai programban megfogalmazott célkitűzéseinek. A tanuló fegyelmezetlenségének, az iskola pedagógiai programjában, házirendjében megfogalmazott elvárások semmibe vételének értékelése csakis a magatartás jegyben jelenhet meg.

Példás magatartásúnak minősíthető az a tanuló, aki a tanórákon, az órák közti szünetekben és az iskolai rendezvényeken követendő példamutató magatartást tanúsít. Az értékelt időszakban nincsen igazolatlan hiányzása, az órákról nem késik. A házi rendben lefektetett szabályokat hiánytalanul betartja, szívesen, önállóan tevékenykedik a közösségért. Tanáraival, társaival, idegenekkel szemben udvarias, tisztelettudó. Segíti társait a közösségi és tanulmányi munkában az iskolai élet különböző területein. Megnyilatkozásaiban kulturált hangnemet használ. Vállalt feladatait, megbízásait felelősségtudattal látja el. Óvja iskolai környezetét.

Jó magatartásúnak minősíthető az a tanuló, aki a tanórákon, az órák közti szünetekben és az iskolai rendezvényeken magatartásával nem zavarja a pedagógusok és iskolatársai munkáját. Megbízásainak eleget tesz a közösségi életben. A házi rend legfontosabb követelményeit következetesen betartja. Fegyelmezett, de tanulótársai körében nem kezdeményező. Nincsen igazolatlan hiányzása.

Változó magatartásúnak minősíthető az a tanuló, akinek iskolai és iskolán kívüli magatartásával kapcsolatban többször merült fel kifogás. Vét a házirend ellen. Osztályfőnöki, illetve szaktanári figyelmeztetésben, intőben részesült az adott időszakban. Esetenként társai munkáját is károsan befolyásolja. Az osztályközösségbe beilleszkedett, de a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt. Többször késik a tanórákról.

Rossz magatartásúnak minősíthető az a tanuló, aki magatartásával a közösség fejlődését súlyosan hátráltatja, a közösségi élet rendjét bomlasztja, társainak rossz példát mutat, fegyelmezetlen, az óra alatt és az órán kívül egyaránt. A házi rend előírásait gyakran megszegi. Nem hallgat társaira és a pedagógusok jó tanácsaira. Több osztályfőnöki illetve igazgatói figyelmeztetésben részesült. Az adott időszakban volt igazolatlan mulasztása.

A **szorgalom** érdemjegynek azt kell kifejeznie, hogy a tanuló saját képességeihez, eddigi tanulmányi eredményeihez viszonyítva az értékelt időszakban milyen eredményt ért el, tehát nem tükrözheti kizárólag a tanuló eredményességét.

Példás: Munkavégzése pontos, megbízható, kötelességteljesítése kifogástalan. Teljesítménye, szorgalma kiemelkedő. A tanulásban önálló, önmagát ellenőrzi, aktív. Példát mutatva ösztönzi és segíti társait is. Szívesen vállal többlet feladatot, önművelésre nyitott. Képességeinek, körülményeinek megfelelően a maximumot nyújtja. Óra alatt érdeklődéssel figyel, aktivitása teljesítménye állandó. Írásbeli munkájának külalakját az esztétikum, az igényesség jellemzi.

Jó: Rendszeresen megbízhatóan dolgozik. Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül. Önálló munkára könnyen motiválható. Óra alatt nem mindig aktív. Írásbeli munkáinak külalakja megfelelő.

Változó: Gyakran ösztönözni kell a tanulásra. Tanulmányi munkában csak időnként mutat törekvést, feladatai elvégzését esetenként elmulasztja, és nem is igyekszik annak pótlására. Szétszórtság jellemzi. Óra alatt figyelme ingadozó, hullámzó aktivitást mutat. Írásbeli munkáinak külalakja nem mindig tetszetős.

Hanyag: Rendszertelenül dolgozik, figyelme szétszórt. Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait rendszeresen nem végzi el. Felületes, érdektelenség jellemzi. Öntevékenysége alacsony szinten áll. Órákon a tananyagból a minimumot sem hajlandó elsajátítani, visszaadni. Felszerelése gyakran hiányos, rendetlen. Valamelyik tantárgyból/tantárgyakból elégtelen osztályzatot kapott félévkor illetve év végén.

2. A tanuló értékelésének és minősítésének egyéb formái

A tantestület évente egyszer Deák diák díjat adományozhat a valamilyen területen kimagasló teljesítményt nyújtó diákoknak. Deák diák díj adható kimagasló tanulmányi munkáért, közösségi munkáért, tudományos munkáért, művészeti illetve sporttevékenységért. A díj adományozásának módját a házirend tartalmazza.

A tanév végén oklevéllel, könyvvel jutalmazhatók a kiemelkedő teljesítmények.

A házirend szabályozása szerint értékelhető a tanulók teljesítménye szaktanári, osztályfőnöki és igazgatói dicsérettekkel és megrovásokkal is.

3. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK BEMUTATÁSA

Az 1945/46. tanévben indult a felnőttek gimnáziumi oktatása a Kispesti Deák Ferenc Gimnázium Dolgozók Gimnáziumában először a Kossuth tér 12. sz. majd a Gutenberg krt. 6 sz. alatt;

A felnőttek általános iskolai és gimnáziumi oktatása 1975-ben közös igazgatás alá került. Felnőttek Kispesti Iskolája Általános Iskola és Gimnázium néven a következő tanévtől kezdve a Kossuth tér 7. sz. alatt folyt a tanítás 1990-ig. 1990-95 között a Zrínyi u. 2. sz. alatti épületben működött az intézmény, majd az 1995/96. tanévben a Berzsenyi u. 8. sz. alatti iskolaépületben nyert elhelyezést.

A 2008. július 1-ején a felnőttek általános iskolai és gimnáziumi oktatása ismét szétvált. A 2008/09-es tanévtől a gimnáziumi oktatás a Kispesti Deák Ferenc Gimnázium esti tagozatán folyik.

3.1. A TAGOZATON FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

Alapelv:

- Mind a humán, mind a reál tárgyak oktatásában valamint a nevelés folyamatában a gyakorlati életben használható teljesítő képes, biztos tudást kell átadni a tanulónak
- A tanulókat kivétel nélkül partnerként kezeljük, személyiségüket tiszteletben tartjuk.

Cél:

- Természettudományos szemlélet kialakítása, problémamegoldó gondolkodás elsajátíttatása.
- A társadalomban való tájékozódás, eligazodás.
- Sikeres kommunikációra való készítés
- Az önálló tanulásra való megtanítás.
-

Feladat:

- A természet törvényeinek rendszerbe foglalt bemutatása, a matematikai gondolkodás fejlesztése
- A különböző korok társadalmi átalakulásának törvényszerű és ellentmondásos folyamata felismertetése, s ennek tükröződése az irodalomban.
- A kifejezőképesség fejlesztése, a tanulás különböző módszereinek elsajátíttatása.

Eszköz:

A természettudományos jelenségek alapján törvényszerűségek felismerése, összegzése.

- A logikus gondolkodást elősegítő feladatok megoldása
- A tanulók érdeklődésének felkeltése az állandó olvasás és önképzés iránt, önálló gondolataik megfogalmazása és kifejezése mind szóban, mind írásban.
- A tanulási módszerek tanórán való gyakorlati bemutatása.

Eljárás:

Megfigyelések, kísérletek alapján tanári segítséggel következtetések levonása, törvények alkalmazása.

- Önálló iskolai példamegoldás folyamatos tanári segítség mellett.
- Az ismeretek átadása órán folyik, a tanulók állandó foglalkoztatásával. Emellett fontos szerepet kap az önálló otthoni felkészülés.

A képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók - adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és

iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban - minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A különböző ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez. A képzés tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori, fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel. Feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozhatja a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A tagozaton tanulók nem gyermekek, környezetükből igen sok hatás éri őket, ami meghatározza szemléletüket, világnézetüket, erkölcsi felfogásukat.

3.2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Intézményünkben, a felnőttoktatás keretében a következő személyiségfejlesztési feladatokat tartjuk a legfontosabbaknak:

- Saját és mások meggyőződésének tisztelete. A konfliktusok feloldásának képessége. Együttérzés, segítőkészség Az életcélok helyes megválasztása. Kitartó, nem lankadó tevékenység a célok megvalósításának érdekében
- Önértékelési képesség fejlesztése. Az önértékelés fejlesztése

3.3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinkkal megismertetjük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- A diákok tanórai foglalkozások keretében sajátíthatják el az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismereteket
  - a táplálkozás, - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
  - a családi és kortárskapcsolatok
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,

- a személyes higiénia
  - baleset- megelőzés és elsősegélynyújtás
  - bántalmazás és iskolai erőszak területén
1. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának a tantárgyi órától függetlenül feladata és kötelessége.
  2. Szükséges a tanulók figyelmének felhívása a kötelező szűrővizsgálatok elvégzésére és a káros szenvedélyektől való óvásuk.
  3. . Mind a humán, mind a reál tárgyak módot és lehetőséget adnak arra, hogy az egészségnevelés, a környezeti káros hatások ismertetése, a tanulók figyelmének felkeltése a helyes életvitelre lehetővé váljék.
  4. Az egészségügyi szolgálat segítségét igénybe vesszük és félévente egy alkalommal felkérjük, hogy az érdeklődő hallgatók számára előadást tartson, hol a tanulók kérdéseikre választ is kaphatnak.
  5. Célunk, hogy az iskolában megszerzett ismereteket a tanulók családjuknak, munkatársaiknak is továbbadják.

3.4. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

- Az esti tagozaton önálló diákönkormányzat működik, melynek segítségével tudjuk megszervezni a közös programokat. A tagozat jellegéből adódóan kevés ilyen program van.
- A legfontosabb feladat a minél jobb osztályközösségek kialakítása, amihez minden segítséget meg kell adnunk a diákönkormányzat képviselőinek.
- Az osztályszerkezet jó lehetőséget biztosít a közösségi érzés, a szolidaritás, az egyéni problémák közös megoldására. Korrepetálásokkal, tanulócsoportok szervezésével, közös rendezvényekkel erősítjük az osztályközösséget.

3.5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok feladatai

- a pedagógiai program feladatainak minőségi megvalósítása
- a tanulók egységes szellemű nevelése és oktatása
- a tanulók képességeinek fejlesztése, munkájuk értékelése
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal egyénileg foglalkozzon
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, környezettudatosságra, egészséges életmódra nevelés
- a közösségi élet szervezése, és hagyományőrző ápolása
- folyamatos képzés, továbbképzéseken való részvétel
- a törvények, rendeletek a belső szabályzatok és a munkafegyelem előírásainak betartása
- az iskolai nevelőtestület munkájában, az értekezleteken való részvétel
- szaktanári feladatok ellátása, az ismeretek sokoldalú és változatos közvetítése
- szakmai munkaközösségekben való részvétel és az esti tagozat munkaközösségében való részvétel
- adminisztratív feladatainak maradéktalan teljesítése
- hivatali titok megőrzése
- hivatásához méltó magatartás tanúsítása

Osztályfőnökök feladata

- az osztályközösség élén pedagógus vezetőként áll
- szervezi és irányítja a közösségi életet, foglalkozik a tanulók egyéni problémáival
- alaposan ismeri tanulói személyiségét, segíti a felnőttek beilleszkedését az iskolai életbe
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját
- általános tűz- és balesetvédelmi oktatást végez az első napon
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, szükség esetén segítséget ad a tanulásban, a felzárkóztatásban segíti őket
- osztályának programokat szervez
- részt vesz a bizalmi testület munkájában

- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat

Esti tagozat munkaközössége

A munkaközösség tagjai az esti tagozaton tanító pedagógusok. A munkaközösség munkáját az esti tagozat vezetője vezeti, aki képviseli a munkaközösséget az intézmény vezetőségében, és az iskolán kívül. állásfoglalásai, javaslatai előtt köteles meghallgatni a munkaközösség tagjait. Tájékoztatja őket az értekezletek szakmai napirendi pontjairól.

A munkaközösség vezető feladatai:

- felelős a munkaközösség tevékenységéért és irányítja azt
- értekezleteket hív össze, bemutató foglalkozásokat szervez
- összeállítja a pedagógiai program alapján a munkaközösség éves munkaprogramját
- ellenőrzi a munkaközösség tagjainak a munkáját
- hiányosságnál intézkedést kezdeményez a vezetők felé
- összefoglaló elemzést, értékelést készít a nevelőtestület számára, igény szerint az intézményvezető részére a munkaközösség tevékenységéről
- lehetővé teszi a munkaközösség tagjainak szakmai fejlődését, a szakirodalom tanulmányozását, továbbképzéseken való részvételt korszerű eszközök használatát
- javasolja az igazgatónak a munkaközösségi tagok jutalmazását, kitüntetését
- elbírálja és jóváhagyásra javasolja a munkaközösség tagjainak tanmeneteit
- javaslatot tesz a tantárgyfelosztásra
- ellát minden olyan feladatot, amellyel az igazgató megbízza

3.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

- Iskolánkba különböző előképzettségű hallgatók jelentkeznek, ezért már a tanmenetekben is gondolunk a felzárkóztatásra. A 9. és a 10. évfolyamon a tanórák jelentős részén differenciált oktatás folyik, a pedagógusok minden évfolyamon kiscsoportos korrepetálást is tartanak.
- a felzárkóztatást segítő vázlatokat készítene a szaktanárok, és jegyzetelési, tanulási technikákat ajánlanak
- a pedagógusok az interneten keresztül kapcsolatot tartanak a tanulókkal, weblapokat hoznak létre, ahol a vizsgákhoz szükséges anyagok letölthetők

- differenciált tanórákkal és egyéni feladatokkal lehetővé tesszük az átlagnál jobb képességű tanulók tanulásának segítségét

3.7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI, GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

Az esti tagozaton a diákok választott testülete a Bizalmi testület, amelybe beletartozik minden osztály választott osztálybizalmija, és osztályfőnöke valamint az iskola főbizalmija, akit a bizalmik választanak maguk közül. A Bizalmi testület a tanulók érdekeit képviseli. A Bizalmi testület a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére jött létre. A bizalmi testület tevékenységét az osztályokban tanulók által választott főbizalmi irányítja. A bizalmi testület tevékenységét az osztályfőnökök és a tagozatvezető segíti. Az iskolai diákönkormányzat képviseletét a főbizalmi látja el. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi és véleményezési jog gyakorlása előtt ki kell kérnie a Bizalmi testület véleményét.

- véleményezési joga van minden, az iskola életével kapcsolatos eseményben, határozatban.
- koordinálja az iskolai eseményeket
- megszervezi a tanulók részvételével és az osztályfőnökök irányításával a szalagavatót, a ballagást és egyéb iskolai rendezvényeket

3.8. A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

- a tanuló hivatalos ügyeit vagy az osztályfőnök közreműködésével vagy személyesen intézheti az esti tagozat iskolatitkáránál a kiírt fogadási időben
- a bizalmi testület elnöke folyamatosan tartja a kapcsolatot a tagozatvezetővel illetve az osztálybizalmikkal
- a tanulók egyéni problémáikkal felkereshetik a tagozatvezetőt
- a bizalmi testület elnöke képviseli a tanulók közösségét az iskola nevelőtestületi értekezletein a vonatkozó napirendi pontoknál
- Az iskolát érintő dolgokban a nevelőtestület a bizalmi testület véleményét meghallgatja és figyelembe veszi.

3.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, VALAMINT A FELVÉTEL KÖVETELMÉNYEI, AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE

A tanulói jogviszony a tanulói követelmények teljesítésével jár.

Tanulói jogviszonnyal kapcsolatos vizsgák:

- **Állami vizsga** (érettségi) a NAT-ra épülő központi vizsgakövetelmények alapján. Az állami vizsga szervezését, értékelését, lebonyolítási és ügyviteli endjét az érettségi vizsgaszabályzatok határozzák meg
- **Különbözeti vizsga** a beiratkozáskor előírt vizsga, aminek letétele feltétele annak, hogy a tanuló az adott évfolyamon folytathassa tanulmányait. A különbözeti vizsga letételének határideje a tanév elején beiratkozó tanulók esetén november 20. A tanév közben beiratkozó tanulók különbözeti vizsgájának idejét a beiratkozáskor hozott határozat tartalmazza.
  - **Év végi vizsgák** a szorgalmi időszak utolsó két hetében vannak. a vizsgák típusát a *2. számú melléklet* tartalmazza
- **Az osztályozó vizsgák** vizsgabizottsága három tagú, a tagokat és a bizottság elnökét az igazgató bízza meg írásban . Az elnök felelős vizsgák jogszerű lebonyolításáért. Osztályozó vizsga egy tanévben kétszer, félévkor és év végén szervezhető.

Osztályozó vizsga letétele :

- az iskolával magántanulói jogviszonyban álló tanuló év végi osztályzatainak megszerzéséhez
- előrehozott érettségi vizsga letételéhez szükséges év végi osztályzat megszerzéséhez /az írásbeli érettségi előtt 7 nappal/ ha még nem ér véget az adott tantárgy követelményeinek teljesítése, engedéllyel osztályozó vizsga tehető
- iskolaváltoztatással tanulói jogviszonyt létesítő tanuló hiányzó év végi osztályzatainak megszerzéséhez
- engedéllyel egy vagy több év tantervi követelményeinek teljesítése esetén év végi osztályzat megszerzéséhez
- mulasztásai miatt nem osztályozható tanuló év végi osztályzatainak megszerzéséhez
- **Javítóvizsgák** vizsgabizottsága szintén háromtagú, az elnök felelős a vizsgák jogszerű lebonyolításáért. Ha a javítóvizsgán igazolt okkal nem jelenik meg (a vizsga

kezdőnapjától számított 1 héten belül kell igazolást beadni) , akkor a javítóvizsga szeptember hónapban a tagozatvezető által kijelölt időpontban tehető le.

A javítóvizsga írásbeli és szóbeli is lehet.

Ha a vizsgabizottság javítóvizsgára utasította a tanulót, akkor augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Ha a javítóvizsgán igazolt okkal nem jelenik meg (a vizsga kezdőnapjától számított 5 napon belül hozhat igazolást. A javítóvizsgát szeptember hónapban, a tagozatvezető által kijelölt időpontban teheti le.

Ha a javítóvizsgán elégtelen osztályzatot kap, vagy igazolatlanul nem jelenik meg, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

A javítóvizsga formái megegyeznek az év végi vizsgaformákkal

A magasabb évfolyamra lépés feltétele:

- A tanév végén **osztályozóvizsgát** kell tenni, melynek formái: írásbeli és/vagy szóbeli.
- A tantárgyra előírt minimális teljesítményt el kell érnie adott tárgyból a hallgatónak – ez jelenti az elégséges osztályzatot.
- **A tanuló továbbhaladásáról** (minősítéséről) a vizsgáztató szaktanár javaslata alapján a vizsgabizottság dönt.
- Ha osztályozóvizsgán a tanuló legfeljebb három tárgyból elégtelen osztályzatot kapott, akkor javítóvizsgát tehet.
- 4 vagy több elégtelen osztályzat esetén tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

a. Az értékelés részletezése Az első félév a január 15-hez legközelebb eső pénteki napig tart.

Az első félév elégtelentől különböző lezárásának feltétele minimálisan két osztályzat megszerzése a tanórákon. A féléves osztályzat megszerzésének elmulasztása orvosi vagy indokolt munkáltatói igazolás esetén a január 30-ig megtartott osztályozó vizsgával pótolható. Ha a tanuló az osztályozó vizsgát sem teszi le, akkor tanulói jogviszonya megszűnik.

Minden hallgató köteles az adott tanév végén tantárgyanként vizsgát tenni.

- Az év végi osztályozóvizsga feltétele a második félévben minimum 2 osztályzat megszerzése a tanórákon.
- A tanév végi vizsga nem lehet elégtelen, mert az javítóvizsgát vagy ismétlést von maga után.
- Ha a tanuló az összes óraszám 50 % - át igazoltan mulasztja , akkor csak az egész éves tananyagból letett osztályozó vizsgával zárhatja le tanulmányait

- 12. évfolyamos hallgatók esetén az osztályvizsga a 32. és a 33. héten zajlik.
- Az év végi vizsgák típusát a **2. számú melléklet** tartalmazza.
- A félévi osztályzat, a második félévi jegyek és az év végi vizsga együttesen határozza meg az év végi osztályzat értékét. Ha az év végi vizsga nem elégtelen, akkor súlyozott számtani átlagot alkalmazunk, félévi eredmény egyszeres az év végi vizsga kétszeres szorzóval szerepel. A második félévben szerzett osztályzatok az így kapott átlagot legfeljebb egy jeggyel módosíthatják.
- Elégtelen év végi vizsga esetén az év végi osztályzat elégtelen.
- Az oktatónak kötelessége minden tanulót értékelni a tanév közben félévente legalább két alkalommal. Az értékelés történhet felelet, dolgozat, tantárgyi kiselőadás elfogadásával, vagy tantárgyi házi dolgozat alapján.
- Ha a diák valamelyik vizsgán nem jelenik meg, vagy nincs érvényes halasztási engedélye, akkor tanulmányi kötelezettségének súlyos megsértése miatt kizárja magát a hallgatói névsorból.

Az érvényes halasztási engedély feltételei:

- írásbeli kérvény az iskola igazgatójához
- mellékletként a távolmaradás okának igazolása
- betegség esetén orvosi igazolás vagy korházi zárójelentés

A kérvény elbírálása az igazgató kizárólagos joga, fellebbezésre nincs lehetőség.

- Az osztályvizsga pótlása augusztusban történik. Érvényes halasztási engedély birtokában a tanuló a javítóvizsgák időszakában teheti le az osztályozóvizsgát

6. <u>Az értékelés módja:</u> 5 fokozatú osztályzat:	jeles	(5)
	jó	(4)
	közepes	(3)
	elégéséges	(2)
	elégtelen	(1)

írásbeli dolgozatok:

- Az írásbeli dolgozatok az addig tanult tananyag ismereteire épülnek. A dolgozatok időpontját az adott csoportban tanító tanár egyezteti a tanulókkal. A dolgozatokat számszerűen értékeljük. A dolgozatokat a szaktanár az elkészített pontozási útmutató

alapján értékeli. Ha van szóbeli vizsga, akkor az írásbeli és a szóbeli vizsga jegyéből alakul ki egy érdemjegy. Egyforma arányban számít mind a két jegy.

szóbeli feleletek.

- a szóbeli feleletek szintén az addig tanult tananyag ismereteire épülnek. A tanulók kapott tételek alapján készülhetnek fel a szóbeli feleletekre.

3.10. FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Az esti tagozatra felvétel vagy átvétel útján lehet beiratkozni. A felvétel és az átvétel jelentkezés útján történik.

- 16. évét betöltött tanuló a 9. osztályba felmenő rendszerben, először 2012. szeptembertől
- beiratkozáskor be kell mutatni a személyi igazolványt, lakcímkártyát, TAJ kártyát, oktatási azonosítószámot, ha már van

.

A beiratkozás feltételei:

- 9. évfolyamra: Az általános iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány.
- 10. évfolyamra: Szakmunkás bizonyítvány illetve szakiskolai bizonyítván
- Nappali tagozatos gimnáziumból bármelyik évfolyamra átjöhet a tanuló, esetleg egyes tantárgyakból különbözeti vizsgát kell tennie.
- A 10. 11. és 12. évfolyamon beiratkozáskor a tanulónak kérvényt kell benyújtania arról, hogy mely tantárgyakból kéri a beszámítást.
- Az esti tagozat tagozatvezetője határozatot hoz arról, hogy milyen különbözeti vizsgák letétele szükséges ahhoz, hogy a beiratkozott tanuló az adott évfolyamon folytathassa tanulmányait.
- A határozatban előírt különbözeti vizsgák letételének határideje év eleji beiratkozáskor november 20. A különbözeti vizsga igazolt hiányzás esetén december 20-ig teljesíthető. A tanév közben beiratkozó tanulók vizsgaidőpontját a tagozatvezető jelöli ki.

A vizsga elmulasztása illetve sikertelen vizsga esetén a tanuló csak alacsonyabb évfolyamon folytathatja tovább tanulmányait. -

- A tanulandó idegen nyelv kiválasztása érkezési sorrendben történik, illetve a már tanult nyelvet folytathatja.

- A tanulandó idegen nyelv választható az angol és a német nyelv közül.

3.11. AZ ESTI TAGOZAT KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása, továbbfejlesztése;
- Az egyes tantárgyak oktatása közben a természeti és társadalmi környezet zavartalan működését elősegítő tevékenységeket megismertetjük a hallgatókkal, külön hangsúlyt fektetve a következőkre:
  - a környezetszennyezés formái és hatásai
  - a környezetvédelem lehetőségei
  - lakóhelyünk természeti értékei
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladatai

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának a tantárgyi órától függetlenül feladata és kötelessége.

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

A magyar nyelv és irodalom tantárgyban

- Ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását és mindezt tudják alkalmazni a természeti és az ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben;

A tanulóknak

- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával,
- legyenek képesek lényeges és lényegtelen információk közötti különbségtételre,
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatokat,

- **A történelem tantárgyban**

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására

- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

- **Az idegen nyelv tantárgyban**

A tanulók

- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége

- **A matematika tantárgyban**

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni

- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknál

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

• **A fizika tantárgyban**

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak

• **A kémia tantárgyban**

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

• **A biológia tantárgyban**

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit

- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi- lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód

• **A földrajz tantárgyban**

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- ismerjék meg a világ globális problémáit
- Ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit

• **A művészetismeret tantárgyban**

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére, tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően elemezni
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és forma összefüggéseit
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti

formatervezésre

- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

4. A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK HELYI TANTERVE

A 51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet 12. melléklete alapján választott kerettanterv: a felnőttoktatás 9-12. évfolyam . A kerettanterv az iskolai oktatás valamennyi évfolyamán meghatározza a nevelés és oktatás tartalmi követelményeit.

Magyar nyelv és irodalom

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

Matematika

Idegen nyelv:

angol

német

Etika

Biológia

Fizika

Kémia

Földrajz

Művészetek – vizuális kultúra

Informatika

Osztályközössé-építő program

Az esti tagozat tanulóinak életkora 18 és 50 év közötti, de zömmel fiatalok. A kerületből de, távolabbi településekről is járnak ide tanulók.

Fontos feladatnak tartjuk:

- önálló tanulásra szoktatást
- kreativitás fejlesztését
- élethosszig tartó tanulás megalapozását
- a hátrányos helyzetű embertársaink esélyeinek növekedése.

A gimnáziumi oktatás alapcéljaiból következik, hogy az ismeret ill. tudásközvetítés kiemelt helyet kap.

A különböző tanórán kívüli tevékenységek is segítik pedagógusainkat abban, hogy jobban megismerjék diákjaikat. Rendszeresen járunk múzeumba, színházba, illetve már hagyományos iskolai rendezvényeink vannak.

4.1 AZ ESTI TAGOZATON OSZTÁLYOZÓ VIZSGA NÉLKÜL VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK MEGNEVEZÉSE

Közép szinten készülhetnek fel a tanulók az érettségi vizsgára a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelv (angol, német), a matematika és a történelem kötelező vizsgatárgyak mellett fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika és művészettörténet tantárgyakból.

Művészettörténet vizsgára az a tanuló jelentkezhet, aki a művészetek tantárgy tantervi követelményeit teljesítette.

4.2. AZ EGYES ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAKBÓL A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

Megegyezik a 2.8-ban leírtakkal

A TANTÁRGYI RENDSZER ÉS HETI ÓRASZÁMOK:

Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak és óraszámok:

Tantárgy	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
Magyar nyelv és irodalom	4		3		3		3,5	
Idegen nyelv	4	4	3	3	3	3	4	4
Történelem	2		2		2		3	
Etika					0,5			
Matematika	3		4		3		3	
Biológia	1		1		1			
Fizika	1		1		1		1	
Kémia	1		1		0,5			
Földrajz	1		1					
Informatika					1		1	
Művészetek-vizuális kultúra	0		0		1		1	
Osztályfőnöki.	1		1		1		1	
	18		17		17		17,5	

A szabadon választható tantárgyak minden évfolyamon: matematika, idegen nyelv, történelem, kémia, biológia, földrajz, informatika, művészetek

A kötelező és szabadon választott tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga az 5. számú mellékletben található

A táblázat a 2014/15-ös tanévtől kezdődően felmenő rendszerben alkalmazandó.

A tanítás rendje: esti tagozat

- az idegen nyelv oktatása csoportbontásban történik. Egy-egy osztályban 2 idegen nyelvet oktatunk.
- A 12. évfolyamon azokból a tantárgyakból, amelyeket érettségi vizsgatárgynak választanak a hallgatók (és amelyeket a 12. évfolyamon már nem tanulnak) csoportokat szervezünk, hogy az érettségi vizsgára a felkészítést biztosítsuk.
- A felnőttoktatásban is lehetősége van a tanulónak választani, hogy középszintű, vagy emelt szintű érettségi vizsgára készül fel. Ezt az esti tagozaton csak úgy tudjuk megoldani, hogy a tanuló egyéni felkészülés keretében foglalkozik a tananyaggal, természetesen tanári irányítással és segítséggel. Célunk, hogy olyan eszközöket: segédleteket, ismerethordozókat szerezzünk be, amelyek ezt az önálló felkészülést segítik.

A Kispesti Deák Ferenc Gimnázium jellegéből következően a legfőbb célunk, hogy diákjainkat, érettségi vizsgára készítsük fel. Igyekszünk diákjainknak minden segítséget megadni, hogy eljuthassanak az érettségig.

A kötelező tanítási időn túl igénybe vehető iskolai szolgáltatások:

Korrepetálás a tanulók igénye szerint - de az iskola lehetőségeit figyelembe véve.

Felkészítés tanulmányi versenyre.

Az érettségi vizsgára való felkészítés

A 12. évfolyamon heti 4 órában biztosítjuk a középszintű érettségire való felkészítést. Középszintű és emelt szintű érettségi vizsga is tehető minden tanult tantárgyból, mivel csak olyan tantárgyakat tanulnak tanulóink, amelyből tehető érettségi vizsga.

A középszintű és az emeltszintű érettségi vizsga tantárgyainak részletes leírását és az egyes tantárgyakhoz tartozó részletes vizsgakövetelményeket a 40/2002. V.24.)OM rendelet melléklete tartalmazza. Ez, továbbá a többi vizsgatárgy részletes követelményei az OH honlapján találhatóak.

Tankönyvválasztás

Az oktatásban a tankönyvválasztás a szaktanár joga. A kiválasztásnál a következő szempontokat kell érvényesíteni:

- alap vagy emelt szinten kívánja a tanuló az adott tantárgyat tanulni
- modern, tudományos szemlélet
- a szakmai optimum mellett a lehető legkevésbé drága tankönyv

A tanulócsoporthoz száma:

Évfolyam	9.	10.	11.	12.
Osztályok száma	1	1	1	1

A tanítási hetek száma

Az tanítási hetek száma 36, a 12. évfolyamon 32. A 36. héten, a 12. évfolyamon a 32. héten kerül sor a szóbeli vizsgákra.

Az iskolai beszámoltatás , az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Írásbeli feleletek: Az írásbeli feleletekben a megvizsgált teljesítményhez számszerű értéket rendelünk. A feladatokat a tantervi követelmények alapján állítjuk össze. Előzetesen gyakoroljuk a számon kérendő tananyagot.

Formatív (formáló, segítő) tesztek főleg az idegen nyelv tanítása során alkalmazzuk folyamatosan egész évben. Erre százaléokban kifejezett értékelést kapnak a tanulók.

Szóbeli feleletek. Tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozáson történő szóbeli számonkérés. Szintén számszerű értéket rendelünk hozzá.

Az otthoni felkészüléshez segítő feladatlapokat készítünk, amelyek nem kötelezőek, de mindenki számára ajánlottak.

A gyengébb képességű, hátrányos helyzetű tanulókkal egyénileg is foglalkozunk a korrepetálások során.

A tanulói értékelések szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel.

A vizsgák beosztását a tagozatvezető készíti el, s hirdeti ki legalább 1 hónappal a vizsgák kezdete előtt, hogy a tanulók biztosítani tudják részvételüket.

Az esti **gimnáziumi** (9-12.) osztályokban a tanítás a délutáni-esti órákban történik, heti 3 napon, figyelembe véve a tanulók munkahelyi elfoglaltságát is.

A csengetés és az óráközi szünetek rendjét a Házirend tartalmazza.

A tanévnyitó, tanévzáró, szalagavató és ballagás időpontját a munkaterv tartalmazza.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

ÓRAKERET ÉS IGÉNYEK A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUMBAN

osztály	finanszírozott keret	igény alap	csop.bont.	igény össz	különbözet
9Ny/B	56	31	25	56	0
9Ny/C	56	31	25	56	0
9. A	57	35	25	59	-2
9. B	57	35	17	54	3
9. C	57	35	17	54	3
9. esti	26	18	4	22	4
10. A	57	36	23	59	-2
10. B	57	36	17	51	6
10. C	57	36	17	51	6
10. esti	26	18	4	22	4
11. A	58	35	25	60	-2
11. B	58	35	24	59	-1
11. C	58	35	24	59	-1
11. esti	26	18	4	22	4
12. A	58	35	27	62	-4
12. B	58	35	26	61	-3
12. C	58	35	26	61	-3
12. esti	27	18	5	23	4
Összesen	907	557	335	891	16

2. számú melléklet

AZ ESTI TAGOZAT ÉRTÉKELÉSI RENDJE

	9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
	Osztályzat 1. félév	Osztályzat 2. félév	Év végi vizsga	Osztályzat 1. félév	Osztályzat 2. félév	Év végi osztályzat	Osztályzat 1. félév	Osztályzat 2. félév	Év végi vizsga	Osztályzat 1. félév	Osztályzat 2. félév	Év végi vizsga
Magyar irodalom és kommunikáció	2	2	í/sz	2	2	í/sz	2	2	í/sz	2	2	í/sz
Matematika	2	2	í	2	2	í	2	2	í	2	2	í
Idegen nyelv	2	2	í/sz	2	2	í/sz	2	2	í/sz	2	2	í/sz
Történelem, állampolgári ism.	2	2	sz	2	2	í	2	2	sz	2	2	í/sz
Fizika	2	2	sz	2	2	sz	2	2	sz	2	2	sz
Biológia	2	2	í	2	2	í	2	2	í			
Kémia	2	2	sz	2	2	sz	2	2	sz			
Földrajz	2	2	sz	2	2	sz						
Informatika							2	2	í	2	2	í
Etika							2	2	sz			
Művészetek							2	2	sz	2	2	sz

A TANTÁRGYAK ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI

Magyar irodalom

Antikvitás és a Biblia – az európai irodalom alapvető hagyományai

Legalább két világirodalmi korszak bemutatása az alábbiakból:

Középkor, reneszánsz, barokk, felvilágosodás, romantika, a 19. század második fele, a 20. század első fele, a 20. század második fele.

Egy-két korszak vagy kiemelkedő szerző az európai színház történetéből.

Műfajelmélet és poétikai ismeretek – például regény és drámatípusok.

Az irodalom és más művészeti ágak összefüggése egy – egy választás szerinti korszakban.

Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila életműve, hatástörténete, 8-10 alkotás alapján.

Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós — alkotói portréja, 2-3 lírai és / vagy epikus mű alapján.

Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Illyés Gyula, Ottlik Géza, Németh László, Örkény István, Márai Sándor, Pilinszky János – hat szerző hat műve választandó.

Egy szerző néhány műve a közelmúlt irodalmából (pl. Nagy László, Nemes Nagy Ágnes), egy szerző választott művének értelmező bemutatása a kortárs irodalomból, napjaink irodalmi életének áttekintése.

Az irodalom határterületei – például a szórakoztató irodalom néhány műfaja, irodalmi művek és filmes adaptációik kapcsolata. Regionális kultúra (például budapesti kávéházak).

Magyar nyelv

Ember és nyelv

A magyar nyelv története

Nyelvművelés

Nyelv és társadalom, nyelvváltozatok

A nyelvi szintek

Hangtan

Alaktan és szótan

A mondat szintagmatikus szerkezete

Mondattan

Szókincs és frazeológia

Kommunikáció

Jel és jelrendszer

A szöveg

A szövegkohézió

A szövegtípusok

A tömegkommunikáció

A retorika alapjai

Stílus és jelentés

Stílusrétegek

Stílustörténet

Matematika

1. Halmazok, halmazműveletek
2. Algebrai alapazonosságok
3. Arányosság, százalékszámítás
4. Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek
5. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek
6. Négyzetgyökös egyenletek
7. Közéértékek, egyenlőtlenségek
8. Egyváltozós valós függvények, függvény transzformációk, jellemzés
9. Számítási és mértani sorozatok
10. Ponthalmazok
11. Egybevágósági transzformációk
12. Hasonlósági transzformációk
13. Háromszögek nevezetes vonalai és pontjai
14. Pitagorasz tétel ismerete és alkalmazása
15. Magasság- és befogótétel ismerete és alkalmazása
16. Kör és részeinek ismerete, érintő
17. Thalesz- tétel és megfordításának ismerete, alkalmazása
18. Térbeli alakzatok (henger, kúp, gúla, hasáb, gömb, csonkagúla, csonkakúp)

19. Felszín és térfogat számítás
20. Vektorok, vektorműveletek
21. Skaláris szorzat
22. Vektor koordinátái, felbontás összetevőkre
23. Szögfüggvények értelmezése (általános és hegyesszög)
24. Alapvető trigonometrikus összefüggések ismerete és alkalmazása
25. Egyszerű trigonometrikus egyenletek
26. Szinusz- és cosinus tétel alkalmazása, ismerete
27. Számítások általános háromszögben
28. Egyenes koordináta- geometriája
29. Kör koordináta- geometriája
30. Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, ábrázolása, statisztikai mutatók
31. Véletlen jelenségek jellemzése, valószínűség

Történelem

- Vallás és kultúra az ókori Keleten
- A spártai állam és az athéni demokrácia
- A görög vallás, tudomány és művészet
- A pun háborúk következményei
- Augustus principátusa
- A római hitvilág, művészet és tudomány
- A kereszténység kialakulása és elterjedése
- A népvándorlás
- A feudalizmus
- A nyugati és a keleti kereszténység
- Az iszlám és az arab világ
- A lovagkor
- A középkori város
- A középkori kultúra
- Mindennapok a középkorban
- Itália, humanizmus és reneszánsz
- A rendiségről általában
- Az Oszmán Birodalom terjeszkedése
- A magyar nép eredete és vándorlása

A honfoglalástól az államalapításig

Géza fejedelem. Szent István

A magyar állam megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején

A Tatárjárás és következményei

Károly Róbert gazdasági reformjai

A magyar városfejlődés sajátosságai az Anjouk és Zsigmond korában

Hunyadi János törökellenes harcai

Hunyadi Mátyás uralkodásának jellemzői

A középkori magyar kultúra

A nagy földrajzi felfedezések és következményeik

A reformáció irányzatai, ellenreformáció és barokk művészet

Az alkotmányos monarchia Angliában

A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás

A felvilágosult abszolutizmus Ausztriában és Poroszországban

Az USA kialakulása, az amerikai Alkotmány

A francia forradalom

AXIX. század eszméi

Az ipari forradalom következményei

Az egységes Németország, Olaszország és USA létrejötte

Hatalmi és katonai szövetségek a századfordulón

A második ipari forradalom és következményei

Mohács és az ország három részre szakadása

Az Erdélyi Fejedelemség virágkora

A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc

Demográfiai, nemzetiségi, társadalmi és gazdasági változások

Művelődés és iskolák a XVI-XVIII. században

Mária Terézia és II. József

A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth programja

Társadalom és életmód a reformkorban

Művelődés és kultúra a reformkorban

A pozsonyi országgyűlés, a pesti forradalom és az áprilisi törvények

A szabadságharc legfontosabb csatái, a Függetlenségi Nyilatkozat, a vereség és megtorlás

A kiegyezés előzményei és létrejötte

Gazdasági és társadalmi változások a dualizmus idején

Tudomány, művészet, mindennapok a dualizmus korában

Az első világháború jellege, a Párizs környéki békék

A modern életforma új jelenségei

Az 1929-33-as gazdasági válság és következményei

A náciizmus hatalomra jutása és működése

A sztálini diktatúra

A második világháború jelentős fordulatai

A hidegháború és a kétpólusú világ

A szocialista rendszerek válsága és bukása

Az európai integráció története

A globális világ problémái

Közép-Kelet Európa és a Balkán a 90-es években

Trianon és következményei

A Horthy-rendszer jellemzői

Művelődés és életmód a 20-as, 30-as években

A magyar külpolitika a két világháború között

Magyarország a második világháborúban

A német megszállás és a nyilas uralom

A szovjet felszabadítás és megszállás

A határokon túli magyarság helyzete

A kommunista diktatúra kiépítése és működése

Az 1956-os forradalom és szabadságharc

A Kádár-rendszer jellemzői

A rendszerváltozás

Alapvető állampolgári ismeretek

Idegen nyelvek: angol, francia, német, orosz

1. *Személyes vonatkozások, család:* a vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai, családi élet, kapcsolatok, a családi élet mindennapjai, otthoni teendők, személyes tervek
2. *Ember és társadalom:* a másik ember külső és belső jellemzése, baráti kör, a tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel, ünnepek, családi ünnepek, öltözködés, divat, vásárlás, szolgáltatások, posta, hasonlóságok és különbségek az emberek között
3. *Környezetünk:*

Az otthon, a lakóhely és környéke, lakószoba, ház, lakás bemutatása, a lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek, a városi és a vidéki élet összehasonlítása, növények és állatok a környezetünkben, környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?, időjárás

4. *Az iskola:*

Saját iskolájának bemutatása, tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka, a nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. *Életmód:*

Napirend, időbeosztás, az egészséges életmód, a helyes táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás, étkezési szokások a családban, ételek, kedvenc ételek, étkezés iskolai menzán, étteremben, gyorsétteremben, gyakori betegségek, sérülések, baleset, gyógykezelés, háziorvos, szakorvos, kórházak

6. *A munka világa:*

Diákmunka, nyári munkavállalás, pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

7. *Szabadidő, művelődés, szórakozás:*

szabadidős elfoglaltságok, hobbik, színház, mozi, koncert, kiállítás, sportolás, kedvenc sport, iskolai sport, olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet, kulturális események

8. *Utazás, turizmus:*

a közlekedési eszközei, lehetőségei, tömegközlekedés, nyaralás itthon, illetve külföldön, utazási előkészületek, utazás megtervezése, megszervezése, az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai

9. *Tudomány és technika:*

népszerű tudományok, ismeretterjesztés, a technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

Biológia

A biológia tudománya: vizsgálati szempontok, vizsgálómódszerek.

A rendszertani kategóriák, a természetes rendszer fogalma, értelmezése, hipotézis és teória fogalma, a modellalkotás lényege.

Az élet jellemzői: az élő rendszerek általános tulajdonságai, szerveződési szintek

Fizikai, kémiai alapismeretek: a diffúzió, az ozmózis, a felületi kötődés és a katalízis biológiai jelentősége, feltételei, az enzimműködés, ATP szintézis és bontás.

Enzimhibán alapuló betegség.

Szervetlen és szerves alkotóelemek: elemek, ionok; szervetlen molekulák; lipidek

Szénhidrátok; fehérjék; nukleinsavak, nukleotidok.

Az anyagcsere folyamatai: Felépítés és lebontás kapcsolata; felépítő folyamatok. Lebontó folyamatok

Sejtalkotók (az eukarióta sejtben): elhatárolás, mozgás, anyagcsere, osztódás, a sejtműködés vezérlése

Nem sejtes rendszerek: vírusok

Önálló sejtek: baktériumok, egysejtű eukarióták

Többsejtűség: a gombák, növények, állatok elkülönülése, sejtfonalak, teleptest és álszövet

Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak: a növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából, az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából, a növények szövetei, szervei, az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése
Szaporodás, egyedfejlődés.

Az emberi szervezet

Homeosztázis; a homeosztázis fogalma, jelentősége

Kültakaró; a bőr funkciói, részei, szabályozás, ápolása, védelme.

A mozgás: a vázrendszer, izomrendszer, szabályozás, a mozgás és a mozgási rendszer egészségtana

A táplálkozás: jelentősége, emésztés, felszívódás, szabályozás, a táplálkozás egészségtana

A légzés: légcsere, gázcsere, hangképzés, szabályozás, a légzés és a légzőrendszer egészségtana

Az anyagszállítás: a testfolyadékok, a szöveti keringés, a szív és az erek, szabályozás, a keringési rendszer egészségtana, elsősegélynyújtás

A kiválasztás: a vizeletkiválasztó rendszer működése, szabályozás, a kiválasztó szervrendszer egészségtana

Szabályozás: a vezérlés és a visszacsatolások, információelméleti vonatkozások, sejtszintű folyamatok, szinapszis, az idegrendszer általános jellemzése, gerincvelő, agy, testérző rendszerek, érzékelés, látás, hallás és egyensúlyozás, kémiai érzékelés, testmozgató rendszerek, vegetatív érző és mozgató rendszerek.

Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai, a magatartás elemei, öröklött elemek, tanult elemek, emlékezés, a társas viselkedés alapjai, pszichés fejlődés, az idegrendszer egészségtana, drogok.

Hormonrendszer; hormonális működések, belső elválasztású mirigyek, a hormonrendszer egészségtana.

Immunrendszer, immunitás, vércsoportok, az immunrendszer egészségtana

Szaporodás és egyedfejlődés: szaporítószervek, egyedfejlődés, a szaporodás, fejlődés egészségtana *Egyed feletti szerveződési szintek*

Populáció: a populáció értelmezése, növekedési modellek, korfák, környezeti kölcsönhatások, viselkedésbeli kölcsönhatások, ökológiai kölcsönhatások

Életközösségek (élőhelytípusok): az életközösségek jellemzői, hazai életközösségek

Bioszféra: globális folyamatok

Ökoszisztéma: anyagforgalom, energiaáramlás, biológiai sokféleség,

Környezet-és természetvédelem: levegő, víz, energia, sugárzás, talaj, hulladék

Molekuláris genetikai: alapfogalmak, mutáció, a génműködés szabályozása

Mendeli genetikai: minőségi jellegek, adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok, biotechnológia, mennyiségi jellegek

Populációgenetika és evolúciós folyamatok: ideális és reális populáció, bioetika

A bioszféra evolúciója: prebiológiai evolúció, az ember evolúciója.

Fizika

1. Mechanika

A dinamika törvényei

Mozgások

Munka és energia

2. Hőtan, termodinamika

Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly

Hőtágulás

Összefüggés a gázok állapotjelzői között

A kinetikus gázmodell

Termikus és mechanikai kölcsönhatások

Halmazállapot-változások

A termodinamika II. főtétele

3. Elektromágnesség

Elektrosztatika

Az egyenáram

Magnetosztatika.

Egyenáram mágneses mezője

Az elektromágneses indukció

A váltakozó áram

Elektromágneses hullámok

A fény

4. Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete

Az atom szerkezete

A kvantumfizika elemei

Az atommagban lejátszódó jelenségek

Sugárvédelem

5. Gravitáció, csillagászat

Gravitáció

A csillagászat elemeiből

6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

Személyiségek

Elméletek, felfedezések, találmányok

Földrajz

1. Térképi ismeretek

2. Kozmikus környezetünk

3. A geoszférák földrajza

A kőzetburok; a levegőburok; a vízburok; a talaj

4. A földrajzi övezetesség

5. Népeség és településföldrajz

6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe

A világgazdaság; a gazdasági ágazatok

7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok

8. Magyarország földrajza

9. Európa regionális földrajza

10. Az Európán kívüli földrészek földrajza

11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

Informatika

1. INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

1.1. A kommunikáció

- 1.1.1. A kommunikáció általános modellje
- 1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek
- 1.1.3. Számítógépes információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban
- 1.1.4. Közhasznú információs források

1.2. Információ és társadalom

- 1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete
- 1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői
- 1.2.3. Informatika és etika
- 1.2.4. Jogi ismeretek

2. INFORMATIKAI ALAPISMERETEK – HARDVER

2.1. Jelátalakítás és kódolás

- 2.1.1. Analóg és digitális jelek
- 2.1.2. Az adat és az adatmennyiség
- 2.1.3. Bináris számábrázolás
- 2.1.4. Bináris karakterábrázolás
- 2.1.5. Bináris kép- és színkódolás

2.2. A számítógép felépítése

- 2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek
- 2.2.2. A (személyi) számítógép részei és jellemzőik: Központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfészek (illesztő), ház, tápegység, alaplap
- 2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik: bemeneti eszközök, kimeneti eszközök, bemeneti/kimeneti eszközök, háttértárak
- 2.2.4. A (személyi) számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése
- 2.2.5. Hálózatok

3. INFORMATIKAI ALAPISMERETEK – SZOFTVER

3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai

- 3.1.1. Az operációs rendszerek (fajtái) részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete
- 3.1.2. Könyvtárszerkezet, könyvtárak létrehozása, másolása, mozgatása, törlése, átnevezése
- 3.1.3. Állományok típusai, keresés a háttértárakon
- 3.1.4. Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás
- 3.1.5. Az adatkezelés eszközei: Tömörítés, kicsomagolás, archiválás, adatvédelem
- 3.1.6. A szoftver és a hardver karbantartó (segéd)programjai: víruskeresés és -irtás, víruspajzs, lemezkarbantartás, ...
- 3.1.7. A hálózatok működésének alapelvei, hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem

4. SZÖVEGSZERKESZTÉS

4.1. A szövegszerkesztő használata

4.2. Szövegszerkesztési alapok

- 4.2.1. Szövegbevitel, szövegjavítás

- 4.2.2. Karakterformázás
- 4.2.3. Bekezdésformázás
- 4.2.4. Felsorolás, számozás
- 4.2.5. Tabulátorok használata
- 4.2.6. Oldalformázás

4.3. Szövegjavítási funkciók

- 4.3.1. Keresés és csere
- 4.3.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
- 4.3.3. Helyesírás ellenőrzés, szinonima szótár, elválasztás

4.4. Táblázatok, grafikák a szövegben

- 4.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel, sorba rendezés
- 4.4.2. Körlevélkészítés
- 4.4.3. Táblázatok, grafikák, szimbólumok és más objektumok beillesztése a szövegbe, valamint formázásuk

5. TÁBLÁZATKEZELÉS

5.1. A táblázatkezelő használata

5.2. Adatok a táblázatokban

5.3. Táblázatformázás

5.4. Táblázatok, szövegek, diagramok

5.5. Problémamegoldás táblázatkezelővel

6. ADATBÁZISKEZELÉS

6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai

6.2. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata

6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek

- 6.3.1. Lekérdezések, függvények használata
- 6.3.2. Keresés, válogatás, szűrés, rendezés
- 6.3.3. Összesítés

6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok

- 6.4.1. Űrlapok használata
- 6.4.2. Jelentések használata

7. INFORMÁCIÓS HÁLÓZATI SZOLGÁLTATÁSOK

7.1. Kommunikáció az Interneten

- 7.1.1. Elektronikus levelezési rendszer használata
- 7.1.2. Állományok átvitele
- 7.1.3. WWW
- 7.1.4. Keresőrendszerek
- 7.1.5. Távoli adatbázisok használata

7.2. Weblap készítés

- 7.2.1. Hálózati dokumentumok szerkezete
- 7.2.2. Weblap készítése Web-szerkesztővel
- 7.2.3. Formázási lehetőségek

8. PREZENTÁCIÓ ÉS GRAFIKA

8.1. Prezentáció (bemutató)

- 8.1.1. A program indítása
- 8.1.2. A munkakörnyezet beállítása
- 8.1.3. A program menürendszere
- 8.1.4. Prezentációs anyag elkészítése

8.2. Grafika

- 8.2.1. A program indítása
- 8.2.2. A munkakörnyezet beállítása
- 8.2.3. A program menürendszere
- 8.2.4. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása
- 8.2.5. Képek beillesztése, formázása

9. KÖNYVTÁRHASZNÁLAT

9.1. Könyvtárak

9.2. Dokumentumok

9.3. Tájékoztató eszközök

Kémia

1. ÁLTALÁNOS KÉMIA

Atomszerkezet

Atom; elem; a periódusos rendszer; az atomok mérete; az ionok; elektronegativitás (EN)

Kémiai kötések

Elsőrendű kémiai kötések; másodrendű kémiai kötések

Molekulák, összetett ionok

Molekula; a molekulák térszerkezete; összetett ionok

Anyagi halmazok

Anyagi halmaz

Halmazállapotok, halmazállapot-változások. Egykomponensű anyagi rendszerek:

ionrácsos kristályok; atomrácsos kristályok; fémrácsos kristályok; molekularácsos kristályok. átmenet a kötés- és rács típusok között. Többkomponensű rendszerek: csoportosítás; homogén rendszerek, oldatok

Kémiai átalakulások

Kémiai reakció; képlet, termokémia, a folyamatok energiaviszonyai; reakcióhő,

Reakciókinetika: reakciósebesség, katalízis, egyensúly, megfordítható reakciók, egyensúly

A kémiai reakciók típusai: Sav–bázis reakciók, a vizes oldatok kémhatása, sav–bázis indikátorok; közömbösítés, sók hidrolízise. Elektronátmenettel járó reakciók. Egyéb, vizes oldatban végbemenő kémiai reakciók. Egyéb reakciók

Elektrokémia, galvánelem, elektrolízis, az elektrolízis mennyiségi viszonyai.

2.SZERVETLEN KÉMIA

Hidrogén: anyagszerkezet; tulajdonságok; előfordulás, előállítás, felhasználás

Nemesgázok: anyagszerkezet, tulajdonságok

Halogénelemek: tulajdonságok; előállítás; élettani hatás

Halogénvegyületek: csoportosítás, hidrogén-halogenidek (HF, HCl, HBr, HI) anyagszerkezet; tulajdonságok, előfordulás, előállítás, felhasználás

Kószó (NaCl), halmazszerkezet, tulajdonságok, Hypo (NaOCl-oldat)

Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik:

Az oxigéncsoport elemei (O, S, Se, Te),.

Oxigén: anyagszerkezet, tulajdonságok, előállítás, keletkezés, felhasználás, előállítás

Oxigénvegyületek: csoportosítás, oxidok, csoportosításuk. Víz (H₂O) anyagszerkezet, tulajdonságai; természetes vizek; vízkeménység

Hidroxidok, egyéb

Kén: anyagszerkezet, tulajdonságok

A kén vegyületei: kén-dioxid (SO₂) anyagszerkezet, tulajdonságok, előállítás, felhasználás, környezetszennyező hatás

Kén-trioxid (SO₃), kénsav (H₂SO₄), anyagszerkezet, tulajdonságok, ipari előállítás, felhasználás, sói, fontosabb szulfátok

A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik

Nitrogén: anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, előállítás, felhasználás

Nitrogénvegyületek: ammónia (NH₃): anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, előállítás, felhasználás, sói.

Nitrogén-dioxid (NO₂), tulajdonságok, élettani hatás, előállítás

Salétromsav (HNO₃), anyagszerkezet, tulajdonságok, felhasználás, sói, fontosabb nitrátok

Foszfor: anyagszerkezet, tulajdonságok, élettani hatás, felhasználás

Foszforvegyületek: foszforsav (ortofoszforsav, H₃PO₄): anyagszerkezet, tulajdonságok, élettani hatás, felhasználás, a foszforsav fontosabb sói. Szabályos sók

A szénsoport elemei és vegyületeik

Szén: anyagszerkezet, tulajdonságok, felhasználás

A szén vegyületei: szén-monoxid (CO): anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás élettani hatás, előállítás, felhasználás. Szén-dioxid (CO₂): anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, keletkezés, élettani és ökológiai hatás, laboratóriumi előállítás, felhasználás.

Szénsav (H₂CO₃): anyagszerkezet, tulajdonságok, sói, fontosabb karbonátok, fontosabb hidrogén-karbonátok.

Szilícium: anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, felhasználás

Szilícium-vegyületek: Szilícium-dioxid (SiO₂): halmazszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, felhasználás, az üveg

Fémek: tulajdonságok, ötvözetek, előállítás, korrózió

Az s-mező fémei: anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, ionjaik, élettani hatás

A p-mező fémei: alumínium: tulajdonságok, előfordulás, előállítás, felhasználás, ionjaik

Ón és ólom: tulajdonságok

A d-mező fémei: Vas csoport (Fe, Co, Ni): anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, előállítás, felhasználás, az ionjaik

Réz csoport (Cu, Ag, Au): tulajdonságok, élettani hatás, felhasználás, ionjaik

Cink: anyagszerkezet, tulajdonságok.

3. SZERVES KÉMIA

A szerves vegyületek általános jellemzői

Szerves anyag

A szerves molekulák szerkezete

Izoméria; az izoméria típusai

Homológ sor; funkciós csoport

A szerves vegyületek csoportosítása; tulajdonságok

– Reakciótípusok

Alkánok, cikloalkánok (Paraffinok, cikloparaffinok)

– Nevezéktan; izoméria

– Anyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók; előfordulás; felhasználás

Alkének (olefinek)

– Nevezéktan; izoméria; molekulaszervezet; tulajdonságok; előállítás

Több kettős kötést tartalmazó szénhidrogének

Diének: nevezéktan; anyagszerkezet; tulajdonságok; felhasználás

-Természetes poliének

Alkinok

Etin (acetilén): molekulaszervezet; fizikai tulajdonságok; előállítás; felhasználás

Aromás szénhidrogének

– Nevezéktan

-Benzol: molekulaszervezet; tulajdonságok; előállítás; élettani hatás

-Toluol, sztirol: felhasználás

-Naftalin: molekulaszervezet; tulajdonságok; felhasználás

Halogéntartalmú szénhidrogének

-Elnevezés; anyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók; felhasználás; környezetvédelmi vonatkozások

Oxigéntartalmú szerves vegyületek

Egyszerű funkciós csoportok; összetett funkciós csoportok és származtatásuk; vegyületcsoportok

Hidroxivegyületek

Alkoholok: nevezéktan; anyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók; előfordulás; élettani hatás; előállítás; felhasználás

Fenolok, a fenol:nyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók; élettani hatás; felhasználás

Éterek: nevezéktan; anyagszerkezet; tulajdonságok; előállítás; felhasználás

Oxovegyületek

– Csoportosítás; nevezéktan; anyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók; előállítás; felhasználás; élettani hatás

Karbonsavak

– Csoportosítás; nevezéktan; anyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók; előállítás

Egyéb funkciós csoportot tartalmazó karbonsavak, a karbonsavak sói, felhasználás

Észterek: csoportosítás

Karbonsav-észterek: nevezéktan; tulajdonságok; kémiai reakció; előállítás; felhasználás

Zsírok, olajok (gliceridek)

Szervetlensav-észterek, egyéb

Nitrogéntartalmú szerves vegyületek

Aminok: csoportosítás; elnevezés; tulajdonságok; kémiai reakciók

Aminosavak: példák; csoportosítás; szerkezet; tulajdonságok; előfordulás

Savamidok: elnevezés; anyagszerkezet; tulajdonságok; kémiai reakciók

Nitrogéntartalmú heterociklusos vegyületek: Piridin; Pirimidin; Pirrol; Imidazol; Purin

– Tulajdonságok; jelentőség; felhasználás, gyógyszerek, drogok, hatóanyagok

Szénhidrátok: csoportosítás

Monoszacharidok: összegképlet; funkciós csoportok; csoportosítás; molekul szerkezet; izoméria; tulajdonságok

Glicerinaldehyd; 1,3-dihidroxi-aceton; ribóz és 2-dezoxi-ribóz

Glükóz (szőlőcukor) molekul szerkezet; tulajdonságok; előfordulás, jelentőség

Fruktóz (gyümölcscukor)

Diszacharidok: származtatásuk; tulajdonságok, maltóz; cellobióz, szacharóz (répacukor, nádcukor) Szerkezet; tulajdonságai; jelentőség

Poliszacharidok: tulajdonságok; hidrolízisük

Cellulóz, keményítő, egyéb

Fehérjék

Építőelemek; konstitúció; térszerkezet; kimutatás, reakciók; jelentőség

Nukleinsavak

Építőelemek; konstitúció

DNS, RNS, a DNS kettős hélice

Műanyagok: Csoportosítás

Természetes alapú műanyagok, szintetikus előállított műanyagok, polimerizációs műanyagok; polikondenzációs műanyagok; környezetvédelmi szempontok

Energiagazdálkodás

Hagyományos energiaforrások; megújuló energiaforrások; alternatív energiaforrások

4. KÉMIAI SZÁMÍTÁSOK

Az anyagmennyiség, gázok, oldatok, elegyek, keverékek témakörből

Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban, összegképlet, sztöchiometria

Termokémia, kémiai egyensúly, kémhatás, elektrokémia témakörben.

Mozgóképkultúra és médiaismeret

1. A mozgóképanyelv alapjai, a filmpoétika fogalmai

Szerepjáték

Montázs

Mozgóképi elbeszélés

2. Mozgóképi szövegértés, értelmezési szintek

A médiaszövegek és a mozgóképi alkotások rendszerezése

A valóság ábrázolásához való viszony

Cselekményelemzés

A mozgóképi szövegek jelentése

3. Mozgóképi szövegalkotás

Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése

A filmkultúra kettősége

4. Műfaj- és műismeret

Műfaji jellemzők

5. Korstílusok, szerzők és művek

Korstílusok, nagymesterek

6. Egyetemes filmtörténeti ismeretek

A filmtörténet kezdetei

Némafilmművészet

A hangosfilmművészet kialakulása

A modern film

7. Magyar filmtörténeti ismeretek

A magyar film a második világháború előtt

Az új magyar film az ötvenes évektől a rendszerváltásig

A kortárs magyar film

8. Média a mindennapi életben

Társadalmi nyilvánosság

A média és az életmód

Mediatizált információforrások használata

9. A médiaszövegek befogadása és a média közönsége

Intertextualitás, sorozatelv

A befogadást befolyásoló tényezők

A sztár

Ének-zene érettségi témakörök

1. Éneklés és zenetörténet

Népzene

Húsz magyar népdal, valamint két különböző nemzetiségi és két más nép népdalának előadása emlékezetből.

A magyar népdalok stílusának, szerkezetének, formájának, hangsorának, hangkészletének, előadási módjának ismerete.

A műfajokhoz kapcsolódó népi hangszerek ismerete és felismerése.

A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások ismerete.

Műzene

A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, zenei műszavak, előadási jelek; a tanult zeneszerzők életútjának vázlatos ismertetése és főbb műveik megnevezése.

Társművészeti összefüggések bemutatása (irodalom, képzőművészet, tánc, színház).

Középkor

Egy szillabikus gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből.

A gregorián zene általános jellemzése.

Egy trubadúr dallam előadása szöveggel, emlékezetből.

Reneszánsz

Egy históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből.

Vokális műfajok felsorolása, a műfaji jellemzők meghatározása (mise, motetta, madrigál).

A magyarországi reneszánsz zene általános bemutatása.

A reneszánsz korszak jellemző hangszereinek felsorolása.

Barokk

Egy korál dallam éneklése magyar szöveggel, emlékezetből.

Egy könnyebb ária vagy dalszöveges éneklése kottából, tanári zongorakísérettel.

Korál, passió, oratórium, kantáta, a barokk opera meghatározása.

Zenei formák: rondó, variációk értelmezése.

Hangszeres műfajok: concerto, concerto grosso, szvit, prelúdium, fuga értelmezése.

A barokk zenekar összetételének és jellemző hangszereinek felsorolása.

Bécsi klasszika

Egy bécsi klasszikus dal bemutatása szöveggel, emlékezetből, tanári zongorakísérettel.

Egy magyar szöveges verbunkos dallam éneklése emlékezetből.

A periódus fogalma.

Két-, ill. háromtagú formák meghatározása.

Jellemző műfajok általános bemutatása: szonáta, vonósnégyes, szimfónia, klasszikus versenymű, opera.

A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása.

A magyar verbunkos zene jellemzői a XVIII. században, kiemelkedő mesterek megnevezése.

Periódus terjedelmű, modulálás nélküli zenei idézet lapról olvasása szolmizálva (2#-2b-ig).

Romantika

Egy romantikus dal előadása szöveggel, emlékezetből, tanári zongorakísérettel.

A romantikus dal jellegzetes vonásainak ismerete.

A programzene jellemzése.

A szimfonikus költemény műfaji meghatározása.

A nemzeti romantika jellemzése.

Liszt Ferenc és Erkel Ferenc életútjának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása.

Századforduló

Egy zenemű részletének éneklése kottából szolmizálva.

A zenei impresszionizmus bemutatása (melodika, ritmika, hangkészlet, hangszerelés).

XX. századi és kortárs zene

Egy-egy téma éneklése szolmizálva kottából, Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből.

Bartók Béla és Kodály Zoltán életművének bemutatása (életút, főbb művek).

A XX. század főbb zenei irányzatainak megnevezése.

Kortárs magyar szerzők és főbb műveik felsorolása.

Az amerikai zene fejlődésének, a dzsessz és hatásának leíró jellegű bemutatása.

2. Zenefelismerés

A zenefelismerési feladatban nyolc hangzó (CD-n vagy hangkazettán rögzített) zenei szemelvényt kell felismerni. Feladattípustól függően kell meghatározni a népi hangszerek, a korszak, a zeneszerző, a mű és a műfaj nevét. A válogatás tanult anyagból legyen az alábbi szerzőktől: Reneszánsz: Josquin des Prés, Tinódi Lantos Sebestyén.

Barokk: J. S. Bach, Händel, Bécsi klasszika: Haydn, Mozart, Beethoven.

Romantika: Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Verdi, Muszorgszkij, Századforduló: Ravel.

XX. századi és kortárs zene: Bartók, Kodály, Gershwin, Orff.

3. Dallamátírás

Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban, 2#-2b előjegyzési körben.

Társadalomismeret középszintű témakörök:

I. (Társadalomismeret, Jelenismeret)

1. A szocializáció, a család és a közösségek. Identitás, normák, szerepek
2. A devianciák
3. A társadalmi rétegződés és a társadalmi mobilitás
4. A demográfia társadalmi jelentősége
5. A nemzet fogalmának változásai, kisebbségek a mai Magyarországon
6. Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek
7. A választójog és a választási rendszerek
8. A pártok tipológiája, a pártrendszerek
9. Az államformák
10. Alkotmányosság a magyar történelemben, az Alaptörvény
11. A hatalmi ágak fogalma, az Országgyűlés, a Kormány és az önkormányzati rendszer
12. Jelenkori konfliktusok: terrorizmus, népességrobbanás, környezeti válság

II. (Gazdasági ismeretek)

1. A piacgazdaság és a tervgazdaság, az állam gazdasági szerepe
2. A közteherviselés alapkérdései, adórendszer és a járulékok Magyarországon
3. A bankrendszer, kereskedelmi bankok és a Magyar Nemzeti Bank feladatai
4. A családi költségvetés, a megtakarítási lehetőségek
5. Az állami költségvetés, az újraelosztás
6. A makrogazdasági mutatók: GDP, GNP, államadósság, külkereskedelmi mérleg
7. A szociális rendszer, a nyugdíj-és egészségbiztosítás
8. A vállalkozási formák, a vállalkozók feladatai
9. Az életszínvonal és az életminőség
10. A világgazdasági szervezetek, a világkereskedelem jellemzői
11. Az Európai Unió gazdasági alapelvei
12. Világgazdasági ciklusok, napjaink világgazdasági problémái

4. számú melléklet

A TANTÁRGYAK HELYI TANTERVE A NAPPALI TAGOZATON

5. számú melléklet

A TANTÁRGYAK HELYI TANTERVE AZ ESTI TAGOZATON

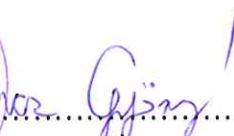
A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

Jelen Pedagógiai Programot az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület 2016. június 30-án elfogadta. Az elfogadást a nevelőtestület jelenlévő képviselői aláírásukkal tanúsítják.

Budapest, 2016. június 30..

.....

.....
a nevelőtestület képviselői

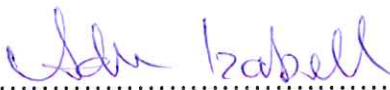

.....
igazgató

A Pedagógiai Programot az iskolai Szülői Szervezet – a jogszabályban meghatározottak szerint – 2016. június 15-én véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Budapest. 2016. június 30.

.....
Szülői Szervezet elnöke

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzat - a jogszabályokban meghatározottak szerint – 2016. június 15-én véleményezte, és elfogadásra javasolta.

.....
Diákönkormányzat elnöke

A Pedagógiai Programot a Bizalmi Testület - a jogszabályokban meghatározottak szerint – 2016. június 15-én véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Budapest, 2016. június 15.

.....
Bizalmi testület elnöke

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, mint fenntartó nevében a Budapest XIX ker. tankerületi igazgatóság a Pedagógiai Programot jóváhagyta.

Budapest, 2016.

.....
Tankerületi igazgató